

ÉSZAKI EVANGÉLIKUS
EGYHÁZKERÜLET

2024

KERÜLETI KRÓNIKA

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
ÉSZAKI EGYHÁZKERÜLETÉNEK ESEMÉNYEIBŐL

Tartalom

1. Az év témái	2
1.1 Az ifjúság éve	2
1.2 Tisztújítás	4
1.3 Találkozó Veled 2024 KÉPMONTÁZS	7
2. Így élünk mi: Hírek egyházmegyéink és gyülekezeteink életéből	9
2.1 Borsod-Hevesi Evangélikus Egyházmegye	9
2.2 Budai Evangélikus Egyházmegye	13
2.3 Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye	20
2.4 Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye	24
2.5 Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye	31
2.6 Nógrádi Evangélikus Egyházmegye	36
3. Kapcsolatban vagyunk: az egyházkerület külügyi vonatkozású hírei	40
3.1 Nemzetközi kapcsolatok	40
3.2 Kevin Jones interjú	46
4. Így szolgálunk mi: intézményi hírek	48
4.1 Diakóniai hírek	48
4.2 Oktatási hírek	52
5. Konferenciák és lelkigyakorlatok	55
6. Szemelvények a budavári evangélikus szabadegyetem előadásaiból	59
7. Pillanatfelvételek a püspöki szolgálatokból	64
8. Kerületi közgyűlések és éves jelentések	69
8.1 Kerületi közgyűlések 2024	69
8.2 Püspöki jelentés a 2024-es évről	72
8.3 Kerületi püspöki szolgálatok 2024-ben	75
8.4 Fabiny Tamás 2024. évi publikációi	76
9. Személyi hírek az Északi Evangélikus Egyházkerületből	81
9.1 Személyi változások	81
9.2 Az Északi Evangélikus Egyházkerületben 2024-ben felszentelt lelkészek bemutatása	83

Előszó

Hívás és bátorítás

FABINY TAMÁS PÜSPÖK

Lectori salutem!

Köszöntöm a *Kerületi Krónika* olvasóit! A 2024-es esztendő a Magyarországi Evangélikus Egyház életében tematikus évként az *ifjúság és elköteleződés* gondolatkörére irányította figyelmünket. Ez a kettős hívószó egyszerre utal a jövőre és a jelen felelősségére. Az ifjúság nem pusztán a „majdani” egyház, hanem annak mindenkori élő, sokszínű, kérdésekkel és reményekkel teli része. Itt és most. Az elköteleződés pedig nem valamiféle szentimentalizmus, hanem mély, tudatos döntés Jézus Krisztus követésére, a szolgálatra és a közösség építésére.

Az elmúlt év azonban nemcsak tematikájában volt különleges: a 2024-es év az általános tisztújítás éveként is emlékezetes marad. Egyházunk demokratikus berendezkedése szerint hatévente lehetőséget kapunk arra, hogy megújítsuk vezetői testületeink összetételét – gyülekezeti, egyházmegyei, kerületi és országos szinteken egyaránt. Ennek része az egyházkerületi felügyelő megválasztása is. Ezek a választások nem csupán jogi kötelezettségeink teljesítését jelentik, hanem lelki értelemben is kegyelmi pillanatokra adnak lehetőséget, esélyt az újrakezdésre, a megújulásra, az újabb elköteleződésre. Hiszem, hogy a külső megújulást – a testületek, bizottságok, szolgálattevők változását – a belső elköteleződés kell, hogy kövesse. A struktúrák megújítása önmagában nem elegendő. A valódi változást az hozza, ha szívünkben újulunk meg, ha Krisztus iránti szeretetből vállaljuk a szolgálatot.

E választások kapcsán fontos emlékeztetnünk magunkat arra is, hogy bár nincsenek előírt kvótáink – sem nemi, sem életkori, sem társadalmi szempontból –, mégis felelősségünk van abban, hogy kiket hívunk és bátorítunk a szolgálatra. Különösen is igaz ez az ifjúság vonatkozásában. A fiatalok nem „mások”, nem „külön csoport”, hanem testvéreink, akikkel együtt formáljuk az egyház jövőjét. Ahogy Luther Márton Kis kátéját a gyermekek és családok tanítására írta 1529-ben, úgy mi is hisszük: a hit alapjait korán kell vetni. A gyermekek és fiatalok hálás íghallgatók, de csak akkor, ha komolyan vesszük őket, ha valóban figyelünk rájuk. Tanítani csak az tud jól, aki maga is kész tanulni – akár egy fiattól is.

A 2024-es év eseményeit végig tekintve hálás szívvel köszönöm meg mindazok munkáját, akik akár látható, akár csendes módon vettek részt egyházunk életének alakításában. Köszönöm a gyülekezeti szolgálattevőket, az ifjúsági munkásokat, a tanítókat, a lelkészeket, a választott és újraválasztott testületi tagok elkötelezett jelenlétét. Külön köszönöm azok önfeláldozó munkáját, akik ezt a kötetet szerkesztették, és kiadását gondozták. Kívánom, hogy az immár 16. alkalommal megjelenő *Kerületi Krónika* ne csak visszatekintés legyen, hanem megerősítés is. Más szóval elköteleződés az ifjúság mellett, elköteleződés a közösségeink jövője mellett, és mindenekelőtt – elköteleződés Jézus Krisztus mellett.

Budapest, 2025 húsvétján

Fabiny Tamás püspök

1. Az év témái

1.1 Az ifjúság éve

Több mint elég jó volt a 14. Szélrózsa!

VITÁLIS JUDIT

Tömör, de sokféle értelmezési lehetőséget magában rejtő mottóval – *Elég* – rendezte meg egyházunk 2024. július 10. és 14. között a 14. Szélrózsa evangélikus ifjúsági találkozót. Az ország minden szegletéből, sőt az országhatáron túlról is érkeztek a vendégek Nyíregyházára, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye székhelyére. Öt nap alatt összesen 2459 ember fordult meg a Nyíregyházi Egyetem campusán.

A találkozó elsődleges célcsoportját továbbra is a középiskolások és a főiskolások-egyetemisták/ fiatal felnőttek jelentik. Összességében a harminc év alattiak alkották a résztvevők 70 százalékát. Mindazonáltal Nyíregyházán is megmutatkozott, hogy a Szélrózsa mára igazi összgenerációs rendezvénné nőtte ki magát, és ezt a szervezők is szem előtt tartották.

Az eseményen így módon 2024-ben is jól megérték egymás mellett a lelki alkalmak és a nagyszínpadi koncertek, a csendes beszélgetések és a harsány nevetések, a magas ívű előadások és a kreatív foglalkozások. Azért, hogy minden gördü-

lékenyen menjen, hatalmas stáb dolgozott a főszervező Tízek keze alá; a 250 önkéntes közül ráadásul 150-en az evangélikus középiskolák diákjai közül kerültek ki.

A helyszínen is megmutatkozott – és az utólagos értékelésekben is egyértelműen kiviláglott –, hogy a résztvevők azonos súllyal tartották fontosnak a lelki programokat, illetve a koncerteket.

Ami az igei alkalmakat illeti: az istentiszteletek és az áhítatok – továbbá a kiscsoportos beszélgetések, bibliatanulmányok, teológiai előadások – valamiképpen mind az elég, az elegendő fogalomhoz kapcsolódtak. Így hallhattak a résztvevők arról, hogy Isten hatalmának, kegyelmének semmi nem szab határt. Amikor ő azt mondja, hogy az „enyém vagy”, akkor mindenünk megvan. Vele, általa juthatunk teljességre. Az ő ereje küld ki minket a világba, és az ő szelídsége húz vissza minket, ha túl messzire mennénk tőle. Az ő kegyelméből tudunk szabadon szeretni, és engedni, hogy minket is szeressenek; így fogunk könnyeket törölni, sebeket kötözni, és a kevéssel is boldogok lenni.

A könnyűzenei programok két színpadon zajlottak: a nagyszínpadra „főműsoridőben” az Aurevoir, a Margaret Island, a Blahalouisiana és a Platon Karataev kapott meghívást, de délután és kora este keresztény, többségében egyházunkhoz kötődő formációk léptek fel az MBH Bank által szponzorált színpadon. Zenélt a Közel együttes, a Lift! zenekar, a Gábrriel, a Valami Más, a Large Room, a M.Is.K.A., az Új Teremtés együttes, a Pécsi gospelkórus, a Blåboll, a Szövétnék BRB, a THILS & M és az Üveghangok.

A nagyszínpadi főelőadások közül kettő a színház és a transzcendens körül mozgott. A találkozók második napján Zámbori Soma színész, rendező, szinkronszínész, a negyedik napon pedig Törőcsik Franciska és Hajdu Steve színművészek voltak a pódiumbeszélgetés vendégei. Más alkalommal Pál Feri atya lépett a fiatalok elé, aki ezúttal is mentálhigiénés szakemberi minőségében jött el a Szélrózsára. Érzékletes példákkal és „humorbonbonokkal” teletűzdelt előadásában ahhoz adott támpontokat, hogy miként tarozhatunk a lakosság azon harminc százalékába, akik elégedettek az életükkel.

A további több mint negyven programhelyszínen párhuzamosan zajlottak az előadások, kerek-

asztal-beszélgetések, interaktív alkalmak, például pszichológiai, teremtésvédelmi, társadalmi, politikai, személyiségvédelmi témákban. A lehetőségek piacán is sok intézmény és munkaág képviseltette magát önálló sátorral.

A Szélrózsza Társulat Selma Lagerlöf Nobel-díjas svéd író nő romantikus-misztikus történetét, *A Halál kocsisát* vitte színre. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet immár harmadszor szervezett futóversenyt a Szélrózsával karöltve. A csapatsportok szerelmesei a foci- és a röplabdabajnokság alakulását követhették – akár tevőlegesen, akár csak a pálya mellől –, valamint szurkolhattak az Erős Vár FC tagjai és a lelkeszválogatott összecsapásán is.

A záró istentisztelet keretében az egyetem udvarán – a Magyarországi Evangélikus Egyház Ararát teremtésvédelmi munkaágának ajándéka-ként – egy oszlopos tölgyfát ültettek el a fiatalok. Az offertóriumot a Nyíregyháza-Kertvárosi Evangélikus Egyházközség, az Oltalom Szeretetszolgálat és Evangélikus Roma Szakkollégium által közösen szervezett Noé bárkája családi tábor javára gyűjtötték.

1.2 Tisztújítás

2024 a tisztújítás éve

FÁBRI GYÖRGY – EGYHÁZKERÜLETI FELÜGYELŐ

Egyházunk jó rendje hat év szolgálat után lehetőséget ad presbiternek, gyülekezeti/egyházmegyei/egyházkerületi/országos tisztségviselőnek, bizottsági tagnak végiggondolni, hogy miképpen végezte a közösség bizalmából kapott és a Szentlélek vezette szolgálatát. S a közösségnek is módja van arra, hogy a feladatokhoz mérje, kiket bíz meg vele a következő ciklusra.

A választásokat zsinatunk felhívása indította el. Ebben külön hangsúlyoztuk, hogy felelősségteljes szolgálatra kell készülnie a jövőbeni presbitereknek is, ezért semmiképpen sem volna helyes a „vállald el, nem nagy dolog”- típusú toborzás. Tudjuk természetesen, hogy „Az aratni való sok, de a munkás kevés” (Máté 9,37) azt is jelenti, hogy egyre nagyobb teher hárul a megélhetésért, a tisztas életért végzendő munkával mindenkire, így nem könnyű emellett az időt/energiát odaszánni közösségi feladatokra. Egyházkerületünkben mégis azt tapasztaltuk, hogy a legtöbb gyülekezetben sokan hallották meg a hívó szót, és tenni akaró testvérekből kellő számmal álltak fel a presbitériumok.

A zsinati felhívás másik fontos eleme a számvetésre való buzdítás volt. Javasoltuk, hogy az új presbitériumok tekintsék át az adott gyülekezetek népmozgalmi és gazdálkodási folyamatait, a népszámlálás adataiból körvonalazódó környezeti képet, és mindezek alapján tűzzék ki céljaikat, teendőiket. Több helyen volt módom találkozni a testvérekkel, és örömmel mondhatom, egyre erőteljesebben érezni, hogy „nem a meghátrálás népe vagyunk”. Bár a számaink önmagukban általánosan nem biztatóak, de a hitben megállás és gyülekezeteink megtartása jellemzi híveinket. És különösen pozitív, hogy mindez józansággal párosul. Ez egyfelől valóban átlátható és működtethető terveket, célokat jelent, másfelől a felelősség, az áldozatvállalás tudatát is. Ennek is köszönhető, hogy folyamatosan emelkedik az egyháztagok személyes anyagi és közreműködési áldozatvállalása. Ennek köszönhetően egyházkerületi szinten gyülekezeteink hitéleti működésének finanszírozottsága általánosan közelíti az önfenntartási képességet,

ami persze jelentős gyülekezeti különbségeket takar. Így a következő időszakban a presbitériumoknak nem egyszerűen azt kell tovább gondolniuk, hogy a jobb lehetőségű gyülekezetek miképpen folytassák az eddigi szívet melengető egymást segítést, hanem a tisztújításkor kapott mandátumot a szűkebb települési kereteken túl célszerű értelmeznünk: az egyház egészéért van felelősségünk.

A zsinati felhívás harmadik lényeges pontja a nők és a fiatalok mind szélesebb körű bevonásának szükségességét emelte ki. Itt felemlés a kép: öröndetes, hogy most már a templomba járó és a gyülekezeti életben aktív női többség egyre inkább megjelenik a presbitériumok összetételében is. Egyházmegyei elnökségeinkben majdnem mindenütt ott vannak, két helyen egyházmegyei felügyelőként. Azonban ahogyan haladunk az országos szint felé, úgy fogynak el az asszony testvérek: sem az egyházkerületi elnökségben, sem az országos presbitériumban nem találjuk őket és a zsinati tagságban is csak kisebb arányban. Még komolyabb a hiány a fiatalok tekintetében, hiszen itt visszatükröződik általános jelen(nem)létük a gyülekezeteinkben.

Egyházmegyéink egyharmadában kezd meg a hat évvel ezelőttihez képest új esperes (Borsod-Heves és Észak-Pest) és felében új megyei felügyelő (Borsod-Heves, Észak-Pest és Buda) a munkát. Jó egyensúlyát láthatjuk itt a folytonosságnak és megújulásnak.

Az országos tisztújításra nyugodt lelkiismerettel tekinthetünk vissza. Egyházkerületünk küldöttei az adott szakterületek megbecsült, hozzáértő képviselőiként kaptak bizalmat. A zsinat nemlelkési elnökeként egyházkerületünk hűségese tagja, Ittész András kelenföldi gyülekezeti testvérünk dolgozik majd, lelkeszi alelnöke Gerlai Pál borsodhevesi esperes, nemlelkési alelnöke Dobrovolni Máté irsai gyülekezeti felügyelőnk. Látható tehát, hogy kerületünk küldötteinek elismertsége változatlanul kiemelkedő.

Külön szeretnék szólni az egyházkerületi felügyelői választásról. Úgy vélem, példaadó volt, ahogyan a legteljesebb nyilvánosság előtt, az inter-

neten is visszanezhető alkalmakon ismerhették meg a gyülekezetek a két jelölt elgondolásait. A bemutatkozások tárgyszerűek és a testvériesség jegyében zajlottak, így a gyülekezetek kellő tájékozottsággal hozhatták meg döntésüket.

Végezetül emlékeztetem magunkat arra, hogy egyházkerületünkben még egy tisztújítás hátravan: Tamás püspök nyugdíjba vonulása miatt püspököt választunk. Úgy vélem, bátran építhetünk

arra a felelősségtudatra és odafigyelésre, amiről gyülekezeteink tanúbizonyságot tettek eddig is. Döntésünket vezesse ebben a Szentlélektől kapott bölcsesség, érezzük át az előzetes fontolgatásainkban, hogy Krisztus tanításának helyes értelmezéséhez és pásztoraink pásztorolásához, valamint egyházunk világban való megjelenítéséhez keresünk szolgát. Ebben elsődlegesen az imádság vezethet jó irányba minket!

Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye felügyelője vagyok

MÓRITZ PÉTER

A legutóbbi tisztújítás után eltelt majdnem egy évre visszatekintve hálás vagyok. A sokszor emlegetett népszámlálási adatok tükrében jó helyzetben vagyunk az egyházmegyében, különösen is kiemelhető, hogy vannak olyan települések, melyek csökkenése messze elmarad az országos átlagtól és az agglomerációba költözők miatt akár észrevehető bővülés figyelhető meg. A nagy kérdés, hogy mennyire tudjuk ezeket a tendenciákat a gyülekezetekben is láthatóvá tenni, de leginkább a gyülekezetek érezhető bővülését előmozdítani.

Hiszem, hogy nem a mi munkánkon múlik a gyülekezetek sorsa. Azonban a mi felelősségünk, hogy megteszünk-e minden tőlünk telhetőt ennek előmozdítására, a keresők kézen fogására, a tévelygők megsegítésére, az újonnan beköltözők üdvözlésére és alkalmainkra való hívogatására, az istentiszteletekről elmaradók felkeresésére. Találunk-e új formákat és eszközöket új és új emberek megszólítására.

Egyházmegyénkben lelkesválasztási folyamatot kellett bonyolítani a fóti gyülekezetben, mely – bár a várt, vagy tervezett időnél tovább tartott –, de örömteli módon lezárult és előbb Cserhátiné Szabó Izabella több évtizedes szolgálataért adhattunk hálát, majd nem sokkal később László Lajos lelkész iktatására került sor.

Örömmel adott okot az is, hogy Vácon az evangélikus óvoda fennállásának 30 éves évfordulóját ünnepeltük, mely a rendszerváltás után az egyik első ilyen intézménye volt egyházunknak. Az óvodába járt egykori gyerekek és fiatalok, valamint a gyülekezet kórusának közös éneke és zenéje jól

mutatta az egy ügyért tenni akarók közös munkáját és annak gyümölcsét.

Külön beszámoló olvasható róla, de itt is ki kell emelni, hogy az egyházmegyei ifjúság számára szervezett zenekari nap sokak számára jelentett élményt. A közös zenélés és éneklés sokakat vonzott egy hűvös novemberi napon Hévízgyörkre. Igazi örömszene szólt Isten dicsőségére a délután folyamán. Folytatása is lesz ennek a kezdeményezésnek.

Öröm az is, hogy nem egy gyülekezetben zajlik építkezés – no nem téglából, de gyülekezeti tagokból. Jó megtapasztalni, hogy alakulnak új körök, új alkalmak és ezekkel új embereket próbálnak megszólítani a gyülekezetek. Ennek jegyében vannak tematikus esték, taizéi imaórák, egyházzenei alkalmak vagy éppen motoros istentisztelet. Minden bizonnyal vannak olyanok, melyeknek lesz folytatása és lehetnek olyanok is, melyek nem váltják be a hozzájuk fűzött reményeket, és újakat kell keresni helyettük. Én annak örülök, hogy vannak kezdeményezések és vannak, akik ezt aktívan végzik.

Az egyházmegyei gyülekezetek felügyelőivel az országos felügyelői konferencián és a megyei találkozókra jövünk össze. Jó megtapasztalni, hogy nagy számban vagyunk jelen ezeken az alkalmakon, és párbeszéd tud kialakulni közöttünk egymás építésére és inspirálására. Az első ilyen felügyelői találkozón – nem csupán „saját” egyházmegyéje miatt Fábri György egyházkerületi felügyelő volt a vendégünk.

Az egyházmegyei presbiteri ülések, közgyűlések, készülések, beszélgetések időt és energiát igényelnek, és szükséges részei a szolgálatnak. Ezeken az

alkalmakon is tudunk egymással örömekről és feladatokról, néha nehézségekről egymást erősítve közösen gondolkodni. Testvéri beszélgetésekre sor kerül nem csak ezeken az alkalmakon, de jó azt

megtapasztalni, hogy a szervezett alkalmakon kívül is keressük egymást. Hálás vagyok ezekért a találkozásokért és beszélgetésekért.

Testvér a testvérrel, szolgatárs a szolgatárssal

Magyar evangélikus lelkészek találkozóját tartották Gödöllőn

VITÁLIS JUDIT CIKKE ALAPJÁN

A Magyarországi Evangélikus Egyház idei lelkész-találkozója nem csupán szakmai, hanem lelki értelemben is különleges alkalom volt. Gödöllő adott otthont annak a többnapos rendezvénynek, ahol a résztvevők – lelkészek határon innen és túlról – ezúttal nem igehirdetőként, hanem igehallgatóként vehettek részt. A találkozót a püspöki tanács felkérésére az országos iroda gyülekezeti és missziói osztálya, valamint önkéntesek és számos egyházi intézmény együttműködésével szervezték. A konferencia központi gondolata az 1Jn 3,2 alapján fogalmazódott meg: „Isten gyermekei vagyunk...”. Fabiny Tamás elnök-püspök prédikációja mély lelki tartalommal szólt az istenkapcsolat fontosságáról, a testvéri szeretet megerősítéséről és az Atyához való visszatérés szükségességéről. A nyitóáhitatot követően tematikus előadások és kiscsoportos beszélgetések segítették az elmélyülést,

Visky András író és Kőszeghy Miklós ókortörténész is értékes gondolatokkal gazdagította a jelenlévőket. A résztvevők nemcsak szellemileg, hanem lelkileg is feltölthetők: reggeli és esti áhítatok, énektanulás, Franz Kett pedagógiája szerinti foglalkozás, életút-labirintus és kulturális programok várták őket. A záró istentiszteleten Győri Gábor Dávid missziói lelkész az igazi szőlőtőről szóló példázat üzenetét tolmácsolta: a tőke – Krisztus – örök és megingathatatlan, és csak hozzá kapcsolódva lehet gyümölcsöt teremni. Az alkalom végén az egyház három püspöke szólt a jelenlévőkhöz. Szemerei János a hivatás kegyelméről, Kondor Péter a Krisztusból merített erő forrásáról beszélt, Fabiny Tamás pedig a közös út fontosságára és a közelgő zsinati vitanapokra hívta meg szolgatársait. A találkozó célja egyértelműen megvalósult: testvéri közösség, lelki feltöltődés és az együvé tartozás élménye formálta a napokat útravalónak a következő munkateli időszakra.

1.3 Találkozó Veled 2024 KÉPMONTÁZS

1.3 Találkozó Veled 2024 KÉPMONTÁZS

2. Így élünk mi: Hírek egyházmegyéink és gyülekezeteink életéből

2.1 Borsod-Hevesi Evangélikus Egyházmegye

Esperesi beszámoló

GERLAI PÁL

Az egyházmegye egyik legnagyobb eseménye a Találkozó Veled egyházkerületi nap, amelyet az Északi Evangélikus Egyházkerület idén Miskolcon, a Szent István téren szervezett meg, és amelyre több mint ezren érkeztek, kettőszázötvenen regisztráltak csupán Borsod-Hevesből. A Miskolc környéki evangélikus gyülekezeteken kívül helyszíni szervezőként a Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium pedagógusai és tanulói is aktívan részt vettek a rendezvény szép lebonyolításában. A megye lelkészei programokat vezettek, s teológusok is segítették a szervezést. A találkozó megerősítette azt a hitet a helyiekben, hogy nincsenek

egyedül, a népszámlálási adatok alacsony számai ellenére sem. Ráadásul a találkozó után az ott összegyűlt adományokból nyáron egyházmegyei ifjúsági táborot tudtunk szervezni a tornaljai konferencia központban, ősszel pedig ifjúsági hétvégét. 2024 elsősorban Miskolcon hozott korábban nem látott változásokat. Sándorné Povazsanyecz Gyöngyit egy több fordulós nagyon nehéz egyházi peres eljárás után megfosztotta a Magyarországi Evangélikus Egyház bírósága a lelkészi hivatalától, majd Fabiny Tamás püspök Mekis Ádám nyugalmazott esperest küldte ki a gyülekezet lelkészi állásába. Az éves tisztújítás során is változások történtek: két ciklus után Buday Barnabástól Gerlai Pál vette át az esperesi hivatalát. Az egyházmegye felügyelői tisztségében immár a tokaji felügyelő, Szepesi Ibolya Éva segíti az esperes munkáját. Az év őszén a Fancsal-Hernádvécsei Társult Egyház-

község lelkészénője P. Nagy Krisztina sikeres parókusi vizsgát tett, míg a Kossuth-iskolában Wächter Baldó a második tanévét kezdte meg iskolalelkész-ként. Másoddiplomás teológus hallgatónk is van az egyházmegyében Barta Nóra személyében, így bizakodásra is lehet oka a megye evangélikusainak, mivel a fiatalabb generáció is képviselteti magát a lelkészek között. Azt is jó tudni, hogy Buday Barnabás és Gerlai Pál is doktoranduszi képzést kezdett 2024 őszén az Evangélikus Hittudományi Egyetemen.

Egyetemes imahét

Eger - 2024. január 21–27.

Január harmadik vasárnapjától a negyedikig tartott az idei ökumenikus imanyolcad Egerben, amely során a római katolikus, görögkatolikus, református és evangélikus templomok adtak ott-hont az esti közös imádságoknak. Minden nap 17 órakor kezdődtek az alkalmak, ahol a hívek különböző felekezetek lelkészeinek vezetésével közösen fohászkodtak a keresztyének egységéért. A programsorozat méltó lezárására az egri főszékesegyházban került sor, ahol ünnepélyes liturgia keretében adtak hálát a testvéri közösségért és a közösen megélt lelki épülésért. Az imanyolcad nemcsak a felekezetek közötti párbeszédet mélyítette el, hanem közös tanúságtételként is szolgált a város lakói felé, hirdetve, hogy az egység keresése és a közös imádság Krisztus akarata és öröksége.

Vándorkiállítások hívogattak az Északi Evangélikus Egyházkerület missziói napjára

Miskolc - 2024. május 17.

Három evangélikus témájú vándorkiállítás nyílt meg május 17-én Miskolcon, a városháza aulájában. A tárlatok az Északi Evangélikus Egyházkerület május 25-i „Találkozó Veled” elnevezésű missziói napjára készülve kaptak helyet a központi épületben. A megnyitón Fabiny Tamás püspök és Veres Pál polgármester is köszöntötte a jelenlévőket.

A püspök hangsúlyozta, a missziói nap mottója – „Kezdjük el az építést” – időszerű üzenetet hordoz. „Európa sokszor a rombolás tanúja, ezért különösen fontos most a békítő és irgalmas szolgálat bemutatása” – fogalmazott. Veres Pál szerint a kiállítás lehetőséget ad arra, hogy a városháza nyitott kapui emberközelibbé tegyék az intézményt, és az evangélikus közösség értékeit a szélesebb nyilvánosság elé tárják. A kiállítások három eltérő, mégis egymáshoz kapcsolódó tematikát jártak körül. A „Mi Sándorunk – Petőfi az evangélikus oktatás útvesztőiben” című tárlat a költő viszontagságos diákeveit mutatta be. A „Lutheránus 11” futballcsapatként ábrázolta a magyar történelem kiemelkedő evangélikus alakjait, Kossuth Lajostól Balassi Bálintig. Az „Ágas-bogas múlt” címet viselő családtörténeti kiállítás pedig a nyíregyházi evangélikus családok történeteibe engedett betekintést.

Közösen táborozott a felvidéki és a borsod-hevesi ifjúság

Tornalja – 2024. augusztus 5–8.

Augusztus 5–8. között a Felvidékről és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyéből érkező fiatalok közös nyári hittantáborban vettek részt a tornaljai kon-

ferencia- és missziói központban. A tábor az északi egyházkerület Találkozó Veled rendezvényén összegyűlt offertórium támogatásával valósult meg, melyet az egyházmegye ifjúsági programjaira ajánlottak fel. A tábor ötlete a jó kapcsolatokat ápoló borsod-hevesi és felvidéki evangélikus közösségek együttműködéséből született. A program szervezését P. Nagy Krisztina és Wächter Baldó lelkészek vállalták, a lelki tartalmakért pedig több vendégigehirdető is felelt, köztük Tóth Melinda Anna espereshelyettes. A résztvevők a reggeli és esti áhítatokon, kiscsoportos beszélgetéseken, sportprogramokon és közös énekléseken keresztül mélyülhettek el hitükben. A hangulatos esti tábor-tüzes éneklések, valamint a sportszámok döntői kiemelkedő közösségi élményt nyújtottak. A fiatalok a tábor vége felé már újabb találkozásokat terveztek, a gömörhosszúszói résztvevők pedig lelkesedésükben újabb hittantábort kértek a helyi kisiskolások számára. A sikeres együttműködés eredményeként augusztusban három evangélikus tábor is megvalósult a térségben.

Az Abaffy Gyula Evangélikus Szeretetszolgálat bővülése

Arnót - 2024. október 13.

Új épületszárnyal bővült az Arnót központtal működő Abaffy Gyula Evangélikus Szeretetszolgálat épülete. Az átadás előtti istentiszteleten Ézsaiás 42,1-4 alapján prédikált Fabiny Tamás püspök.

Megható része volt az ünnepnek, amikor a záróimádságban magnófelvételtől a névadó egykori arnóti lelkész könyörgése és hálaadása hangzott el. Az igényesen átalakított épületben Abaffy Zoltán zsinati elnök, a lelkész fia személyes szavakkal köszöntötte a gyülekezetet, és néhány fényképpel és dokumentummal gazdagította az erre az alkalomra készített kiállítást. Az új épületszárny úgynevezett lépcsőház galériájában pedig a résztvevők megtekintették Máger Ágnes evangélikus festőművész kiállítását. Az ünnep eseményeit Buday Barnabás arnóti lelkész, az Abaffy-szeretetszolgálat vezetője fogta össze, jelen volt Gerlai Pál esperes és Radomszki Lászlóné a Belügyminisztérium fogyatékosügyügyi helyettes államtitkára is.

Nyolc napon át szólt a zene Miskolc templomaiban

Miskolc - 2024. október 13.

Október 13-án ünnepélyes keretek között megnyitották Miskolcon a 30. Veczán Pál egyházzenei kórustalálkozót. Az idén a szokásos ötnapos helyett nyolc napon át tartó rendezvénysorozat célja a magyar egyházzenei hagyományok bemutatása és ápolása. A programsorozat a Miskolci Kulturális Központ, a Veczán Pál Alapítvány és a Miskolci Egyetem közös szervezésében valósult meg, zárása október 20-án, Veczán Pál halálának huszadik évfordulóján volt. A nyitó hangversenynek a belvárosi evangélikus templom adott otthont, ahol több kórus is fellépett, köztük a rákospalotai gyülekezet

énekkara, a Forrás kamarakórus, a Cantus Firmus és a Karnagyok kórusa. Veres Pál, Miskolc egykori polgármestere megnyitójában hangsúlyozta: harminc év bizonyítja, milyen időtálló kezdeményezésről van szó. Kiemelte Veczán Pál özvegye, Judit áldozatos munkáját, aki férje halála után is életben tartotta a hagyományt. Fabiny Tamás püspök személyes emlékekkel idézte fel Veczán Pál alakját, és Szent Ágoston szavait idézve emelte ki az éneklés lelki erejét. A találkozó keretében felnőtt- és gyermekkórusok, iskolai és egyházi előadók léptek színpadra, emellett zsoltáréneklő verseny, egyházzenei konferencia és rendhagyó kóruspróbák is várták az érdeklődőket.

„Presbiter vagyok”

Diósgyőr-Vasgyár – 2024 ősz

Az általános tisztújítás befejezése után a diósgyőri és a diósgyőr-vasgyári gyülekezet presbiteri megtartották közös, évről-évre ismétlődő találkozójukat azzal, hogy meghívták az egyházmegye új esperesét és egyházmegyei felügyelőjét, hogy ismerjék elképzeléseiket, munkatervüket a Borsod-Hevesi Evangélikus Egyházmegyében. A nap áhítattal kezdődött, majd körbe ülve mindenki beszélt magáról, kávészünet után Molnár József lelkész Én, a presbiter címmel vetített képes előadást tartott, majd a megyei elnökség imént említett gondolati következtetések. A napot terített asztal melletti kötetlen beszélgetéssel folytatódott.

Közös imádság és énekszó Ózdon

Ózd - 2024. december 8.

Meghitt légkörben került sor az ózdi gyülekezet különleges istentiszteletére, amelyen vendégként részt vett P. Nagy Krisztina evangélikus lelkész és közössége Fancsalról, Encsről és Hernádvécseről. A testvérgyülekezetek találkozása kivételes alkalmat kínált az együttlétre, közös imádságra és éneklésre, amely erősítette a lelki egységet és az összetartozás élményét. Az istentisztelet liturgiáját

Tóth Melinda Anna ózdi lelkész, valamint P. Nagy Krisztina közösen vezette. Az igehirdetés szolgálatát Tóth Melinda Anna látta el, aki mély lelki tartalommal szólt a gyülekezetnek. A vendégek szeretetteljes fogadtatásban részesültek, a közös áhítat pedig minden jelenlévő számára maradandó élményt nyújtott.

90 éves Borsodnádason az evangélikus templom

Borsodnádasd - 2024. december 22.

December 22-én, advent 4. vasárnapján, Borsodnádasd evangélikus templomában hálaadó istentiszteletet tartottak. A szolgálatot Tóth Melinda Anna lelkész vezette, mellette Barta Nóra másoddiplomás teológus segédkezett. Az alkalom különlegessége volt az ózdi gyülekezet Immánuel Cantabile énekkara fellépése, amely gazdagította a liturgiát. A rendezvényen elhangzott Szalayné Farkas Anna erre az alkalomra írt verse is, amely mély érzelmekkel és üzenettel bírt. A közösség együtt élt át egy emlékeztető és szívet melengető istentiszteletet, amely a hála és a remény jegyében zajlott. Az eseményen résztvevők számára ez egy felejthetetlen élmény maradt, amely erősíti a hitet és a közösségi kötelezettségeket. A közösségben adtak hálát az elmúlt év áldásaiért. Együtt imádkoztak az új esztendőért. Az istentisztelet utáni beszélgetésekben a résztvevők megosztották egymással gondolataikat és érzéseiket. Nagyszerű lehetőség volt arra, hogy a gyülekezeti tagok elgondolkodhassanak az elmúlt év tapasztalatain és az elkövetkező évre vonatkozó terveiken.

2.2 Budai Evangélikus Egyházmegye

Esperesi beszámoló

KECZKÓ PÁL

2024 a krízis éve

Talán sokan felkapják a fejüket a blikkfangos címre, mégis azt gondolom, az sok szempontból megállja a helyét. A köznyelvben egyáltalán nincs jó csengése a krízis szónak, benne egyfajta válságot, próbatételt, nehéz időszakot látunk csupán. A görög eredeti igében, annak elsődleges jelentésében sokkal neutrálisabb jelentés kapcsolódik hozzá. A krízis: különbségtétel, döntés, fordulópont. 2024 a tisztújítás éve volt, hat év után minden egyház-kormányzati szinten választások voltak, régi szolgálóktól búcsúztunk el, újakat ajánlottunk, választottunk a megüresedett helyekre. Nem volt könnyű ez az időszak, hiszen miközben minden közösség élte a maga életét, gyülekezeti programok sokasága vett körül bennünket, vasárnapi és ünnepnap i istentiszteleteken találkoztunk, ezzel párhuzamosan heteken, hónapokon keresztül zajlott a törvényeinkben meghatározott választási folyamat. Krízis volt ez a közösségeink életében a szó eredeti és hétköznapi értelmében. Döntéseket kellett hozniuk a korábbi tisztségviselőknek, tudják-e folytatni szolgálatukat az elkövetkező hat évben is. Újak kerültek megszólításra, akiknek számos kérdésük volt azzal kapcsolatban, mit jelent a presbiteri, számvevőszéki vagy éppen felügyelői tisztség. A jelölőbizottság, a gyülekezetek vezetősége is sokat gondolkodott, vajúdott, ki lenne a megfelelő ember az egyes feladatokhoz. Végül a gyülekezetek, de más egyház-kormányzati szintek közgyűlései szavaztak, döntöttek a jövőről, mindazokról, akikre rábíztak egy-egy szolgálatot. A pszichológia, azon belül a fejlődéslélektan is beszél krízisről, amelynek az egyik fajtája a normatív krízis. Minden életszakasz végén, ahhoz, hogy egy újabbra átléphessünk egy ilyen normatív krízisen kell átesnünk. Időről időre elérkezik, nem tudjuk kikerülni, s ebben a helyzetben kell megtalálnunk a boldogulás útját, az új stratégiákat, módszereket. Még ha megpróbáló időszakai is ezek az életünknek, mégis a növe-

kedés, a fejlődés lehetőségét hozzák el számunkra. A hatévenkénti tisztújítás sok szempontból megfelleltethető ennek a fejlődéslélektani helyzetnek, mert valóban magában rejtja a jobb, hatékonyabb működés lehetőségét. Éppen ezért volt fontos a folyamat során – amikor már fogytán volt az erőnk – magunkat újból és újból emlékeztetni arra, hogy ez a feladat hat évre helyezheti jó pályára az életünket, vagy éppen nehezítheti meg azt. Közeledve a gyülekezeti választások első évfordulójához, talán már elkezdődött az új grémiumok összecsiszolódása, ami feladatot ró a régi és az új tagokra egyaránt. Másfelől azonban mozgósítja, erővel tölti fel, vitalizálja közösségeinket, ha abban új személyekkel s rajtuk keresztül új nézőpontokkal gazdagodunk. Megható szép pillanata az újak szolgálatba indításának a confirma, a Szentháromság Isten áldását kérő, kívánó énekünk. Jó tudni, nem vagyunk egyedül, ugyanis ezekben az embert és gyülekezetet próbáló helyzetekben, nem elsősorban a magunk erőfeszítéseire építünk, hanem Istenére! Lehet előre lépni, lehet fejlődni, az áldás részesévé válni ő miatta, aki támogatja szolgálatunkat!

Acsai kirándulás

Nagybörzsöny – 2024. április 27.

Április 27-én különleges kirándulásra indultunk gyülekezetünk tagjaival Acsára, ahol felejthetetlen élményekkel gazdagodtunk. Vendéglátóink az acsai gyülekezet parókus lelkésze, Rosenberger Tamás és felesége, Rosenbergerné Babka Anna nagy szeretettel fogadtak minket. Elsőként a tör-

ténelmi múltú Prónay-kastélyt tekinthettük meg, amely impozáns építészeti részleteivel nyugozott le minket. Ezt követően Mekis Ádám esperes vezetésével látogatást tettünk az evangélikus templomban, ahol az épület múltjáról és közösségi szerepéről is hallhattunk érdekességeket. Kirándulásunk utolsó állomása az acsai tájház volt, amely bepillantást engedett a település hagyományos életébe. A régi használati tárgyak és a berendezés egy leltűnt kor világát idézték meg számunkra. A tartalmas napot közös beszélgetéssel és jó hangulatban zártuk, megerősítve gyülekezeti közösségeink összetartozását.

Felszentelték a budafoki evangélikus templom virtuális orgonáját

Budafok – 2024. április 28.

Cantate vasárnapján különleges esemény zajlott a budafoki evangélikus templomban: felszentelték a gyülekezet új virtuális orgonáját. Az istentiszteleten Fabiny Tamás püspök hirdette az ígét, hangsúlyozva, hogy „az új orgona nem csupán egy hangszer, hanem kulturális és lelki összetartó erő is.” A budafoki gyülekezet korábbi orgonája 1910-ben készült a Baranya vármegyei Gerényes evangélikus temploma számára. Az ottani közösség 1945-ös kitelepítése után az orgona először a főti evangélikus kántorképzőhöz került, majd 1990-ben Budafokra szállították. Bár a hangszer műszaki állapota folyamatosan romlott, egészen 2022-ig használták. Miután végleg tönkrement, a gyülekezet adománygyűjtésbe kezdett, de egy teljesen új sípos orgona építésére nem tudtak elegendő forrást előteremteni. Így esett a választás egy korszerű, virtuális orgonára, amely valós idejű hangminták segítségével reprodukálja a hagyományos orgona hangzását. A hangszer az Orgonám nevű cég fejlesztette. Kurucz Róbert, a vállalat vezetője elmondta, hogy a virtuális orgona három fő részből áll: a játékasztalból, egy speciális vezérlő számítógépből és egy orgonaszoftvert futtató rendszerből. A modern technológia révén a hangszer különböző

orgonák hangzását is képes szimulálni, így a gyülekezet egyedülálló zenei lehetőségekhez jutott. Az új orgonát az ünnepi istentiszteleten szólaltatta meg először Németh Sándor orgonista kántor. Fabiny püspök igehirdetésében arra buzdította a közösséget, hogy a zene által erősítsék hitüket és közösségi összetartozásukat. Mint mondta: „Az orgona nem csupán szól, hanem összeköt és felemel.”

Budavár „Vár a cél!” nevű csapattal az Ultrabalatonon

Budavár – 2024. május 4–5.

Május 4–5-én a „Vár a cél!” nevű, 13 fős gyülekezeti futócsapat először vett részt az Ultrabalatonon – és sikerrel teljesítette a legendás távot. A szervezők szlogenje szerint „Csak egy kör!”, de a csapat számára ennél sokkal többet jelentett: közösségi élményt, egymás támogatását, kitartást és hitet.

Futottak, vezettek, szurkoltak egymásnak, várták a társakat a váltópontokon, és közben rengeteget beszélgettek. Ha valaki megsérült, más átvállalta a szakaszát. A sofőrök rugalmasan és önzetlenül tették a dolgukat. Az összetartás erejét minden pillanatban érezték. Voltak felejthetetlen pillanatok: a közös fotózás a Varga Pincészetnél és az óriási Ultrabalaton-felirat előtt, a póló büszke viselése – még izzadtan is. Egyik csapattag különösen átélte az Ézsaiás 40,31 igéjének valóságát: hajnal 3-kor, közel 24 órás ébrenlét után vállalt be plusz 6 kilométert, mégsem érzett egy percig sem fáradtságot. 20 óra 52 perc alatt értek célba – jócskán túlszárnyalva terveiket.

„Tőle, általa és érte”

Beiktatták a Budai Evangélikus Egyházmegye elnökségét
Budafok – 2024. május 26.

Szentháromság vasárnapján ünnepi istentisztelet keretében iktatta be tisztségébe Fabiny Tamás püspök a Budai Evangélikus Egyházmegye új veze-

tőit. A budafoki templomban megtartott alkalmon hivatalosan is megerősítették pozíciójában Keczkó Pál esperest, valamint beiktatták új elnöktársát, Homoki Olga egyházmegyei felügyelőt. A liturgiában Bence Imre budavári és Hokker Zsolt budafoki lelkész is közreműködött. Fabiny Tamás püspök a Római levél 11. fejezetéből választott igével hirdette Isten üzenetét: „Mert tőle, általa és érte van minden. Övé a dicsőség mindörökké.” Az istentiszteletet követő ünnepi közgyűlésen Keczkó Pál, aki immár második ciklusát kezdi esperesként, kiemelte: a gyorsan változó világban az egyházi közösségeknek kell az állandóságot biztosítaniuk. „A jól működő alkalmakat tovább kell folytatni, de imádságos szívvel új utakat is keresni kell” – fogalmazott. Homoki Olga, az új felügyelő, aki korábban másodfelügyelőként is szolgált, székfoglalójában a hűség és bátorság fontosságát emelte ki: „Hűségesnek kell lennünk Jézus Krisztushoz, és bátran meg kell vallanunk őt.” Az ünnepi közgyűlésen köszöntőt mondott többek között Fábri György egyházkerületi felügyelő, valamint Dobó György a leköszönő egyházmegyei felügyelő.

Tanévzáró és gyülekezeti nap Budavárban

2024. június 9.

Gyülekezeti nap keretében búcsúztatták a budaváriak a nyugdíjba vonuló Bence Imre és Bencéné Szabó Márta lelkész házaspárt, valamint az egyházi Töser Gáborné Cséke Ibolyát és az irodavezető Samu Piroskát. Az esemény ünnepi és meghitt pillanatok tartogatott minden résztvevő számára. A tanévzáró istentiszteleten az elköszönő lelkészek Ézsaiás 55,1–3 alapján tartották prédikációjukat, amelyben három egyszerű, de mély jelentéssel

bíró szimbólummal búcsúztak: a vízzel a keresztség éltető erejére, a tejjel a lelki növekedés szükségességére, míg a borral az úrvacsora szentségére emlékeztettek. Kiemelték, hogy Isten kegyelme ingyenes ajándék, ugyanakkor Krisztus kereszthalála által drága örökség. A közös ebéd után énekes-zeneszolgálatok és személyes búcsúzások következtek. Az ifjúság külön színdarabbal kedveskedett a nyugdíjba vonulóknak. A nap különleges vendégei voltak a testvérgyülekezet képviselői Kouvolából, akik személyesen is köszöntötték az ünnepeltek. A meghitt alkalmat közös énekléssel és áhítattal zárták, hálát adva a szolgálattevőkért és az együtt töltött évekért.

Nyári zarándoktábor

Pestihidegkúti gyülekezet – 2024 nyár július

Az idei tábor júliusban tartották, ezúttal a Bakonytamási–Kővágóörs útvonalon. A mottó egy evangélikus ének kezdősora volt: Jézus, boldogságom, közeledbe vágyom, te vagy örömöm. A zarándoklat lelki ívét pedig a boldogmondások adták a Hegyi beszédből (Mt 5,3–10). Bár Jézus igéi elsősorban a jövőre irányítják az olvasók figyelmét, a zarándoklaton azon elmélkedtek a résztvevők, hogy miképpen jelenik meg Isten királysága a jelen világban és mindenki saját életében. A zarándoklat jól szolgált a gyülekezet kiemelt feladatát, azaz a hídépítést egyrészt a generációk, másrészt a templomba járók és a gyülekezettel csak laza kapcsolatban lévők között. A sokszínű társaság valódi közösséggé kovácsolódott a 7 nap alatt, a programot követő beszélgetések alapján, fizikailag elfáradva, de lelkileg feltöltődve tértek haza a zarándokok.

Hétnapos bringatúra

Budahegyvidék – 2024. nyár

Hét nap, 390 kilométer, rengeteg élmény – így lehetne összefoglalni az idei bringatúrát. A túra útvonala a Római-parttól indult, majd Leányfalun, Visegrádon, Esztergomon és Komáromon át vezetett Oroszlányig, végül Tatán és a Velencei-tónál áthaladva érte el Budapestet. Az emelkedők és hosszú egyenes szakaszok komoly próbatételt jelentettek, de a kitartás és a csapatszellem végig segítette a résztvevőket. Az út során nemcsak a fizikai teljesítményről volt szó, hanem lelki feltöltődésről is. Esténként áhítatokon vettek részt, amelyek segítettek megpihenni, és új erőt meríteni. Emellett történelmi helyszíneket látogattak meg, mint a komáromi erőd vagy a Kocsimúzeum, és betekintést nyertek a helyi gyülekezetek életébe is. A túra változatos és izgalmas volt: strandolások, fagyizások és közös vacsorák színesítették a napokat, miközben a csapat tagjai életre szóló barátságokat kötöttek. Ez a bringatúra nem csupán egy sportteljesítmény volt, hanem egy felejthetetlen közösségi alkalom is. A résztvevők rengeteget tanultak magukról és egymásról, és már most biztos, hogy jövőre újra nekivágnak.

Szálljunk be Jézus Krisztus csónakjába!

Szentendre – 2024. szeptember 8.

Idén ünnepelte a szentendrei gyülekezet temploma felszentelésének huszadik évfordulóját. A jubileumra a templomtérben kiállított, öt méter hosszú, mennyezetre függesztett csónakinstalláció – Hügycsek Balázs képzőművész alkotása – mély szimbolikával bír. Horgonya az oltár lábánál nyugszik, kifejezve az egyház szilárd alapjait. A hétvége csúcspontja a szeptember 8-i ünnepi istentisztelet volt, ahol Fabiny Tamás püspök hirdette az igét. Prédikációjában Márk evangéliumának tengerlecsendesítéséről szóló története alapján beszélt

arról, hogy az egyház csak Isten Szentlelkének vezetésével lehet sikeres és hatékony. Az istentisztelet alkalmat adott a hálaadásra és az elkövetkező évtizedekre való előretekintésre. A templomi kórus és a vendégzenészek szolgálata is hozzájárult az ünnepi hangulathoz. Az alkalmon Fülöp Zsolt polgármester beszédében kiemelte, hogy a templom nemcsak a hívők, hanem az egész város számára meghatározó közösségi és kulturális tér. A gyülekezet korábbi helyettes lelkésze, Novotny Dániel az építkezés időszakát idézte fel, megemlékezve az akkori közösségi életéről és áldásokról.

Tíz éve Óbudán – Jakab Béla parókus lelkész jubileumi ünnepe

Óbuda – 2024. szeptember 15.

Helyi szolgálatának 10., pályakezdésének 30. évfordulója alkalmából köszöntötte az Óbudai Evangélikus Egyházközség Jakab Béla parókus lelkészt 2024. szeptember 15-én. Az ünnepséget a gyülekezet felügyelője, Szóts Zoltán Oszkár nyitotta meg felidézve azt a tavaszi napot, amikor Győrffy Károly tiszteletbeli felügyelő megkereste az évfordulós köszöntés ötletével, amelynek a megvalósítását a

teljes presbitérium támogatta. Proksza Gyula tiszteletbeli presbiter, az Óbudai Evangélikus Heti Hírmondó szerkesztője saját verssel készült az ünnepségre, amelyet az evangélikus énekeskönyv 403. számú énekének dallamával énekelt. Ezután Sebestyén László presbiter következett, aki ünnepi beszédében visszaemlékezett arra, hogy miként érkezett Jakab Béla Óbudára, majd átadta a gyülekezet közös ajándékát lelkész úrnak és feleségének. A köszöntések sorát Sebestyén Levente és Hanzély Anna zárta, akik az ifjúság nevében adtak hálát az elmúlt tíz évért.

90 és 35, avagy a schrobenhauseni testvérgyülekezeti találkozó

Budahegyvidék – 2024. szeptember 20–22.

Szeptember 20-án egy harmincnégy fős csoport indult útnak Schrobenhausenbe német testvérgyülekezet meghívására.

A háromnapos rendezvény a schrobenhauseni gyülekezet fennállásának 90., valamint a budahegyvidéki és a német közösség testvérkapcsolatának 35. évfordulóját ünnepelte. A magyar delegációt Keczkó Szilvia és Keczkó Pál lelkészek, valamint a gyülekezet presbiterei és a budahegyvidéki evangélikus énekkar képviselte.

A programsorozat péntek este áhítattal és kötetlen beszélgetésekkel kezdődött. Szombat délelőtt a résztvevők egy helyi idegenvezető kíséretében ismerkedtek meg Schrobenhausen történelmével, délután pedig a festői Neuburg an der Donau városát és impozáns kastélyát tekinthették meg. Az este fénypontja a két énekkar közös előadása volt.

Vasárnap az istentisztelet mellett ünnepi beszédek és egy fórum keretében felelevenítették a közös múltat, valamint beszéltek a jövőbeni együttműködés lehetőségeiről. Az eseményt a vendéglátó családoknál töltött meghitt esték tették teljessé, melyek tovább erősítették a testvéri kapcsolatokat.

Szeretni az új lelkészt, mint magunkat

Beiktatták budavári parókusi szolgálatába Szabó B. Andrást

Budavár – 2024. október 5.

Október 5-én ünnepi istentisztelet keretében iktatták be Szabó B. András a Budavári Evangélikus Egyházközség parókusi lelkészi szolgálatába. Hokker Zsolt espereshelyettes prédikációjában a szeretet parancsát hangsúlyozta. Kiemelte, a gyülekezetnek szeretettel kell fogadnia új lelkipásztorát, nem azért, mert tökéletes, hanem mert testvér, akit az Isten szeretete köt össze közösségével. Szabó B. András első szavaiban a Biblia biztonságot adó erejéről beszélt. Hangsúlyozta, Krisztus a gyökér,

amelyből minden hívő élet fakad, és amely biztos pontként vezeti őket a mindennapokban. Az ünnepség a gyülekezet közös imádságával és áldásosztással folytatódott. Fabiny Tamás püspök az oltár elé hívta a frissen beiktatott lelkészt, feleségét és három gyermeküket, majd áldást kért családjukra és szolgálatukra. Keczkó Pál esperes a 74. zsoltár szavaival kívánta a budai gyülekezetek kapcsolatának megerősödését. Az ünnepséget a Budavári Evangélikus Egyházközség énekkarának szolgálata tette teljessé.

Önállósodásuk centenáriumát ünnepelték a kelenföldi evangélikusok

Kelenföld – 2024. október 24.

Száz éve vált önállóvá a Kelenföldi Evangélikus Egyházközség. A gyülekezet gyökerei a 19. századig nyúlnak vissza, ám hivatalosan 1924-ben vált le a budavári evangélikus közösségről. Az elmúlt évszázad során a kis közösségből egy nagyvárosi gyülekezet fejlődött. Az egyházközség alapítását

a főváros rohamos urbanizációja tette szükségessé. A Műegyetem és az iparosodás sok evangélikus családot vonzott a XI. kerületbe, így Szüts Gábor lelkész 1910-ben már rendszeresen tartott istentiszteleteket a mai Bartók Béla úton. A templomépítés gondolata is hamar megfogalmazódott. 1928-ra a Bocskai úton felépült az impozáns egyházi épületegyüttes, amely a közösség szellemi és lelki otthonává vált. A kezdeti nehézségek ellené-

re a gyülekezet folyamatosan gyarapodott. Ma is aktív közösségi élet zajlik, az óvodásoktól az idősekig minden korosztály számára kínál alkalmakat, a gyülekezeti kórus és az egyházzenet ápoló hagyományok pedig kezdetektől gazdagítják az országos egyházzenei életet. A centenáriumi ünnepségre Kelenföld 100 címmel egy tanulmánykötet is megjelent, amely a gyülekezet történetét és fejlődését dolgozza fel.

Ahol Luther is jól érezné magát

Piliscsaba – 2024. október 31.

Régi hagyomány, hogy Piliscsabán együtt ünnepli a reformációt az evangélikus és a református gyülekezet. Az emléknaphoz legközelebbi vasárnapon a református templomban, október 31-én pedig az evangélikusoknál találkoznak. 2017-ben hívta meg első ízben az evangélikus közösség ünnepi vacsorára a reformátusokat a Béthel Evangélikus Missziói Otthon ebédlőjébe. A vacsorán a lutheri hagyományokat követve sört szolgáltak fel, a menü pedig sült csülök és hagymás tört krumpli volt. A felhőtlen együttlétet Luther asztali beszélgetéseiből összeállított játékos vetélkedő tette teljessé. Az alkalom olyan jól sikerült, hogy azóta minden év október 31-én megszervezik a csülkös-sörös-

vetélkedős vacsorát. Az alkalomra meghívják a felvidéki, farnadi evangélikus testvérgyülekezet képviselőit is, akik mindig örömmel jönnek. Az ételt vendéglőből rendelik a mintegy ötven fő részére, a süteményeket a hívek hozzák. Része az estének a vetélkedő is. Egyik alkalommal például azt kellett eldönteniük a csapatoknak, hogy egy-egy mondat református, evangélikus vagy katolikus teológustól származik-e.

Hálaadás Nagyborzsönyben

Nagyborzsönyi evangélikus templom – 2024. november 10.

November 10-én ünnepi istentisztelet keretében adott hálát a nagyborzsönyi evangélikus gyülekezet az elmúlt öt év felújításaiért. A templom megtelt hívekkel, akik együtt imádkoztak a közösségért, az önkéntesekért és a kivitelezőkért, akik munkájukkal hozzájárultak az épületek megújulásához. Az alkalmon Keczkó Pál, a Budai Evangélikus Egyházmegye esperese hirdette az igét. Kiemelte, hogy a templom, a parókia és a Reménység háza nemcsak építészeti értékek, hanem a gyülekezet lelki otthonai is. A felújítások mögött rengeteg áldozatos munka áll, amelyhez a hívek és támogatók összefogása elengedhetetlen volt. A hálaadó istentisztelet emlékeztette a jelenlévőket arra, hogy a megújulás nem csupán a falakat érinti, hanem a közösséget is erősíti, biztos alapot adva a jövő szolgálatához.

„Áldó hatalmak oltalmába rejtve” – Budai énekünnep 2024

Budahegyvidék – 2024. november 24.

Idén is felemelő zenei élményt nyújtott a Budai Evangélikus Egyházmegye kórusainak énekünnep, amelyet november 24-én, negyedik alkalommal rendeztek meg Budahegyvidéken. A résztvevők hat kórus önálló szolgálatán és három alkalommal megszólaló összkaron keresztül tapasztalhatták meg az ige és a zene különleges kapcsolatát. Külön örömet jelentett a közelmúltban alakult piliscsai kórus bemutatkozása Kajzinger Ildikó vezetésével. A budavári gyülekezet is megmutatta sokszí-

nűségét: a Schütz kórus klasszikus repertoárral lépett fel, míg a gospelkórus saját műfajában hozott igényes előadást. A budahegyvidéki énekkar Hikisch Zoltán vezetésével reneszánsz és barokk műveket adott elő, a Fővárosi Protestáns Kántortestület női kara romantikus és 20. századi művekkel gazdagította az estét. A kelenföldi kórus egy új gyülekezeti éneket és Johann Joseph Fux feldolgozásában egy gyászmisést adott elő. Az istentisztelet csúcspontja az énekprédikáció volt, amelyben Keczkó Pál esperes gondolatai Máté evangéliuma alapján csendültek fel, összekapcsolódva az Áldó hatalmak című ének versszakáival. Az orgonán Németh Sándor meditatív játéka tette teljessé a lelki elmélyülést.

Emléktábla-avatás gyülekezetünk alapításának 180. évfordulójára

Óbuda – 2024. ősz

Jakab Béla parókus lelkész kezdeményezésére 2024 őszén határozott az Óbudai Evangélikus Egyházközség presbitériuma arról, hogy emléktáblát állít a gyülekezet fennállásának 180. évfordulójára. Az indulás, mint minden folyamat, nehezen köthető egy pontos dátumhoz, ezért Bálintné Varsányi Vilma gyülekezetünk történetét feldolgozó könyve jelentett segítséget az év meghatározásában, amelynek címében az 1844-es évszámot találjuk. Az emléktábla igehelyét Szóts Zoltán Oszkár ajánlotta. A tábla elkészíttetését Sebestyén László presbiter vállalta magára, miként a templom falára rögzítést is testvérével, Sebestyén Györggyel együtt.

Az emléktábla szövege: „A mi közösségünk pedig közösség az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal.” (1Jn 1,3) Gyülekezetünk alapításának 180. évfordulójára. Óbuda, 2024.

2.3 Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye

Esperesi beszámoló

GYÖRI PÉTER BENJÁMIN

A 2024. év a tisztújítás esztendeje volt. A mi egyházmegyénkben is talán ez volt a legmeghatározóbb eseménysor. A választások ideje mindig elszámolás egy hatasztendő időszak minden lehetőségével, ugyanakkor izgalommal, várakozással teli tervezés is a következő időszakra nézve. Egyházközségeinkben sok helyen szinte stafétaátadás, generációváltás történt a tisztségviselői karban. Örömmel mondhatjuk, hogy bőven akadnak, akik továbbviszik az evangélium szolgálatát. A tisztújítástól független ugyan, mégis megemlítenéd, hogy néhány gyülekezetünkben a lelkési szolgálatban is személyi változás történt. A mendei gyülekezetből „elengedtük” az Evangélikus Hittudományi Egyetemre Molnár Lilla lelkészt, akitől Matiszné Széll Éva Anna vette át a szolgálatot. Péteribe Szttyéhlik Csaba érkezett az inkább a hitoktatói szolgálatot választó Óvári Péter helyébe. Parókusi vizsgát tett Veczán Zoltán lelkész, de megválasztása majd a következő Kerületi Krónikára tartozik. Az egyházmegye közös ünnepe az országos hittanverseny megyei fordulója. Az előző évhez hasonlóan 2024-ben is Péteriben rendeztük meg. Hasonló módon közös esemény a Cantate vasárnapi énekari találkozó, melyet ezúttal Irsán tarthattunk meg. De említést érdemel az egyházmegye gyülekezeti tisztségviselői részére szervezett presbiterképző találkozó, melyet a közgyűléshez csatlakozva szoktunk megtartani. Ennek a sorozatnak a fonalát a tisztújítást követő első közgyűlésen Albertiben vettük föl újra. Azt kerestük, milyen – sokszor akár több évszázados – hagyományokra, örökségre építhetünk közösségeinkben, s ugyanakkor hogyan tudjuk az evangéliumot a mai kor nyelvén, a jelenkor kérdéseire válaszolva hitelesen megszólaltatni. Örömmel gondolunk vissza a tavaszi egyházmegyei konfirmandus-ifjúsági táborra is, melynek helyszíne a balatonszárszói konferenciaközpont volt. Van gyülekezetünk, ahol ifjúsági vezetőképzőket tartanak. Gyülekezeteink „saját” ünnepeinek is együtt örültünk. Például annak, hogy Irsán a Mustármag Óvoda 2024-ben ünnepelte fennállásának 30. évfordulóját. De nagy esemény volt az is, hogy az alberti gyülekezetben elkészült a – Tessedik Sámuel szülőhelyeként is számontartott – parókia

és lelkési hivatal felújítása, kialakítása. Hála Istennek, hogy ilyen sok minden megvalósulhatott, hogy gyülekezeteink élnek, hogy lehetnek terveink. Az ő áldása kísérje egész egyházkerületünk életét!

Teológuspassió püspöki szolgálattal

Péteri – 2024. március 29.

Évtizedes hagyomány, hogy az Evangélikus Hittudományi Egyetem harmadéves évfolyama, a nagyhéten dramatikus formában megjeleníti Jézus passióját. 2024-ben Kovács Viktor egyetemi lelkész vezetésével a Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye gyülekezeteiben adták elő a bibliai történetet. Nagypénteken Péteriben a teológuspassió végén igehirdetéssel szolgált Fabiny Tamás püspök, alapigéje Mt 27,51 volt: „A templom kárpitja

felülről az aljáig kettéhasadt.” A püspök hangsúlyozta, hogy ez a pillanat nem csupán egy történelmi esemény, hanem minden keresztény számára személyes jelentőséggel bír, mivel a kereszt vállálása révén új identitásra teszünk szert. Ez a szakadás jelképezi Isten és az emberiség közötti új kapcsolatot létrejöttét. A hallgatóság számára ismételtelen előtérbe került a passió történetének mély hatása, melyet a hallgatók drámai előadása és a püspök szavai egyaránt erősítettek.

Parókiaszentelés

Alberti Evangélikus Egyházközség – 2024.
április 21.

2024. április 21-én Fabiny Tamás az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke és Győri Péter Benjámin a Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye esperese felszentelte az Alberti Evangélikus Egyházközség újjáépített parókiáját, Tessedik Sámuel szülőházát. Az épület többszöri átépítés, bővítés során nyerte el a mai formáját. Legfiatalabb része száz, legrégibb része pedig háromszáz éve épült. Azért, hogy a műemlékvédelmi jellegnek megfelelően újuljon meg, a Magyarországi Evangélikus Egyház 112 millió forinttal támogatta az egyházközség projektjét. A közel 175 millió forintos beruházás teljesítéséhez az egyházközség a fennmaradó költségeket önerőből (adománygyűjtő koncertek, egyéni adakozások, valamint egyházi kölcsön) finanszírozta. Az önrész meghaladta az 50 millió forintot. A parókia szentelésére 2024. április 21-én került sor. Az istentisztelet előtt városi koszorúzási ünnep volt az épületen elhelyezkedő emléktáblánál, hiszen a tudós lelkész, Tessedik Sámuel 1742. április 20-án született Albertiben. Az istentiszteleten Fabiny Tamás 1Pt 2,5 alapján hirdette Isten ígését: „ti magatok, mint élő kövek épüljtek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki ajándékokat ajánljatok fel, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által.”

A riheimäki gyülekezet látogatása Szolnokon

Szolnok – 2024

Szolnok és a finnországi Riihimäki testvérvárosok. Az 1970-es években indult a kapcsolat a két város között, a kapcsolódási pontot kezdetben főleg a néptánc jelentette. Az akkori világi rendezvényre Szolnokra érkező vendégek rögtön érdeklődni kezdtek az evangélikus gyülekezetéről. Nekik köszönhető az egyházközségek közötti kapcsolat kiépítése is. A riheimäki testvérek hűségesen számontartották az egyházi életet megnyomorító politikai viszonyok között élő szolnoki közösséget, és igen komoly lelki és anyagi támogatással járultak hozzá annak életben maradásához. Ez a kapcsolat az ezredforduló után is megmaradt. Kölcsönös látogatások erősítették a személyes szálakat, a covid utáni első látogatásra 2024-ben kerülhetett sor. A pünkösdi istentiszteletre és konfirmációi ünnepre érkezett a testvérgyülekezet énekkara az akkori, ma már nyugalmazott, lelkész, Kalervo Huttunen vezetésével. Együtt ünnepeltük az egyház születésnapját, és a modern technika segítségével a pünkösdi csodát is, nevezetesen, hogy ki-ki a maga nyelvén hallhatta vagy legalábbis olvashatta az igehirdetést és a konfirmáltak személyes hitvallását.

Parókiapiknik Maglódon

Maglód – 2024. augusztus 23.

Az évzáró istentiszteleten a kaposvári evangélikus énekkar és a maglói Magdala városi ökumenikus kórus szolgált, és hittanos gyermekek egy Istent

dicsérő verset szavaltak el. Az istentisztelet végén Kérges Lászlót, maglódi gyülekezeti felügyelőt és feleségét, Kérgesné Péterszegi Szilviát köszöntötték abból az alkalomból, hogy egy héttel korábban Kérges Lászlót Maglód város polgármesterévé választották. Kérgesné Szilvia pedig a Magdala kórus névadó „keresztanyja” volt közel 15 évvel ezelőtt. Az alkalmon részt vettek még Meiszner Béla kaposvári gyülekezeti felügyelő és Abelovszky László békéscsabai tiszteletbeli felügyelő. Ezt követően parókiapikniket tartottak az evangélikus lelkészlak épületében és kertjében. A gyermekeket különféle kreatív programok várták a parókia udvarán, a diófák árnyas ágai alatt megterített asztaloknál a finom ebédet jóízű beszélgetések kíséretében fogyaszthatták el a házigazdák és vendégeik. A nap végére a maglódiak és a kaposváriak egyaránt hálások lehettek Istennek azért, hogy megáldotta nyári évszázó alkalmukat.

Pilisi családi piknik

Pilis – 2024. augusztus 24.

Szombat délután a családi pikniken ünnepelte gyülekezetünk és a játszótér közösségének aprajagya a Petyusz játszótér 3. születésnapját. Az ünnepi program zenés áhítattal kezdődött, majd Leichter Lilla néprajzkutatóval folytatott érdekes beszélgetést Kárnyáczki Eszter a hajdani és mai gyermeknevelési szokásokról. Jeszenszky Zsuzsa

kutyaterapeuta interaktív bemutatóval várta a gyerekeket. Egész délután zajlottak a programok a templomkert árnyas fái alatt: pónilovaglás, arcfestés, csillámtetoválás, kézműveskedés, ugrálóvár, népi körhinta. A délután a senior Örömtánc-csoport lelkes, vidám táncbemutatójával zárult.

Teljes igyekezettel törekedni

Sztyéhlik Csaba iktatása Péteriben
– 2024. augusztus 25.

A Péteri Evangélikus Egyházközségben 2024. augusztus 25-én ünnepélyes keretek között iktatták be Sztyéhlik Csaba lelkészt a gyülekezet parókusi állásába. Az eseményre a felújított parókia udvarán számos hívő és vendég gyűlt össze. Az ünnepi iktatás során Győri Péter Benjámín esperes Lukács evangéliumának 10. fejezetéből olvasott fel, és egy kis ládikát használt szemléltetésként, hogy hangsúlyozza: Isten munkája fokozatosan tárul fel előttünk. Sztyéhlik Csaba szónékfoglalója során 2Pét 1,5–8-as szakaszt alapigéül választva a „teljes igyekezettel törekedjete” üzenetet bontotta ki. Az istentisztelet után Bárdossy Tamás felügyelő köszöntötte az új lelkészt, míg Petőné Vizi Valéria, Péteri polgármestere kifejezte, hogy a település lakói kíváncsiak az evangélikus egyház szolgálatára. Óvári Péter, az előző lelkész arra buzdította a közösséget, hogy működjenek együtt Sztyéhlik Csabával Isten ügyéért. Az esemény zárásaként Tóth Ágnes felügyelő emlékezett meg a templomszentelés évfordulójáról, és jó kívánságokkal köszöntötte az új lelkészt.

Látogatás a pesti szlovák ajkú gyülekezetben – Maglódi gyülekezet

Budapest – 2024. november 24.

„Az Isten templomát, amely a szívetekben van, soha senki el nem veheti tőletek!” November utolsó vasárnapján kétnyelvű, úrvacsorával egybekötött istentiszteletet tartottak a Budapesti Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházközség kápolnájában. Ezen az

Örök élet vasárnapi alkalmon részt vett a maglódi evangélikus gyülekezet küldöttsége is Kérges László felügyelő vezetésével. Magyar nyelven Németh Mihály maglódi lelkész hirdette Isten ígését. A prédikáció tolmácsolását és a szlovák nyelvű liturgiát Lászlóné Agod Anett helyettes lelkész vezegte. Orgonált Bácsi János kántor. Az istentiszteletet szeretetvendégséggel egybekötött beszélgetés követte, melyen a Luther-udvarban álló egykori szlovák evangélikus templom felújítása is szóba került. A maglódiak mielőbbi gyógyulást kívántak a pesti szlovák gyülekezet műtét után lábadozó lelkésznojének: Gulácsiné Fabulya Hildának.

A mendei gyülekezet önállósulásának 100. évfordulója

Mende – 2024. december 1.

A Mendei Evangélikus Egyházközség önállósulásának 100. évfordulóját ünnepelték december 1-jén, advent első vasárnapján. Énekkel a gyülekezet újonnan alakult kórusa szolgált Matisz Jánosné Széll Éva Anna lelkészno vezetéseével. Az istentiszteletet gyülekezeti kiállítás előzte meg, és szeretetvendégség követte. Isten ígését Győri Péter Benjámín esperes hirdette, aki a Mt 21,1–17 alapján szólt arról, hogy az ünnepek arra szolgálnak, hogy Isten népe emlékezzen az Úr tetteire. Az ünnep során azonosulhatunk őseinkkel, és átadhatjuk a következő nemzedéknek a hit örökségét. A közösség

történetét Labadics Istvánné felügyelő mutatta be. Az alapítók 1760–70 között érkeztek a Felvidékről, és a templom 1832-ben készült el. Az önállósulás gondolata 1914-ben merült fel, de csak 1923 októberében járult hozzá az egyházmegye, majd 1924 januárjában az egyházkerület. Az első lelkész, Droba Márton Szarvasról érkezett, akit Detre László követett, aki 44 évet szolgált Menden. Az ünnepség igazi közösségi összefogásban valósult meg, a templom mellett felállított betlehemessel, kiállítással és szeretetvendégséggel gazdagították a programot. Az ünnep során kiemelték, hogy Isten munkája folyamatos, és a közösség együttműködésével építhető a jövő.

Ifjúságvezető-képző alkalmak Szolnokon

Szolnok – 2024

Fiataltjait a világra, a tágabb emberi közösségre nyitott, önzetlen szolgálatra képes, egészséges emberekké szeretné nevelni a szolnoki gyülekezet. Olyanokká, akik nem csak a maguk „szórakoztatását” várják, hanem aktívan alakítják világukat, méghozzá egészséges – keresztyén – szemlélettel. Az elmúlt években a gyermek- és ifjúsági munka keretében törekedtek arra, hogy megfogalmazzák, és a gyakorlatban bemutassák, hogy ez a világnézet és erkölcsi logika a mai kor kihívásai között hogyan működik. Ez idő alatt felnőtt egy generáció, akik 17-20 évesen már maguk is képesek arra, hogy korosztályukat keresztyén szellemben formálják. Az elmúlt évben a heti ifjúsági alkalmakon a stafétaátadás volt a téma. Ennek két, úgynevezett ifjúságvezető-képző hosszú hétvége volt a csúcspontja. Itt a következő témákat dolgozták föl: Hogyan lehet átadni, bemutatni a hitünket? Hogyan határozza meg beszédünket, értékrendünket, időbeosztásunkat és szokásainkat mindaz, amit Istenről megismertünk? Ennek részeként többek között a közbeszédben, hétköznapi emberi kapcsolatokban is alkalmazható – alkalmazandó – evangéliumi vitakultúra-szemináriumot is tartottak.

2.4 Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye

Esperesi beszámoló

BABKA LÁSZLÓ

A 2024-es évet egyházunk az ifjúság és az elköteleződés éveként hirdette meg.

Egyházmegyei szinten gyakran előkerülő kérdés az ifjúság, a fiatalok jelenléte és szerepvállalása gyülekezeteinkben. Miként lehetne őket még jobban bevonni a szolgálatba, és otthonukká tenni azt a helyet, ahol a 12 éves Jézus is olyan szívesen elidőzött, és ottfelejtette magát? Hogyan lehetne elérni azt, hogy az elköteleződés jegyében kimondják maguk is őszintén a zsoltárossal együtt: „Uram, szeretem házatát”? Egyházmegyénk minden gyülekezetében arra törekszünk, hogy a megkonfirmált fiatalok együtt maradjanak. A megszokott jó közösségek alkalmi, kicsit más formában tovább folytatódjanak, a különböző korosztályok egymásra találjanak, és tanuljanak egymástól.

Van gyülekezet, ahol évtizedek óta töretlenül folyik több korcsoportban is az ifjúsági munka. Máshol kis kihagyással újra kezdődtek ezek az alkalmak. Vannak korosztályok, akik nyitottabbak, jobban elköteleződnek, magukénak érzik az ügyet, másokkal nehezebb. Jó látni, hogy szinte minden gyülekezet szervez a nyár folyamán gyermek- és ifjúsági hetet. Az ifjúság gyakran segítőként is jelen van a konfirmandus napokon. Jelentősnek mondható egyházmegyénkben azoknak az ifjúsági közösségeknek a száma, melyeket erősen összeköt a közös zenélés, a próbák, és a szolgálatra készülés öröme. Így gazdagodnak ők maguk, és gazdagítják a gyülekezetet is, amelyben jelen vannak.

Az év folyamán megrendezésre kerülő megyei ifjúsági napunkon kiemelt szerepet kaptak ezek a zenélő-éneklő ifjúsági csoportok, melyek egymásnak mutatkoztak be, egyben a jelen lévő fiataloknak énekeltek, és vontak be mindannyiunkat a közös éneklésbe. Egyházmegyénkben, amikor az aszóni evangélikus gimnázium indult, akkor kerekasztal-beszélgetés keretében a jelenlévő lelkesek megfogalmaztuk, hogy örülnénk annak, ha az ott tanuló fiatalok közül minél többen erősítenék a gyülekezetek ifjúságait, majd később presbitériumait.

Ma már több gyülekezetben is találkozunk olyan fiatalokkal, akik kántorok, énekkarosok, vagy presbitéri szolgálatot vállaltak. Fontos, hogy

a fiatalok érezzék azt, hogy a Krisztus-test tagjai, ahol mindenkire egyformán szükség van. Örömmel látom, hogy számos gyülekezetben az általános tisztújítás évében szép számmal vkerültek be fiatalok a presbitériumokba, ahol képviselik korosztályukat.

Imádságainkban hordozzuk fiataljainkat, hogy meghallják Urunk hívását, és megtalálják helyüket gyülekezeteinkben.

Templomi randevú

Dunakeszi – 2024. február 14.

Február 14-én rendhagyó eseményre gyűltek össze a dunakeszi gyülekezet párkapcsolatban élő tagjai. A házasság hetéhez kapcsolódóan egy meghitt, gyertyafényes estére hívták őket, amelynek célja az volt, hogy erősítsék kapcsolatukat, és mélyebb beszélgetéseket folytassanak kettesben. Bár a házaspárok megáldása már évek óta hagyomány a gyülekezetben, ilyen formában még nem ünnepelték a házasság ajándékát. Az est folyamán idősebb párok nosztalgiáztak a randevúk emléken, míg a fiatal szülők végre kettesben tölthettek néhány órát. A gyülekezeti teremben játékos ismerkedés, bibliai tanítás és személyes beszélgetések váltották egymást. A férfiak igékkel átszőtt udvarló sorokat írtak, míg a nők házassági ígéreteiket erősítették.

meg. Közben a gyermekek a templom karzatán élvezték a babzsákos foglalkozást, amit egyedülálló gyülekezeti tagok vezettek. Az est egyik legkülönlegesebb pillanata az imádságdoboz volt, amelybe mindenki elhelyezhette gondolatait. Sokan a mai napig őrzik ezeket a sorokat emlékeztetőként a szeretet és elköteleződés erejére.

Finn testvérgyülekezeti kapcsolat erősödése

Nagytarcsa–Hamina – 2024. április

2023-ban ünnepelte finn testvérgyülekezeti kapcsolata 40 éves évfordulóját Haminában a nagytarcsai gyülekezet. A finn evangélikus gyülekezetben új igazgató lelkészt választottak Anna Kinnunen személyében. Talán ennek is köszönhető, hogy ezt követően új lendületet kapott a gyülekezetek közti kapcsolat. 2024 áprilisában a finnek küldöttsége járt Nagytarcsán, az istentiszteleten ígét hirdett Anna Kinnunen, a délutáni alkalmon vetített képes előadást tartott Matti Astola lelkész, énekkel szolgált a NaP kórus. Megbeszélték, hogy 2025-ben a nagytarcsai testvérek fognak látogatást tenni Finnországban. Külön áldás volt, hogy 2024. április 22-én került sor a finn nagykövetségen a magyar–finn testvérgyülekezeti szemináriumra, ahol nagy örömmel vettek részt a lelkesítő, bátorító előadásokon.

Jubiláns konfirmandusok ünnepi istentisztelete

Galgagyörk–Váckisújfalu – 2024

A 2023-as évet egyházunk a konfirmáció és az elköteleződés évének hirdette meg, ennek jegyében rendezték meg első alkalommal a jubiláns konfirmandusok ünnepségét a gyülekezetben. Az esemény különleges alkalmat teremtett arra, hogy a kerek

évfordulót ünneplők visszatekintsenek vallástételükre, amely egykor gyermekfejjel meghatározó élményük volt. A szervezés során a bibliaórássok és az énekkar tagjai nagy lelkesedéssel végezték a kutatómunkát, mivel anyakönyvi adatok csak 1984-től állnak rendelkezésre. A gyülekezeti tagok régi fényképekkel segítették a beazonosítást, majd a meghívók kiküldésével kezdetét vették az előkészületek. A nagy sikerre való tekintettel 2024-ben már nemcsak a jubilálókat, hanem a 80 év feletti testvéreket is meghívták, hálát adva életükért. Az ünnepi istentiszteletek mindkét gyülekezetben meghitt pillanatokhoz hoztak. A résztvevők vallástétellel és áldással indulhattak el az oltártól, megerősödve abban a hitben, hogy jó Isten gyermekének lenni, hozzá tartozni és egy életen át őt követni.

Hálaadás a felújított parókiáért

Acsa – 2024. május 2.

2024. május 2-án hálaadásra gyűlhetek össze az acsai evangélikusok a felújított parókia udvarán. A lelkészválasztást és az iktatást követően elkészülhetett a parókia épületének külső és belső felújítása. A külső hőszigetelés és festés megvalósításához a Magyarországi Evangélikus Egyház energetikai pályázatán nyert támogatást a gyülekezet (3.500.000 Ft értékben), a belső felújításhoz pedig a helyi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzaton keresztül biztosított az Emberi Erőforrások Minisztériuma 25.000.000 Ft-ot. A környezetrende-

zés és a kiegészítő munkálatok mind felajánlásból és önkéntes munkával valósulhattak meg. Az ünnepségen Fabiny Tamás püspök Józsué 24,15 alapján hirdette Isten ígétét, és szentelte fel a felújított parókiát: „én és az én házam népe az Urat szolgáljuk”. Az ünnepségen közös imádságot és köszöntőt mondott az egyházmegye újonnan megválasztott esperese, Babka László, valamint Mekis Ádám, a gyülekezet korábbi lelkésze, aki 40 éven át szolgált a gyülekezetben. Beszédet mondott Rétvári Bence államtitkár, valamint a falu polgármestere. A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke kiemelte, Acsán szorosan összekapcsolódnak az evangélikus gyülekezeti élettel a szlovák tradíciók, valamint a település életében való aktív részvétel. Az ünnepi közgyűlés az énekkar szolgálatával, a parókia megtekintésével és szeretetvendégséggel ért véget.

Közösségépítő kirándulások

Iklad – 2024. augusztus 30.

15 éve annak, hogy a korábbi egynapos gyülekezeti kirándulásokat felváltotta az évenkénti két-napos alkalom az ikladi gyülekezetben. E tizenöt év alatt az ország szinte minden szegletébe eljutottak a testvérek. Kirándulásaik alkalmával mindig hangsúlyos az esti közös alkalom és a vasárnap délelőtti istentiszteleten való részvétel, ott, ahol épp járnak. Zárásként mindig termálvízzel is rendelkező fürdőhelyet látogatnak meg. Idén augusztus utolsó hétvégéjén Nagycenk, Fertőd, Fertőrákos, Sopron, Hegykő voltak az úticéljaik.

Kezdetektől nagy az érdeklődés kirándulások iránt. Többször két nagy buszt is megtöltöttek a gyülekezet tagjai. Tavaly 65-en keltek útra. A beszélgetések, az együtt töltött idő áldást és megerősödést adott a közösség számára.

Presbiteri csapatépítő

Galgagyörk – 2024. szeptember 8.

Szeptember 8-án egyházközségünk két presbitériumának – a galgagyörki és a váckisújfalui csapat – találkozóját tartották. Az utolsó nyári napot még kint a szabad levegőn tölthették a résztvevők, ezért

a gyülekezeti garázsban terítették az ebédhez. Mivel sok új tagja van a presbitériumoknak, így ez a találkozó az ismerkedés alkalma is lehetett. Egymást jobban megismerve egymás hite által erősödhetek a testvérek. A presbiterek egy-egy ígét és imádságot választhattak, amely szolgálatukban, elhívásukban megerősíti őket, valamint csapatépítő feladatokat kaptak. A finomságok elfogyasztásán túl testvéri beszélgetést folytathattak az egyház és gyülekezeteik jövőjéről.

Búcsúzott a fóti gyülekezet

Fót – 2024. 08. 25.

Cserhátiné Szabó Izabella több mint 41 éves lelkeszi szolgálat után augusztusban nyugdíjba vonult. A lelkésznő, aki az Északi Evangélikus Egyházkerület püspökhelyettesi tisztét is betöltötte, 1995-től volt a fóti gyülekezet lelkésze. A búcsú istentiszteleten megtelt a templom, de a sokaság ellenére is érezni lehetett a lelkész és gyülekezet között meglévő meghitt szeretetkapcsolatot. A liturgiában László Lajos, a fóti gyülekezet újonnan megválasztott lelkésze is részt vett. Szabó Izabella

utolsó aktív szolgálatban elmondott prédikációja a szeretet himnuszról szólt. Fabiny Tamás püspök ismertette a lelkészről sokszor küzdelmes, de végig Jézusba kapaszkodó életútját, majd az istentisztelet végén megáldotta búcsúzó szolgatársát. A köszöntéseket követően a gyülekezet a kertben, mely különösen is közel állt a lelkésznek szívéhez, megrendezett szeretetvendégségen köszönhetett el informális keretek között is szeretett lelkészétől.

Megerősödve a szolgálatra – Presbiteri találkozót tartottak az Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegyében

Aszód – 2024. szeptember 15.

Szeptember 15-én az aszódi evangélikus templom adott otthont az Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye presbiteri találkozásának. Százhat presbiter gyűlt össze, hogy közösen töltsenek el egy tartalmas délutánt. Az alkalom célja közösségépítés és tapasztalatcsere volt. Az alkalmat Szabóné Mátrai Marianna áhítata nyitotta meg, aki Pál apostol Efézusiakhoz írt leveléből merítve hangsúlyozta, milyen fontos, hogy a belső ember megerősödjön, és Jézus lakozzon bennünk. Szabó Lajos a *Vállalom – Hívás a nem lelkészi szolgálatokra* című könyvét bemutatva személyes példákon keresztül világította meg a presbiterok szerepének jelentőségét. Rámutatott arra, hogy a presbiter egyik legfontosabb feladata a lelkipásztor támogatása, figyelemmel kísérése és a szolgálat kihívásainak közös megélése. A szakmai előadások után a KaleidoszPók Társulat megzenésített Petőfi-versekkel szórakoztatta a résztvevőket. A találkozót Babka László esperes, Mórítz Péter egyházmegyei felügyelő és a szervezők búcsúszavai zárták. A résztvevők ezt követően az aszódi evangélikusok vendégszeretetét élvezhették.

Teremtés hetét ünnepelték – Zöldvasárnap

Alsógöd – 2024. ősz

Az alsógödi evangélikus gyülekezet 2024 őszén különleges családi istentisztelettel ünnepelte a teremtés hetét, amelyet „zöldvasárnapnak” neveztek el. A rendszeresen megszervezett zöldszombatok mellett ez az alkalom a vasárnapi ünnepi jelleg fontosságát is hangsúlyozta, hogy a közösség sokféle módon kifejezhesse háláját teremtető, megváltó és megszentelő Istenének. Az istentisztelet első részében a hívek egy interaktív igehirdetés során a tízparancsolat tanítását ismerhették meg. A képes szemléltetés arra világított rá, hogy bűneink miatt még éretlen gyümölcsök vagyunk, ám Isten Szentlelke érlelheti bennünk az isteni szeretetből fakadó gyümölcsöket. Az istentisztelet második felében a gyermekek a templomkertben álló betlehemes kisház gyümölcsös berendezésén dolgoztak, míg a gyülekezet többi tagja kánont tanult és énekelt. Jutalmul a közösség új templomszentelési pecsétjének másolatát és matricáit kapták meg. Az alkalom közös szeretetvendégséggel és beszélgetéssel zárult.

Parókusi tisztébe iktatták Fóton László Lajos Gergelyt

Fót – 2024. október 19.

Október 19-én ünnepi alkalomra gyűltek össze a fóti evangélikusok: zsúfolásig megtelt templomukban iktatták be László Lajos Gergelyt, a gyülekezet új lelkipásztorát. A beiktatási szertartást Babka László esperes vezette. László Lajos Gergely a Jeremiás 29,1–14 alapján tartott székfoglaló igehirdetésében a babiloni fogság és a jelenkor nehézségei közötti párhuzamra világított rá. Hangsúlyozta, hogy bár az ember hajlamos a kétségbeesésre, Isten gondviselése és újrakezdést adó szeretete

mindig jelen van. Az istentiszteletet a gyülekezet énekkara tette még ünnepélyesebbé, majd rövid közgyűlés és a köszöntések következtek. A stafétát átadó Cserhátiné Szabó Izabella búcsúajándéka egy almafacsemete volt a helyben való meggyökerezés és a hitben való növekedés jelképeként. Az ünnepélyes alkalom méltóképpen zárt le egy korszakot, és nyitott új fejezetet a fóti evangélikus közösség életében.

1517 másodperces reformációi lampionos istentisztelet

Penc – 2024. október 31.

Idén először különleges módon ünnepelte a reformációt a penci evangélikus gyülekezet. Az istentisztelet után mécsesekkel a kezükben vonultak végig a falun, énekszóval kísérve útjukat a hősök emlékművéig. A templom falain kívül is megélt közösségi esemény célja az volt, hogy a hit megújulásának üzenetét a gyülekezet tagjai szimbolikusán is továbbvigyék. A mécsesek fénye nemcsak a reformáció lángját jelképezte, hanem a közösség összetartozását és az emlékezés fontosságát is kifejezte. Az esemény során a résztvevők közösen imádkoztak és énekeltek, megerősítve hitüket és a reformáció örökségét. A hősök emlékművéhez érve a gyülekezet tagjai rövid áhítattal és közös imával zárták az ünnepséget, megemlékezve azok-

ról, akik hitükért és közösségükért áldozatot hoztak. Az alkalom mély nyomot hagyott a résztvevőkben, és hagyományteremtő eseménnyé válhat a penci evangélikus közösség életében.

Óvoda Jézus szívében

Vác – 2024. november 3.

Kettős ünnepet tartott november 3-án a Váci Evangélikus Egyházközség. Egyszerre emlékeztek meg az óvoda fennállásának harmincadik évfordulójáról és a templom teljes külső-belső felújításának befejezéséről. Az ünnepi istentiszteletet Tornyai Péter zeneszerző erre az alkalomra írt kórusműve nyitotta meg, amelyet az óvodások és a gyülekezet kórusa közösen adott elő. A liturgiában részt vett Fabiny Tamás püspök, Babka László esperes és Detre János helyi lelkész is. Fabiny Tamás prédikációjában a 30. zsoltárt idézte utalva a templom újrászentelésére és az óvoda jubileumára. Kiemelte a gyülekezet áldozatkészségét, amely lehetővé tette a templom megújulását. A százmillió forintos felújítás költségeiből mindössze tizenötmillió érkezett pályázati támogatásként, a fennmaradó összeget a hívek saját forrásból biztosították. Az óvoda jubileuma kapcsán Szabó Lőrinc *Lóci óriás lesz* című versét idézte, párhuzamot vonva a gyermekeket nevelő pedagógusok és a szülők felelőssége között. Az istentisztelet utáni szeretetvendégségen Valentinyi Erika pedagógiai szakértő, Inotay Gergely alpolgármester és egyházi vezetők is méltatták az óvoda munkáját.

Fókuszban a dicsőítés – egyházmegyei ifjúsági nap

Hévízgyörk – 2024. november 2.

2024 az ifjúság éve volt egyházunkban, ezért november 2-án Hévízgyörk adott otthont egy lélekkel teli ifjúsági napnak, ahol tizenhárom településről száz résztvevő gyűlt össze. A találkozó központi témája a dicsőítés volt, ennek jegyében öt ifjúsági

zenekar – Domony, Csomád, Csővár, Nagytarcsa és Hévízgyörk képviselőiben – mutatkozott be. Az eseményt Lindákné János Zsuzsanna lelkesző áhítata nyitotta meg, majd Sággy Balázs lelkész gondoskodott a fiatalok aktív részvételéről interaktív játékokkal és egy inspiráló előadással. A résztvevők nemcsak spirituális élményekkel gazdagodhattak, hanem szabadidős programokon is részt vehettek – a társasjátékozás, pingpongozás és csoszás jó hangulatú közösségi élményt nyújtottak. A nagy sikerre való tekintettel már most tervezik a következő találkozót, amely 2025-ben egy új helyszínen várja majd az érdeklődő fiatalokat.

A Dakar rali Csőváron

Csővár – 2024. november 17.

Különleges pillanatoknak lehettek tanúi a hívek november 17-én, amikor az istentiszteleten megáldották Hamza Péter és Kalmár András raliautóit. A két versenyző Szaúd-Arábiába készült, hogy rajthoz álljon a világ egyik legkeményebb tereprali versenyén, a Dakar ralin. A megáldás nem csupán szimbolikus gesztus volt, hanem a közösség támogatásának és jókívánságainak kifejezése is. A versenyzők hosszú és embert próbáló útra indultak, ahol a technikai tudás mellett a kitartás és a hit is kulcsszerepet játszott. Az áldás erejével és a közösség imáival a hátuk mögött vághattak neki a sivatagi kihívásnak. A Dakar rali nemcsak a gyorsaságról, hanem az állóképességről és a csapatmunkáról is szól. Hamza Péter és Kalmár András végül sikeresen teljesítették a versenyt, bizonyítva, hogy a fel-

készülés, az elszántság és a hit egyaránt segíthet a célok elérésében. Győzelmük nemcsak a sport, hanem a közösség számára is inspiráló példává vált.

Első motoros istentisztelet

Penc – 2024

Különleges eseményre került sor a Penci Evangélikus Leányegyházköztségben, amikor első alkalommal rendezték meg a motoros istentiszteletet, amelyre nemcsak helyből, hanem távolabbról is szép számmal érkeztek résztvevők. A szokatlan, mégis meghitt alkalom azt bizonyította, hogy a hit és a közösség ereje bármilyen formában megélhető, akár motoros felszerelésben is. Az istentiszteleten Novotny Dániel lelkész szolgált, aki prédikációjában a hit és az úton levés párhuzamára világított rá. Hangsúlyozta, hogy az emberi élet maga is egy hosszú utazás, amely során szükség van iránymutatásra éppúgy, mint egy motoros túrán. Az esemény különleges hangulatát a motorosok közös imája és megáldása tette teljessé. A szervezők remélik, hogy a kezdeményezés hagyománnyá válik, és jövőre még több motorost köszönhetnek majd a penci gyülekezetben.

Könnyűzenés adventi gyertyagyújtás

Csővár – 2024. december

A hagyományokhoz hűen idén is megrendezésre került a könnyűzenés adventi gyertyagyújtás a csővári önkormányzat nagytermében. Az ünnepi esemény meghitt pillanatokot teremtett, ahol a közösség együtt készült a karácsonyra. A gyertyagyújtáson a csővári gyülekezet énekkara és zenekara szolgált Jansik Tamás vezetésével. A zenés áhítat modern, mégis lélekemelő dallamai különleges atmoszférát teremtettek, hidat építve a hagyományos adventi várakozás és a mai kor zenei világának találkozása között. A közösségi esemény nemcsak az ünnepi készülődést segítette, hanem alkalmat adott a találkozásra, az elcsendesedésre és a közös éneklés örömének megélésére is. A gyertyafényben felcsendülő dallamok minden résztvevő számára felejthetatlenné tették az estét, megerősítve a közösség összetartozását és az adventi időszak üzenetét.

„Öltözzünk népviseletbe az istentiszteletre!”

Acsa – 2024

A szlovák gyökerekkel rendelkező gyülekezetben új, hagyományőrző kezdeményezés született. Régi fényképeket nézegetve látható, hogy megszokott látvány volt a Galga-mente evangélikus gyülekezeteiben, hogy népviseletbe öltözött testvérek töltötték meg a templompadokat. A helyi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal összefogva az acsai gyülekezet ünnepekhez és különleges alkalmakhoz kapcsolódva hirdette meg azt a kezdeményezést, hogy aki tud, érkezzen népviseletbe a templomba. Öröm látni, ahogyan egyre több családban kerül elő a szekrényből a nagyszülői, dédszülei viselet. Az istentiszteletet pedig az egykor használt liturgiai elemek, valamint a népi hangszereken kísért koráléneklés teszik gazdagabbá ilyenkor. Megerősítő átélni, miként ér össze a templom falain belül az igében, énekszóban, imádságban a múlt és a jelen, valamint az acsai családok és a gyülekezet közös története.

★ ★ ★

2.5 Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye

Esperesi beszámoló

ZSARNAI KRISZTIÁN

„Örvendezz, ifjú, míg fiatal vagy, légy jókedvű ifjúságod idején, és élj szíved vágya szerint, ahogy jónak látod! De tudd meg, hogy mindezekért Isten megítél téged!” Préd 11,9

Az emberi élet egyik legszebb, legmeghatározóbb és egyben legnehezebb korszaka a fiatalkor. A gyermek- és ifjúkori éveket a „legek” éveinek is szoktam nevezni:

- Legmeghatározóbb évek
- Legmaradandóbb pillanatok időszaka
- Leggyorsabban tovatűnő kor
- Legszebb évek
- Legkevesebb idő jut a gyermekre

Szülőként, ötgyermekes édesapaként sok-sok elmulasztott pillanat van a hátam mögött. Sok esetben a rohanó életünk legnagyobb áldozatai nem mi vagyunk, hanem a gyermekeink, akik nélkülöznek bennünket. Ezek az elmulasztott pillanatok visszahozhatatlanok, pótolhatatlanok. Olvasok egy könyvet, mely nagy hatással van rám, amely az édesapákról és a gyermekeikről szól. Abban olvastam a következőket. „A Scientific American 1974 augusztusi számában jelent meg egy fontos cikk Az elidegenedés gyökerei címmel, amelyet Urie Bronfenbrenner írt. Az egyik ilyen körülmény, melyet mindenki tapasztal, »mókuserék« néven ismert. Dr. Bronfenbrenner a következőképpen jellemezte ezt a problémát: »egy olyan munkahely, mely nemcsak a normál munkaidőben tart igényt az emberre, hanem az estéket, hétvégéket is fel kell áldozni; amikor az előrejutás érdekében utazni kell, költözni és ingázni; amikor a társadalmi kötelezettségek a maradék időt is felemésztik; a gyerekekkel töltött idő egyre kevesebb lesz, míg végül a szegény árva több időt tölt a felügyeletével megbízott idegennel, mint a saját szüleivel.« Dr. Bronfenbrenner szerint ez a mókuserék különösen összeférhetetlen az apai feladatokkal, mint ahogy azt egy nemrégiben végzett vizsgálat szemlélteti meglepő eredménnyel. Kutatók egy csoportja meg akarta

tudni, mennyi időt tölt el egy átlagos középosztálybeli apa azzal, hogy játszik és foglalkozik a gyermekeivel. Néhány apát arra kértek, becsüljék fel az egy éves gyermekükkel naponta eltöltött időt. Válaszul 15-20 percet kaptak. A válaszok ellenőrzése véget a vizsgálatot végzők mikrofonokat erősítettek a kisgyermekek ruhájára, hogy azok felvegyék, amint a szülők a gyermekekhez beszélnek. Az eredmény meglepetésszerű volt. Ezek a középosztálybeli apák a kisgyermekekkel naponta átlagosan 37 mp-et töltöttek! A közvetlen kapcsolat felvétel napi 2,7 alkalomra korlátozódott, és egy ilyen nem volt hosszabb, mint 10-15 másodperc. Biztos vagyok benne, hogy nagyon sok apára nem vonatkozik ez az eredmény, de kitagadná, hogy életünk felgyorsult tempója beavatkozik a jelentőségteljes családi kapcsolatokban. Ez úgy tűnik, tükrözi azt, mit kapnak az apjuktól az amerikai gyerekek milliói.”¹ Ezek a statisztikák mindent elárulnak, hogy milyen magányosan nőnek fel a szülők mellett a gyermekek. Ezért különösen is nagy hangsúly helyeződik a felelősségünkre, hogy mit kapnak tőlünk a gyermekeink, a körülöttünk élő fiataljaink. A Magyarországi Evangélikus Egyház 2024-ben az ifjúság és elköteleződés évét hirdette meg. Nagyobb figyelmet fordítottunk ebben az esztendőben a fiataljainkra, de hangsúlyoznunk kell, hogy nekik nem „kampányév” van szükségük, hanem arra, hogy sokkal több figyelmet fordítsunk rájuk, meghallgassuk őket, komolyan vegyük őket, foglalkozzunk az őket terhelő problémákkal, és legyenek válaszaink a kérdéseikre. Ebben nyújthat nagy segítséget az egyház a családoknak, lehetnek az országos kezdeményezések a gyülekezetek támaszai. Ezért is tartjuk fontosnak a gyermek- és ifjúsági munkát. Bár vannak gyülekezeteink, melyek a demográfia adta nehézségekkel küzdve nem tudnak fiatalokat összegyűjteni, de vannak gyülekezetek, ahol élő, virágzó ifjúsági közösségek vannak. De mindenhol a Szentírás üzenetét, ezt a legdrágább kincset közvetíthetjük számukra is, amely minden korban érvényes. Hirdethetjük Jézus Krisztus váltságát,

1 Dobson, James, dr.: A férfiasság biblikus megélése, KIA Kiadó, 2024

kereszthalálát, bűnbocsánatát és feltámadását, egy boldog, kiegyensúlyozott, Krisztustól kapott életet. Ezt az életet kínálja fel Isten már egészen fiatal korban, és ezt az elköteleződést erősíthetjük bennük mi is. Erre kaptunk felhatalmazást, mandátumot, hogy minél többeket – már fiatal korban is – odaszeressünk, odavezessünk Jézus Krisztushoz. Ezért imádkozunk egyházmegyénkben és egyházunkban, hogy legyenek Krisztusban örvendő, elkötelezett fiataljaink, akik élethossziglan hűségesen, kitartva követik Őt.

„Az Úr csodásan működik” – Hálaadás és tisztújítás

Nyíregyháza – 2024. április 14.

A Jó Pásztor vasárnapján a nyíregyházi evangélikus gyülekezet és az Oltalom Szeretetszolgálat közös hálaadó istentisztelettel köszöntötte Laborczi Gézát, aki 44 éven át szolgált a városban, lelkipásztori pályafutásának lezárulása alkalmából. Mivel az alkalomra kicsinek bizonyult volna a Bolyai téri kápolna, így azt az udvaron, Isten szabad ege és az árnyat adó fák alatt tartották meg.

Fabiny Tamás elnök-püspök kiemelte Laborczi Géza hűségét és a közösségépítésben játszott kulcsszerepét, mellyel a fókusz mindvégig Jézusra, a „jó pásztorra” irányította (Jn 10,11–18). Az ünnepségen egyúttal beiktatták az Oltalom új igazgatóját, Nagy Juditot és az intézményi lelkészt, Molnár Erzsébetet. Szalagokra írt nevekkal szimbolizálták a folytonosságot. Laborczi Géza tevékenysége kiterjedt iskolaalapításra, a hajléktalanellátás fejlesztésére, valamint a roma szakkollégium létrehozására is. Az ünnepségen részt vettek városi képviselők, egyházi vezetők, valamint nemzetközi partnerek, akik videóüzenetekben köszöntötték a lelkészt. Az estét zenei programok, személyes visszaemlékezések és a közösség köszöntései töltötték ki, nem feledkezve meg Laborczi hatvanhetedik születésnapjáról sem.

Imaházszentelési emlékűnnep

Nyíregyháza-Mandabokor – 2024. április 21.

Április 21-én a mandabokori gyülekezetben ünnepelték az imaház felszentelésének 12. évfordulóját. Az alkalomra Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke látogatott el, hogy szolgáljon a közösségben. A gyülekezet hálaadással emlékezett vissza az imaház felszenteléskor elhangzott ígére: „...a munka pedig nagy, mert nem emberé lesz az a ház, hanem az Úr Istené.” (IKrón 29,1b) Az ünnepség lehetőséget adott a közösségnek, hogy megköszönje az elmúlt évek áldásait és eredményeit. A találkozó megerősítette a gyülekezet hitét és összetartozását. Az esemény emlékezetes és felemelő élményt nyújtott a résztvevőknek.

Vízitúrával segít a gyülekezet

Kölcse – 2024. június 5.

Magyarország keleti csücskében, Kölcsen működő evangélikus egyházközség aktívan részt vesz a helyi közösség életében, különösen az iskola és a gyermekek támogatásában. Az fenntarthatósági témahét keretében a Kölcsei Kölcsey Ferenc Általános Iskola célja az volt, hogy megismertesse a gyermekekkel lakóhelyük természeti értékeit. Ennek

érdekében a Pap Túrja Túraközpontot működtető egyházközség június 5-én az Öreg-Túron kenu-túrát szervezett a szülők segítségével. A program lehetőséget adott a gyermekeknek, hogy megismerjék a Túr folyó szépségét és értékeit. Az együttműködés erősítette az iskola és az egyház kapcsolatát, és hozzájárult a helyi értékek megőrzéséhez és bemutatásához.

Családi nap a kölcsei gyülekezetben

Pap Túrja Túraközpont – 2024. június 16.

Családi napot tartottak a kölcsei gyülekezetben. A rendezvény nyitó istentiszteletén Bozorády András espereshelyettes hirdette Isten ígését. A szabadtéri istentisztelet után a Pap Túrja Túraközpontnál a mátészalkai zeneiskola fúvószenekara adott koncertet, amely felemelő pillanatokat szerzett a résztvevőknek. Ezt követően a közös ebéden a gyülekezet tagjai beszélgethettek a közösség jelenéről és jövőjéről. A nap mottója – „Keresünk téged!” – kifejezte a gyülekezet nyitottságát és hívogató szeretetét. A rendezvényen közel húsz család vett részt, köztük új érdeklődők is. Az eseményről készült filmsorozat megtekinthető a YouTube-on.

Házas és családi kör Bodrogkeresztúron

Nyíregyháza -Mandabokor – 2024

A mandabokori házaspár és családi kör Bodrogkeresztúron töltött el egy hétvégét, ahol a házasság és a családi élet különböző aspektusait vitatták meg. A találkozó lehetőséget adott arra, hogy a résztvevők őszintén beszéljenek a házasság örömeiről és nehézségeiről, valamint a gyermeknevelés kihívásairól. A Bodrogkeresztúron eltöltött idő a természet szépségével és a közösség megerősítésével is együtt járt. A programok során a családok megosztották tapasztalataikat, és támogatást nyújtottak egymásnak a mindennapi kihívások leküzdésében. A hétvége emlékeztető és inspiráló élményt nyújtott a résztvevők számára, a közös beszélge-

tések és tevékenységek erősítették a kapcsolatokat, és új barátságok is születtek.

Noé bárkája családos tábor

Nyíregyháza-Kertváros 2024. nyár

2024-ben is megrendezésre került a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásával a Noé bárkája elnevezésű családos tábor Nyíregyháza-Kertvárosban. A program lehetőséget biztosít a gyülekezet ifjúságának, valamint nehéz élethelyzetben lévő családoknak és a nevelőszülői hálózatban élő gyermekeknek, hogy néhány napig felhőtlenül kikapcsolódjanak, új kapcsolatokat építsenek, és új lehetőségeket fedezzenek fel. A táborok szervezésében és lebonyolításában kiemelkedő szerepet játszanak az Evangélikus Roma Szakkollégium diákjai, akik aktívan részt vesznek a programokban. A táborok célja nemcsak a pihenés, hanem a közösségépítés és a támogató háló erősítése is. Az esemény minden évben nagy érdeklődést kelt, és hozzájárul a résztvevők életminőségének javításához. A Noé bárkája táborok így hosszú távon is pozitív hatást gyakorolnak a helyi közösségre.

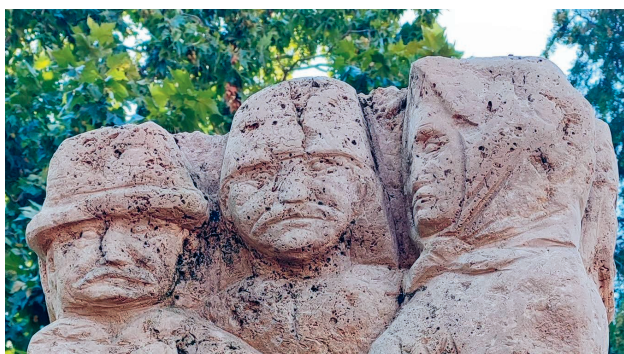

200 éves az örökváltság

Nyíregyháza – 2024

A nyíregyházi evangélikusság az örökváltság 200. évfordulója kapcsán méltón emlékezett meg tirpák elődeik áldozatvállalásáról és kitartásáról. Nyíregyháza lakói a templomszentelés után kiváltság-

gok megszerzésére törekedtek: 1786-ban mezővárosi rangot kaptak, majd 1802-től a szabad királyi városi cím elnyerését tűzték ki célul. Ehhez földjük tulajdonjogát kellett megszerezniük, amiért 1803-ban a Dessewffy, 1824-ben pedig a Károlyi családdal kötöttek megállapodást. 1824. szeptember 13-án Pesten 110 ezer bécsi forintot adtak át a Károlyiaknak, ezzel megerősítve a 730 ezer forintos egyezséget. A teljes költség közel kétfélmillió forintba rúgott. Bár a szabad királyi városi címet végül nem kapták meg, de a település fejlődése példamutató volt, amit Deák Ferenc is méltatott 1834-ben. Az örökváltság 100. évfordulóját 1924-ben kiállítással és egy monográfia megjelenésével ünnepelték. Az 1974-es 150. évfordulón emlékoszlopot állítottak, amely az 1824-es kihirdetés helyszínén található.

Templomfelújítás a Filadelfia Evangélikus Egyházközségben

Kisvára-Filadelfia –
2024. szeptember-október

Kisvárdai-Filadelfia Evangélikus Egyházközség kisvárdai temploma 1931-ben épült. Belső felújítása 1999-ben megtörtént, a covid-járvány idején

pedig a templombelső friss festést kapott. Az elmúlt években a külső vakolat nagy felületen hullani kezdett, amit a gyülekezet kisebb javításokkal, ideiglenes megoldásokkal és az udvar felőli oldal elkerítésével orvosolt, azonban a felújítás mostanra elkerülhetetlenné vált. A munka 2024 őszén valósulhatott meg a Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye és a kisvárdai önkormányzat támogatásával, valamint a hívek adományai segítségével. A falra 5 cm szigetelőanyag került, a festés pedig az eredeti díszítőelemek megtartásával történt a nyírteleki Kapus-ép Kft. munkájának köszönhetően. Apróbb munkák maradtak csak a tavaszi időszakra. Hálaadó alkalmunkat 2025-ben a pünkösdi gyülekezeti nap keretében tartjuk.

„Mindezt érted tettem, s te vajon mit tettél értem?”

Nyírtelek–Debrecen – 2024. október 4.

Ez a kérdés találta szíven a tehetős Zinzendorf grófot mintegy 300 évvel ezelőtt, amikor egy a töviskoronás Krisztust ábrázoló kép alján szembesült vele. Akkor ő megtért, és később az ő munkásságának köszönhetően született meg a máig világszerte használt evangélikus bibliaolvasó útmutató.

Október 4-én a gyülekezeti munkatársak és presbiterek a debreceni Déri Múzeumba látogattak, hogy megtekintsék Munkácsy Mihály Krisztus-trilógiáját. A napot az evangélikus bibliaolvasó napi igéjével kezdték: „Sóvárogva tekintek ígéretedre: Mikor vigasztalsz meg engem?” (Zsolt 119,82) A festmények előtt elcsendesedve elmélkedtek. A monumentális alkotások hatása minden résztvevő számára meghatározó és megerősítő élmény volt. A közös program lelki feltöltődést adott, és erősítette a gyülekezeti közösséget is.

Finn vendégek

Nyíregyháza – 2024. október 16.

A kajaani testvérgyülekezet ötfős vezetőségi küldöttsége Antti Minkkinen igazgató lelkész vezetésével október 16-án érkezett Nyíregyházára. Budapesten töltötték egy éjszakát, majd Nyíregyházán és környékén tartalmas programokon vettek részt. Megismerkedtek a várossal, ellátogattak Tokajba és Tállyára, valamint meglátogatták a nyíregyházi diakóniai intézményeket, ahol betekintést nyerhettek a helyi szociális szolgálatok munkájába. Részt vettek a gyülekezeti napon, ahol előadásokat

hallgattak, zenei szolgálatot vállaltak, és személyes beszélgetések során erősítették a testvérkapcsolatot. A vasárnapi istentiszteleten Antti Minkkinen hirdette az igét, és megemlékeztek a templom felszentelésének 238. évfordulójáról. A testvérkapcsolat jövőjét erősítve megállapodtak abban, hogy 2025 júliusában 12 fiatalot és kísérőiket fogadják Kajaaniban. Olli Kinnunen orgonaművész nagyszerű koncertet adott, majd fogadással zárult az együttlét. A vendégek másnap hajnalban indultak haza. A program sikeréhez sok gyülekezeti tag hozzájárult adományaival, önkéntes szolgálatával és vendégszeretetével, erősítve a közösségek közötti kapcsolatokat és a hosszú távú együttműködést.

★ ★ ★

2.6 Nógrádi Evangélikus Egyházmegye

Esperesi beszámoló

SZABÓ ANDRÁS

„Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!”
IKor 16,14

Talán így utólag is érdemes visszanyúlni a 2024. év igéjéhez (1Kor 16,14). Ezek az igék ugyanis sohasem „járnak le”, nem veszítik el szavatosságukat az év elmúltával, hanem mindig aktuálisak maradnak, sőt örökkévalók. Pál apostol sem véletlenül figyelmezteti a korinthusi gyülekezetet levele végén a legfontosabbra. Miután sok-sok hitbéli igazságról beszélt, mintegy búcsúzásként, zárszóként, a dolgok summájaként szólítja fel őket: minden dolgotok szeretetben menjen végbe. Hiszen a gyülekezet közösségében megtapasztalt és átélt szeretet a dolgok pecsétje. Igazolja és hitelesíti, hogy amiről, és akiről itt szó van, az igaz és Istentől való. Mert maga a szeretet is Istentől jön, mi pedig mint Krisztus követői, továbbadhatjuk. Istennek legyen hála, hogy a tavalyi izgalmas és mozgalmas évben itt Nógrádban is megtapasztaltuk Isten ránk áradó szeretetét. Ahogyan a gyülekezeti, úgy az egyházmegyei választások is teljes békességben és szeretetben zajlottak le. Mindenki átélte, és remélhetőleg azóta is érzi tisztségének felelősségét. Az elvállalt feladat, melybe a testvérek általi buzdítás és Isten elhívása által kerültünk, sok feladatot és rengeteg új lehetőséget rejt magában. A választás folyamán tapasztaltuk, hogy az aktív, fiatal generáció a mai hajszolt és űzött életritmus miatt bizony nehezen vállalt szolgálatot. Hiszen otthon is folyamatos lemaradást érzékel a feladataiban. Öröm, hogy mégis szép számmal sikerült fiatalokat is bevonni a presbitériumokba. Reméljük, megtapasztalják az Istennek (gyülekezetnek) való szolgálat örömét, és azt, hogy az Úr mindig százszorososan vissza tudja adni, amit oda szánunk az ő dicsőségére. Időt, energiát, anyagi áldozatot. Az idősebb korosztály is megérezte az újbóli indulás ünnepi mivoltát. Hogy a többedik ciklust sem lehet pusztán rutinból, tapasztalatból elvállalni. Szükséges az új erő, kellene az új ötletek és meglátások. Világunkban, melyben – emberileg szólva – csak a folyamatos változás a biztos, nekünk is változnunk kell, és új utakon indulnunk. De hisszük, nekünk élő Urunk van, aki előttünk jár. A változó világban

sem változik a legfőbb feladat, Urunk követése, aki önmagát így nyilatkoztatta ki: „Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” (Jn 8,12) Tapasztalatom, hogy az Isten igéjével aktívan élő, Krisztus világosságában járó, imádkozó munkatársak, presbiterek mekkora áldást jelentenek egy-egy gyülekezetben, ott legtöbbször „magától” megvalósul az apostoli buzdítás: „Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!”

A változások és választások közepette is természetesen az ifjúsági munka folyamatosan zajlott. Bizonyos értelemben – merem remélni – új lendületet is kapott. Április 27-én megyei ifjúsági találkozót tartottunk Ósagárdon, szervezője a helyi lelkész és egyben megyei ifjúsági felelősünk, Szász Levente volt. Igével, énekléssel, játékkal indítottuk a napot. Majd az országos kéktúra vonalán átgyalogoltunk Felsőpeténybe, ahol szintén szeretetteljes fogadtatásban volt részünk.

A nyár folyamán több gyülekezet szervezett hittantábort, olykor egy másik gyülekezettel való összefogásban. Több ifikör is tartott néhány napos lelki töltekezésre alkalmas kirándulást. A Szélerőzsa találkozón is szép számmal vettek részt fiataljaink. Már 21. alkalommal került sor az egyházmegyei zenei táborra Vanyarcon. Egyházmegyéink gyülekezetein túl elsősorban az aszódi gimnázium diákjai jönnek erre az alkalomra. Augusztus 4-én pedig Terényben tartottuk a már több évtizedre visszatekintő egyházmegyei evangelizációnkat. A zsúfolásig telt templomban Győri János Sámuel lelkész – mint tiszteletbeli nógrádi, hiszen tíz évig szolgált ósagárdi, felsőpetényi és nógrádi gyülekezetekben – hirdette az igét. A komoly hangszeres és énekkari apparátusnak köszönhetően ősi koráljaink mellett a Halleluja énekeskönyv énekei is megszólaltak, szinte mennyei hangulatba emelve a közösséget.

Lóczy Tibor, sajógömöri evangélikus lelkész többször is szolgált Nógrádban. Szlovák és magyar

nyelven ígét hirdetett a vanyarci sztrapacska-fesztiválon szeptember elején, majd októberben Sámsonházán evangelizált.

Összefoglalva, Isten gazdag kegyelmét, szeretetét tapasztalhattuk meg 2024-ben. Áldott legyen az Ő neve, hogy bár itt Nógrádban szám szerint nem vagyunk sokan, de velünk tett hatalmas csodáit folyamatosan tapasztaljuk.

Tisztújítás Galgagután

Galgaguta – 2024. tavasz

2024 tavaszán fontos események zajlottak le a galgagutai gyülekezetben. A tisztújító közgyűlést március 24-én tartották, amelyen a gyülekezet tagjai szavaztak az új presbitérium összetételéről. Az új presbitérium hivatalos iktatására április 7-én került sor, melyet egy szeretetvendégség követett, hogy a közösség együtt ünnepelhesse az új vezető-beiktatását.

Parókiafelújítás

Galgaguta – 2024. tavasz

A már évek óta várt-remélt parókiafelújítás végül 2024 tavaszán-nyarán indulhatott el. Az országos

egyház támogatásával és szervezésével zajló projektet elsősorban Szepesfalvy Ákos fogta össze. Nyáron és ősszel megtörtént a tetőfelújítás, az új gázkazán és fűtésrendszer felszerelése, a külső vakolat alsó részének leverése, a vizesedés elleni szigetelés falakba injektálása. A további munkák 2025-re átnyúlva folytatódnak. A projekt a közösség számára fontos fejlemény, amely az országos egyház és a gyülekezet kapcsolatát is erősíti.

Folytatás és megújulás

– Tisztségviselők iktatása a Nógrádi Evangélikus Egyházmegyében

Balassagyarmat – 2024. június 1.

Június 1-jén Balassagyarmaton tartotta tisztújító közgyűlését a Nógrádi Evangélikus Egyházmegye. Szabó András ötödik alkalommal választották meg esperesnek, míg Koncz István harmadik ciklusát kezdte meg egyházmegyei felügyelőként.

A közgyűlésen új testvérek is megjelentek, főként a fiatalabb korosztályból, ami reményt ad a jövőre nézve. Fábri György egyházkerületi felügyelő áhítatot tartott, kiemelve a hit és az Istenbe vetett bizalom fontosságát. Az istentiszteleten Bartha István lelkész hirdette az ígét, hangsúlyozva a Szentlélek erejét és kegyelmét. Az új tisztségviselők esküt tettek és áldást kaptak szolgálatukra. Az ünnepi alkalom lehetőséget adott a gyülekezeteknek

arra, hogy együtt ünnepeljenek és erősítsék kapcsolataikat. Az esemény zárásaként a megválasztott tisztségviselők sorban kezét fogták az esperessel és az egyházmegyei felügyelővel, majd elmondták esküjüket.

„Korán reggel irgalmat éneklek” – Egyházmegyei evangelizációs napot tartottak Nógrádban

Terény – 2024. augusztus 4.

A terényi evangélikus templom adott otthont a Nógrádi Evangélikus Egyházmegye evangelizációs alkalmának augusztus 4-én. Az eseményen igehirdetésekre, bizonyágtételekre, zenei szolgálatokra és szeretetvendégségre is hívták a résztvevőket. A nap mottója az Evangélikus énekeskönyv 47. énekét idézte: „Korán reggel irgalmat éneklek...” A közös éneklés és a Hermons együttes szolgálata mélyen megindította a gyülekezetet. Drenyovszky Péter Jézus hívásáról szólt, majd Győri János Sámuel igehirdetése következett, amelyben hangsúlyozta, hogy a reggel az estével kezdődik, és fontos, hogy milyen lelkülettel készülünk az istentiszteletre. Az alkalom zárásaként a templomi együttlétet a szomszédos tájházban szeretetvendégséggel folytatták. Az esemény reményt adott a lelki megújulásra és a hit újragondolására, lehetőséget adva a Krisztus-élmény továbbadására közösségeinkben.

38

„Nem rejthető el a hegyen épült város” – Felszentelték a salgótarjáni evangélikusok templomát és gyülekezeti épületeit

Salgótarján – 2024. augusztus 24.

Salgótarjánban augusztus 24-én, szombaton ünnepélyes hálaadó istentisztelet keretében szentelték fel a gyülekezet felújított templomát és épületegyüttesét. A beruházás három év alatt, a Modern

városok program keretében valósult meg. Az ünnepi alkalmon Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke igehirdetése alapigéjéül a Máté evangéliumából ismert mondatot választotta: „Nem rejthető el a hegyen épült város.” (Mt 5,14) Ez a kijelentés különösen találó a salgótarjáni evangélikus templomra, hiszen az a hegyekkel körülvett vármegyeszékhelyen, a Kucor-hegy tetején áll, így a városba érkezők és az ott lakók egyaránt szembesülhetnek a hegyen épült és most megújult templom impozáns látványával. Fabiny Tamás igehirdetésében hangsúlyozta, hogy a templom megújulása nem csupán az épület fizikai helyreállítását jelenti, hanem lelki és közösségi megújulást is. A szentelési istentiszteletet követő ünnepi közgyűlésen a gyülekezet tagjai és vendégei is részt vettek.

Szügyi presbitériumok közös kirándulása

Szügy–Budapest – 2024. szeptember 28.

Az általános tisztújítás keretében megújultak a szügyi evangélikus anyagyülekezet és a hozzá tartozó filiák, a csesztve, a patvarci és a mohorai gyülekezetek presbitériumai. Az új szolgálat kezdetén, egy közös kirándulást szerveztek, hogy az élményeken keresztül még jobban megismerhesék egymást a tisztséget és felelősséget vállalók. A szügyi anyagyülekezet templomában áhítattal kezdődött az „útra kelés”, ahol Torzsa Tamás gyülekezeti lelkész a Mt 6,19–21 alapján a valódi, az el nem múló, az igaz kincsek gyűjtésére bízta a presbitereket. A 30 főből álló csoport első úti célja az Evangélikus Országos Múzeum volt. A múzeumi kiállítások részeként megnézték az ideiglenesen

itt bemutatott, a szügyi gyülekezetből származó úrvacsorai kehelyet is, ami nagy örömmel és büszkeséggel töltötte el a közösséget. A Deák téri templommal és a gyülekezet történetével való megismerkedés után megemlékeztek Szthelo Gábor életéről és a szolgálatáról is. Ezt követően a Ráday utcai Bibliamúzeumba látogattak el a presbiterek.

Rétegek alól előbújt freskók

Kétdobony – 2024. november 3.

Különleges hálaadó istentiszteletet tartottak november 3-án a Nógrád vármegyei Kétdobonyban. Ünnepelesen újrászentelték az evangélikus templomot, miután az épület évekig tartó, aprólékos munkával járó felújításon esett át. A templom egyedülálló freskóit Tordainé Bucsi Ágnes restaurátor állította helyre, aki szoros kapcsolatot alakí-

tott ki a közösséggel. A késő barokk stílusban épült templom freskói Ábrahám áldozatát, Mózes az égő csipkebokor előtt és Mózes a kőtáblákkal ábrázolják. Ezek a képek ritkán találhatók evangélikus templomokban, és különleges művészeti értékkel bírnak. Fabiny Tamás püspök igehirdetésében kiemelte, hogy a freskók megőrzése és bemutatása keresztény kötelességünk is. Az ünnepi istentisztelet után közgyűlést tartottak, ahol az egyházközség összefogását és áldozatát méltatták. A közgyűlést szeretetvendégség követte, amelyen a résztvevők megoszthatták gondolataikat a templom történetéről és a freskók restaurálásának jelentőségéről. A további kutatások segíthetik azt, hogy még jobban megértsük a templom eredeti, teljes falfestészeti kompozícióját.

★ ★ ★

3. Kapcsolatban vagyunk: az egyházkerület külügyi vonatkozású hírei

3.1 Nemzetközi kapcsolatok

Amerikai önkéntesek Magyarországon 2024. január 12.

Az Amerikai-Lutheránus Egyház (ELCA) Young Adults in Global Mission (YAGM) programjának idei önkéntesei érkeztek Magyarországra, hogy megismerkedjenek az itteni evangélikus közösség életével és szolgálatával. A fiatal felnőttekből álló csoportot Kelly Schumacher Fuller, a program közép-európai koordinátora kísérte, valamint Tarr Klára, a külügyi és ökumenikus osztály vezetője is részt vett a találkozón. A találkozóra Fabiny Tamás püspök meghívására az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöki hivatalában került sor.

A vendéglátók átfogó képet nyújtottak a magyarországi evangélikus egyház helyzetéről, majd kötetlen beszélgetés következett, ahol az önkéntesek is feltehették kérdéseiket. A hat huszonéves fiatal találkozót követő hónapokban az egyház különböző gyülekezeteiben és intézményeiben szolgál, hogy testközelből tapasztalják meg a magyar evangélikusság mindennapjait. A látogatás jó hangulatban telt, amelyet egy közös áhítat és egy baráti pizázás zárt. Az esemény nemcsak szakmai, hanem személyes élményekkel is gazdagította a résztvevőket, erősítve a két ország evangélikus közösségei közötti kapcsolatot.

Drezdai püspöktalálkozó

2024. március 15–19.

Drezdában tartották idén az Egyesült Német Evangélikus-Lutheránus Egyház (VELKD) püspökeinek éves találkozóját, amelyre többek között finn, lett, litván és osztrák egyházi vezetők is meghívást kaptak. A tanácskozáson Magyarország is képviseltette magát, az egyház és a szekularizáció kapcsolatáról a litván Sabutis püspök és más résztvevők mellett Fabiny Tamás püspök is megosztotta

gondolatait előadásában. A találkozó nem csupán teológiai és társadalmi kérdések megvitatására adott lehetőséget, hanem a résztvevők számára lelki elmélyülést is biztosított. A komoly témák feldolgozását közös lelki ráhangolódás és bőjti elcsendesedés egészítette ki, amelyek segítették az elméleti és gyakorlati kérdések mélyebb megértését. A püspöki találkozó fontos fórum az evangélikus egyház jövőjéről folytatott párbeszéd számára, ahol a különböző országok képviselői megoszthatják tapasztalataikat, és közösen kereshetnek válaszokat a kihívásokra.

Kalimba ruandai anglikán püspök látogatása

2024. április 15.

Fabiny Tamás püspök vendégei voltak a püspöki hivatalban Dieter Brandes német teológus és Jered Kalimba ruandai anglikán püspök. Mindketten sokat tesznek a múlt traumatikus eseményeinek feldolgozása és a megbékélés érdekében. „Healing of memories” – az emlékek gyógyítása kifejezést használva Dieter Brandes német teológus évtizedek óta dolgozik az egyházi múltfeldolgozás hatékony formáján. Erre a tudásra nagy szükség van abban a Ruandában is, ahol a 90-es évek polgárháborújában az etnikai csoportok háborúskodása következtében több mint egymillió ember vesztette életét. Ami különösen tragikussá tette a történeteket, hogy mindkét oldalon többségében keresztények álltak, és a népirtás áldozatainak túlnyomó többsége a civil lakosságból került ki. A ruandai megbékélés és

új kezdet egyik fő szorgalmazója Jered Kalimba püspök. A beszélgetés során az a kérdés is szóba került, hogy a mai, háborús feszültségekkel terhes világban mit tehetnek az egyházak a kölcsönös kiengesztelődésért.

Rangos német delegáció az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöki hivatalában

2024. április 17.

Német delegáció érkezett az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöki hivatalába Reiner Haseloff, Szász-Anhalt tartományi miniszterelnökének vezetésével. A kereszténydemokrata politikust államtitkára és több szakértő is elkísérte. A találkozó központi témái között szerepelt az állam és egyház kapcsolata, valamint az evangélikusság nemzetközi együttműködése. Fabiny Tamásnak, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspökének nem ez volt az első találkozása a német po-

litikussal, hiszen a reformáció 500. évfordulóján, 2017-ben mártárgyaltak Budapesten és Wittenbergben. Haseloff miniszterelnök tartományában található több Luther-város, köztük a reformáció bölcsője, Wittenberg is. A megbeszélésen részt vett Hafenschner Károly, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora, valamint Barbara Löttsch, a budavári német gyülekezet lelkésze, aki korábban Lipcsében szolgált. Bár Pröhle Gergely országos felügyelő hivatalos külföldi útja miatt nem tudott jelen lenni, személyes hangvétellő levélben üdvözölte Haseloffot, ajándékként egy Habsburg Ottó életéről szóló könyvet küldött számára. A tárgyaláson kiemelt figyelmet kapott Luther Márton kézírásos végrendelete, amelyet az Evangélikus Országos Levéltár őriz. Emellett a Sztelhlo-emplékév kapcsán a delegáció megismerhette Sztelhlo Gábor evangélikus lelkész gyermekmentő munkásságát is. A találkozó végén Fabiny Tamás elnök-püspök reményét fejezte ki, hogy a következő egyeztetésre Wittenbergben kerülhet sor.

Nemzetközi sátor – Szélrózsa ifjúsági találkozó

2024. július 11–14.

42

A 14. Szélrózsa evangélikus ifjúsági találkozó idén is számos külföldi vendéget fogadott: az Amerikai Egyesült Államokból, Németországból, Nigériából, Norvégiából és Svédországból érkezett evangélikus fiatalok kapcsolódtak be a rendezvény programjaiba. A nemzetközi sátor megújult csapata Jávi Fülöp vezetésével azon dolgozott, hogy a külföldi résztvevők minél teljesebb képet kapjanak az eseményről és a magyar evangélikus kö-

zösségről. A nyelvi akadályok leküzdésében Balázs Fanni és Hegedüs Kende segítettek, akik az áhítatok és istentiszteletek fordítását koordinálták, biztosítva, hogy a lelki alkalmak angol nyelven is elérhetők legyenek. A nemzetközi vendégek nemcsak megfigyelői, hanem aktív résztvevői is voltak a találkozóknak: rövid zenei produkciókon keresztül mutatták be saját kultúrájukat. A programot Fabiny Blanka és Vass Gábor Zsigmond szervezte. A közösségi élményt tovább erősítette egy bibliai szabadulószoza és egy nemzetközi vacsora, ahol a résztvevők megoszthatták egymással hitüket és tapasztalataikat. A találkozó egyik kiemelkedő eseménye az Egyház és szegénység című angol

nyelvű beszélgetés volt, amelyen Molnár Erzsébet lelkész és Fabiny Tamás elnök-püspök osztotta meg gondolatait. A szervezők remélik, hogy a Szélrózsa találkozó a jövőben is egyre több külföldi

evangélikus fiatalot vonz majd. Ennek érdekében egy angol nyelvű videós összefoglaló is készült, amely a Szélrózsa YouTube-csatornáján tekinthető meg.

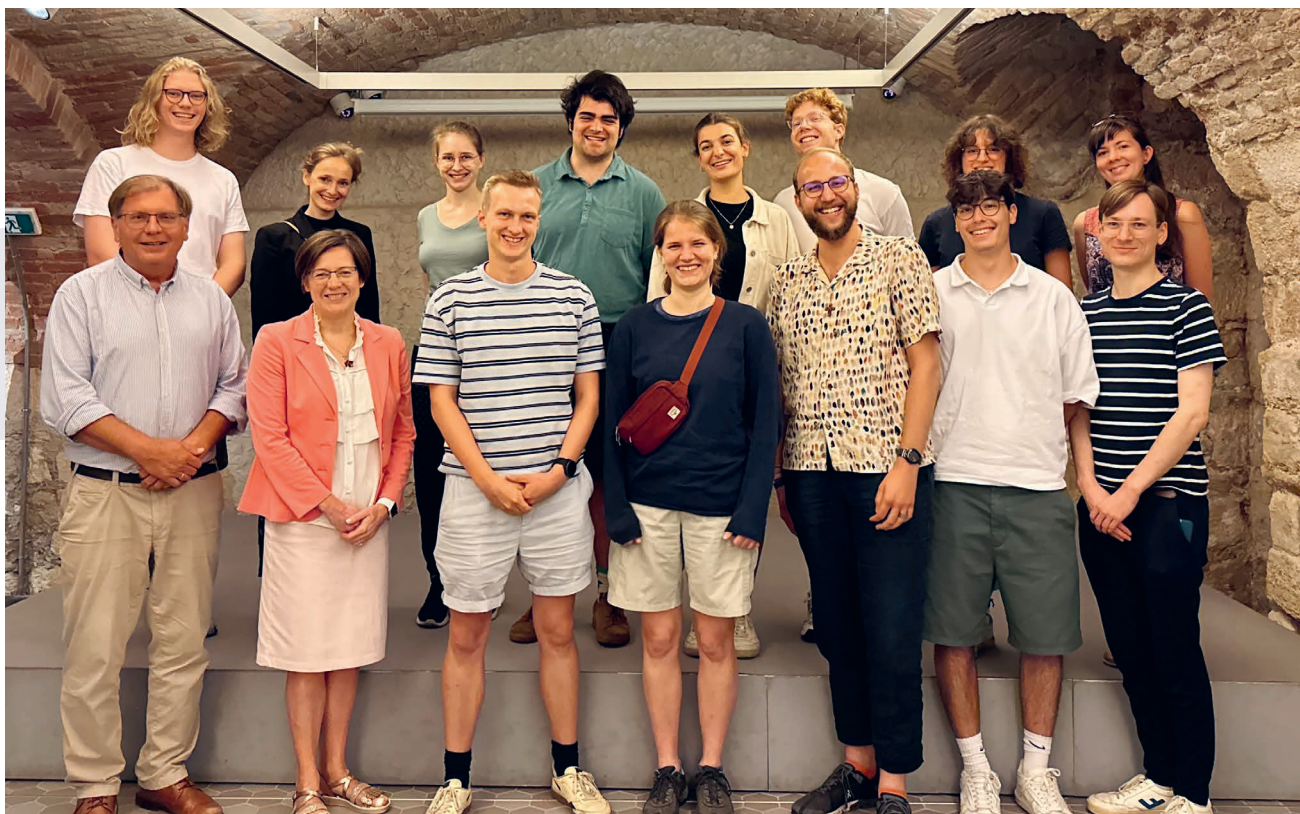

Heidelbergi diákcsoport

2024. augusztus 23.

A Magyarországi Evangélikus Egyház évek óta nagyon jó kapcsolatot ápol a németországi Heidelberg egyetemével. A zömében teológus hallgatókat befogadó Morata Háznak szinte minden évben van magyar lakója. (Az ösztöndíj biztosításáért hálásak vagyunk az ottani lelkészegyesületnek, különösen is annak korábbi vezetőjének, Hans Kratzertnek, aki az Evangélikus Hittudományi

Egyetem tiszteletbeli doktora is.) Ezúttal egy 13 tagú diákcsoport látogatott hazánkba, Katrin König tanulmányi igazgató vezetésével. A különböző fakultásokra járó diákok az Evangélikus Országos Múzeumba is ellátogattak., ahol Kertész Botond levéltárvezető mutatta be nekik az állandó kiállítást, majd Fabiny Tamás elnök-püspök Tarr Klára külügyi osztályvezetővel együtt adott tájékoztatást egyházunk mai helyzetéről. Végül Fabiny Tamás püspök kép- és filmanyagok segítségével Sztrehlo Gábor életét mutatta be a vendégeknek.

Jézusra tekintve egy hittel ünnepeztük a testvércapcsolatot

2024. szeptember 26–29.

Több mint harmincéves testvércapcsolatát ünnepelte a Bajorországi és a Magyarországi Evangélikus Egyház szeptember 26–29. között Würzburgban az immár ötödik alkalommal megrendezett bajor–magyar találkozó keretében. A résztvevők közös imádsággal, énekkel és gondolkodással adtak hála a barátságért, és imádkoztak Európa békéjéért. A találkozóra Magyarországról több mint 250 fő érkezett. A vendégek a Szent János-templomban gyűltek össze, ahol a szeretetteljes fogadtatás jelezte, a házigazdák nemcsak a közös múltat, hanem a jövőt is építeni kívánják. Wenrich Slenczka würzburgi esperes magyarul köszöntötte az egybegyűlteket, az utazás fáradalmait pedig zenés programok és a helyi látványosságokat bemutató kisfilm feledtette. Másnap a Szent István-templomban Kondor Péter püspök és Slenczka esperes vezette az istentiszteletet, amelynek meghatározó pillanata volt, amikor a résztvevők vizes ujjal keresztet rajzoltak egymás homlokára, emlékeztetve egymást a keresztségükre. A találkozó nemcsak az ünnepségről szólt: az előadások, a műhelymunkák és a kerekasztal-beszélgetések lehetőséget kínáltak mindenkinek, hogy elmélyíthesse hitét, vagy ép-

pen erőt meríthessen önkéntes szolgálatához. Az esti programok vidám hangulatban teltek, a magyar és bajor közösségek közösen énekeltek, vacsoráztak ezzel is erősítve kapcsolataikat. A rendezvény zárásakor Stefan Blumtritt egyházfőtanácsos a két egyház közötti kapcsolatot egy hídhoz hasonlította, amely kezdetben egyirányú volt, ám mára a ki-egyensúlyozott, kölcsönös segítségnyújtás eszközévé vált. Az esemény megerősítette, hogy a hit és a közösség ereje határokon átível, és a jövőben is összeköti a magyar és bajor evangélikusokat.

Szlovéniában ülésezett a Magyar Evangélikus Tanácskozó Testület

2024. október 17–18.

A Magyar Evangélikus Tanácskozó Testület idei éves ülésének a Szlovéniai Evangélikus Egyház adott otthont október 17–18-án Muraszombathban. A magyarországi, muravidéki, erdélyi, felvidéki,

ausztriai és nyugat-európai evangélikus közösségek képviselői a testvéri összetartozás jegyében találkoztak, hogy megvitassák az elmúlt év tapasztalatait és a jövő kihívásait. A konferenciát Leon Novak szlovén püspök nyitóáhítata indította, amelyben hangsúlyozta a földrajzi határokon átívelő egység és a közös hit erejét. A tanácskozás első napját Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke moderálta, amely

során a résztvevők beszámoltak közösségeik örömeiről és nehézségeiről. A program során a küldött-ségek tagjai meglátogatták a Muraszombati Evangélikus Egyházközség központját és impozáns, neogótikus templomát, amelyet Mitja Andrejek lekipásztor mutatott be. A tanácskozás vendégei között volt Dávid Andor Ferenc, Magyarország ljubljanoi nagykövete és Horváth Ferenc, a szlovéniai magyar közösség országgyűlési képviselője is. A második nap középpontjában a szlovéniai evangélikus szolgálat bemutatása állt. Andrejek-Györfi Judit kiemelte, hogy a kétnyelvű közeg egyszerre kihívás és ajándék, amely gazdagítja a közösségi életet. Szűcs Zoltán ifjúságkutató előadása a generációk közötti kapcsolódás lehetőségeiről szólt, hangsúlyozva, hogy a hit és a kultúra átadása közös felelősség. A tanácskozás zárásaként a résztvevők megerősítették elköteleződésüket a külföldi magyar közösségek hitéletének és kulturális ha-

gyományainak megőrzése mellett. Az esemény üzenete egyértelmű: a múlt értékeire építve a jövő reménye is biztosítható.

LVSZ-gyűlés Tallinnban

2024. november 19–21.

Az észtországi Tallinnban ülésezett a Lutheránus Világszövetség végrehajtó bizottsága. Az évente esedékes feladatok elvégzése mellett istentiszteleten vettek részt a bizottsági tagok a székesegyházban, amelyen Urmas Vilma, az észti egyház érseke prédikált, úrvacsorát pedig az LVSZ főtitkára, Anne Burghardt osztott. Ellátogattak a német és a szovjet megszállást megőrkítő múzeumba, illetve az észti evangélikus egyház által fenntartott általános iskolába és gimnáziumba. A bizottság informálódott az egyházban folyó lelkészképzésről is.

Gályarab prédikátor nevét viseli a missziói központ a felvidéki Tornalján

2024. december 3.

December 3-án Tornalján nyitották meg a Bugány Miklós Evangélikus Konferencia- és Missziói Ottont, amely az első magyar evangélikus intézmény a Felvidéken. A központ a magyar és szlovák evangélikusok együttműködését erősíti, és a missziói munkát, valamint a hit megőrzését is szolgálja majd. Az intézményt magyar állami támogatással hozták létre a műemléki védettségű Moesz-kúria

felújításával, összesen kétszáznegyvenezer euró költséggel. A központ Bugány Miklós egykori gályarab prédikátor nevét viseli, aki a 17. századi üldöztetések idején sem tagadta meg hitét. Az ünnepi istentiszteleten Fabiny Tamás és Ivan Elko püspökök is részt vettek. Az intézmény nemcsak missziós központként, hanem konferenciák és lelki alkalmak helyszínéül is szolgál majd. Az új épület kapui nyitva állnak minden érdeklődő előtt, aki lelki megújulásra, közösségre és hite elmélyítésére vágyakozik. A központ hosszú távon szolgálhatja a felvidéki magyar evangélikus közösség megújulását, és szilárd bástyája lehet a hit és a kultúra megőrzésének.

3.2 Interjú Kevin Jones amerikai püspökkel

Tanulva, hibázva, újrakezdve

KEVIN T. JONES AMERIKAI PÜSPÖK KÖZÖSSÉGÉPÍTÉSÉRŐL, AZ EGYHÁZ JÖVŐJÉRŐL

46 2024. június 22–27.

Kevin T. Jones, az Amerikai Evangélikus-Lutheránus Egyház Északkelet-iowai Egyházkerületének [az északi egyházkerület testvér-egyházkerülete – a szerk.] püspöke Magyarországra látogatott, hogy az itteni evangélikus közösséggel erősítse a kapcsolatot. A látogatás során számos kérdés szóba került: az egyház és a politika viszonya, a közösségi szolgálat szerepe, valamint az amerikai és

magyar egyházak előtt álló kihívások. Jones püspök első ízben járt Magyarországon, és elmondása szerint lenyűgözte a magyar evangélikusok vendégszeretete. „Igazi családtagként fogadtak minket” – mondta. Különösen nagy hatással volt rá, hogy a magyar evangélikus egyház nem csupán hirdeti az evangéliumot, hanem aktívan tesz is a rászorulóért. A püspök és küldöttsége meglátogatta a Dévai Fogadót és más missziós központokat, ahol

azt látta, hogy az egyház tagjai valódi segítséget nyújtanak azoknak, akiknek szükségük van rá. Jones szerint a különböző országokban élő evangélikusok sokat tanulhatnak egymástól. Példaként említette, hogy ha az amerikai közösség látja, milyen elkötelezetten dolgoznak magyar testvéreik a szociális missziókban, az inspirálhatja őket ott is. A püspök szerint az egyháznak nem szabad pártpolitikai szerepet vállalnia, de az is fontos, hogy ne maradjon csendben, amikor igazságtalanságot lát. „A hitünk hatással van a politikai döntésekre” – fogalmazott. Szerinte az egyháznak ki kell állnia azokért, akiket a társadalom peremére szorítanak, és fel kell emelnie a szavát, ha a politikai döntések tovább növelik a szegénységet vagy a kirekesztést. Ez a megközelítés az Egyesült Államokban sem problémamentes. Jones elmondta, hogy sokan úgy gondolják, a szószékről nem szabad politizálni, de ma már nem biztos abban, hogy ez minden helyzetben igaz. Egyházi vezetőként az a feladata, hogy Krisztus tanítását képviselje minden körülmények között. Az Amerikai Evangélikus-Lutheránus Egyház hasonló problémákkal küzd, mint a magyar evangélikus közösség: egyre kevesebb a lelkipásztor, és sok vidéki gyülekezet elnéptelenedik. Iowa állam területén az elmúlt évben három gyülekezetet kellett bezárni, mert már nem volt elég tagjuk ahhoz, hogy fenntartsanak egy saját lelkipásztort. A demográfiai változások miatt egyre több amerikai városban merül fel a kérdés: mi legyen a bezárt templomokkal és az elhagyott

egyházi épületekkel? Jones püspök szerint az egyháznak alkalmazkodnia kell az új helyzetekhez. Egyes közösségek például már nem a hagyományos templomi keretek között működnek, hanem vacsoraesteket szerveznek, ahol az emberek kötetlenebb formában beszélgethetnek a hitről. A fiatalok elérése Jones szerint minden egyház számára kihívás. Egyetértett annak a magyarországi kutatásnak az eredményeivel, amely szerint sok fiatal hisz Jézusban, de nem bízik az egyház intézményes formájában. Ezért az amerikai evangélikus közösségek új utakat keresnek, hogy megszólítsák őket. Az egyik ilyen kezdeményezés egy iowai egyetemen indult, ahol egy evangélikus lelkész olyan programot hozott létre, amely különböző vallású embereket hoz össze. A kezdeményezés nyitott muszlimok, nem hívők és más felekezetek tagjai felé is, célja, hogy a résztvevők jobban megértsék egymást. Jones püspök szerint az egyház jövője mindig Isten kezében van. „A történelem során az egyház sok válságon ment keresztül, de mindig fennmaradt” – mondta. Úgy véli, hogy a legfontosabb az, hogy az egyház tagjai ne féljenek új utakat keresni. Ha egy módszer nem működik, abból tanulni kell, és más irányba indulni. Jones hangsúlyozta: a magyar evangélikus egyház példája inspiráló, mert történelmileg sok nehézséggel szembesült, mégis megőrizte hitét és közösségét. Szerinte ez mutatja meg igazán, hogy az evangélium mindig utat talál, bármilyen kihívásokkal is néz szembe a világ.

4. Így szolgálunk mi: intézményi hírek

4.1 Diakóniai hírek

Fókuszban a menekültügy és a felzárkózás

*Magyarországra látogatott a Bajorországi Diakónia
szakmai vezetője*

2024. január 23.

Januárban Magyarországra érkezett a Bajorországi Diakónia két munkatársa, Sandra Schuhmann szakmai vezető és munkatársa, Fenja Lüders, hogy

első kézből szerezzenek információkat a menekültügy és a társadalmi felzárkózás hazai helyzetéről. A szakemberek január 23-án Nyíregyházára látogattak, ahol Kelemen Anna Gyöngy, az MEE Diakóniai Osztályának vezetője és Oláh Róbert referens kísérte őket. Az Evangélikus Roma Szakkollégiumban Molnár Erzsébet intézményvezető mutatta be az intézmény történetét, sajátosságait és célkitűzéseit. A következő állomás Nagycserkesz volt, ahol az Oltalom Szeretetszolgálat tevékenységével ismerkedtek meg. Másnap a német vendégek a Sztehlo Gábor Evangélikus Szeretetszolgálat intézményeit keresték fel. A látogatás egyik kiemelt témája az ukrajnai háború nyomán kialakult menekülthelyzet volt. Kelemen Anna Gyöngy hangsúlyozta, hogy a német szakemberekkel való együttműködés inspiráló mindkét fél számára. Lehetőséget teremt új nézőpontok megismerésére és alternatív megoldások bevezetésére, miközben a partnerek első kézből tapasztalhatják meg a támogatott projektek eredményeit.

A Pásztor ünnepe

Diakóniai konferencia az Evangélikus Hittudományi Egyetemen – 2024. április 24.

Április 24-én az Evangélikus Hittudományi Egyetem hagyományos akadémiai napját, a Dies Academicust a rendszerszemléletű diakónia témája köré szervezték. Az eseményen egyházi intézmények munkatársai és diakóniai szolgálatot végzők gyűltek össze, hogy megvitassák a szeretetszolgálat múltját és jövőjét. A napot Johann Gyula evangélikus lelkész nyitotta meg, hangsúlyozva, hogy a diakónia nem csupán az ellátottakról, hanem a szolgáltatókról és a rászorulókról szól. Korányi András, az egyetem megbízott rektora rámutatott: a diakónia a pásztori szolgálat része, amelyet Jézus bízott az egyházzal. A konferencia első szakaszában Kondor Boglárka muzeológus és Fritz Blantz diakónus a diakónia történelmi hátterét ismertették. A délelőtti folytatásában a diakóniai munka társadalmi lehetőségeiről volt szó. Tóth Tibor főigazgató szerint egyre több fiatal érdeklődik a gondoskodáspolitikai tanulmányok iránt, ami új perspektívákat nyithat az egyházi felsőoktatásban is. Délután négy különböző workshop zajlott. A nap végén a résztvevők újra összegyűltek, hogy megosszák egymással az együtt végzett munka eredményeit.

Amerikai látogatók az Evangélikus Diakóniánál

Budapest – 2024. április 29.

Április 29-én rangos amerikai egyházi delegáció érkezett Magyarországra, hogy betekintést nyerjen a Magyarországi Evangélikus Egyház menekültügyi tevékenységébe. Az Amerikai Evangélikus-Lutheránus Egyház, az Amerikai Presbiteriánus Egyház és az Amerikai Krisztus Tanítványai Keresztény Egyház képviselői több helyszínen ismerkedtek meg az egyház segítő munkájával. Elsőként az Evangélikus Diakónia tanácsadó irodáját keresték fel, ahol szociális munkásokkal és munka-

erőpiaci tanácsadókkal találkoztak. Ezt követően Fabiny Tamás elnök-püspök fogadta őket munkabéden, amely során a vendégek megismerhették az egyház történetét, társadalmi szerepvállalását és menekültügyi tevékenységét. A látogatás a Budapest-Józsefvárosi Evangélikus Egyházközség által működtetett Dévai Fogadóban és az Ökumenikus Segélyszervezet Baross utcai menekültsegítő irodájában folytatódott. A küldöttek testközelből tapasztalhatták meg, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház milyen átfogó segítséget nyújt a rászorulóknak. Az amerikai egyházak támogatásával az ukrán határ mentén működő programok havonta közel száz menekültnek biztosítanak szállást, ételmet, gyógyszereket és egyéb szükséges szolgáltatásokat.

Emmaus-születésnap

Ünnepi megemlékezést tartottak Nyíregyházán
Nyíregyháza – 2024. szeptember 21.

Különleges évfordulókat ünnepelt szeptember 21–22-én a Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség. A gyülekezet az Emmaus-templom és az Emmaus Evangélikus Szeretetotthon fennállásának mérföldköveit lelki elmélyülést szolgáló alkalmakkal és közösségi programokkal tette emlékezetessé. Az esemény Bozorády András lelkész köszöntőjével kezdődött, majd Nagy Lászlóné, a szeretetotthon lakója szólt a megjelentekhez. Beszédében hangsúlyozta: az emberi lét csodája az isteni gondviselés felismerésében rejlik. Az ünnepség vendége Erdős Eszter református lelkész, a rákoskeresztúri drogterápiás otthon vezetője volt, aki áhítatában személyes hitének útjáról vallott. Előadásában bemutatta a Magyarországi Református

Egyház kallódó ifjúságot mentő missziójának négy évtizedes munkáját, kiemelte, a hit és a szabadulás útja összekapcsolódhat. A szombati nap közös ebéddel folytatódott a szeretetotthon teraszán, majd a templomban a gyülekezeti énekhar szolgalatával zárult. Vasárnap a vendég lelkészek vezették az istentiszteletet, amelyen Hulej Enikő prédikációja az alázat és a szolgalat fontosságát hangsúlyozta. Az ünnepség méltó alkalom volt a hálaadásra, a közösség erősítésére és a hit megélésére.

A diakónia napja a Sztéhlo- emlékében

Váljunk a krisztusi mentő szeretet eszközeivé!

Budapest – 2024. szeptember 25.

Sztéhlo Gábor evangélikus lelkész születésnapján, szeptember 25-én munkatársak, önkéntesek és ellátottak adtak hálát az evangélikus diakónia szolgalatáért a budapesti Deák téri evangélikus templomban. Az ünnepség, amely a Sztéhlo- emlékév kiemelkedő eseménye volt, istentisztelettel, díjátadóval, koszorúzással és könyvbemutatóval idézte meg az embermentő tevékenységéről ismert lelkész örökségét. A szertartás során Kondor Péter püspök felhívta a figyelmet arra, hogy Sztéhlo Gá-

bor nemcsak a történelem része lett, hanem az embermentő tevékenységével alakítója is, később pedig a Pax Gyermekotthon és a Gaudiopolis gyermekközösség létrehozásával adott otthont és jövőképet a háború árváinak. A rendezvény során többek között átadták az év diakóniai munkatársainak és önkénteseinek járó elismeréseket, és bejelentették, hogy az idei diakóniai nap adománygyűjtésének célja a hátrányos helyzetű és menekült gyermekek tanszercsomagjainak biztosítása. A napot Sztéhlo Gábor szobránál koszorúzás és egy történelmi városi séta zárta, amely az egykori lelkész életének fontos állomásait idézte fel.

Sztéhlo-gyerekek találkozója a Sareptában

2024. szeptember 26.

Meghitt és emlékezetes találkozóra került sor szeptember 26-án a Sarepta Budai Evangélikus Szeretotthonban, ahol Sztéhlo-leszármazottak és egykori Sztéhlo-gyermekek gyűltek össze. Az eseményen jelen volt Sztéhlo Gábor lánya, Ildikó, valamint Fabiny Tamás elnök-püspök, Buda Anna-mária intézményvezető és Gregersen-Labossa György intézményi lelkész. A résztvevők együtt idézték fel a nagy múltú evangélikus lelkész életművét, akinek gyermekotthonai sokaknak nyújtottak menedéket a háborús időkben. Sztéhlo Ildikó meghatódva tekintette meg az édesapja emlékére állított táblát, és felidézte, hogy egykor maga is élt a Sareptában. „Ajtónk mindig nyitva volt, udvarunk közös volt a gyerekekkel” – emlékezett vissza. Az agapé során számos történet elevenedett meg. Fabiny Tamás hangsúlyozta, hogy a Sareptában mindig idősek és fogyatékkal élők kaptak helyet, és emlékeztetett arra is, hogy a teológusotthon egy ideig itt működött. Keveházi László, egykori lakó, Sztéhlo diakóniai szemléletéről beszélt: „A diakónus a porban jár, míg a gazda a tevéen ül.”

Ragyogj!

Százéves a Fébé, a másokat segítő szolgálat
Piliscsaba – 2024. október 6.

Piliscsabán ünnepélyes megemlékezést tartottak a Fébé Evangélikus Diakóniai Egyesület centenáriuma alkalmából október 6-án. Az eseményt hálaadó istentisztelet, emléktábla-avatás és közgyűlés tette teljessé, méltatva az elmúlt száz év szolgálatát. A szimbolikus helyszínen, az egy éve felszentelt evangélikus templomban és a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban tartott ünnepség során visszatekintettek a szervezet történetére. A Fébé 1924-ben alakult meg Piliscsabán, Pauer Irma vezetésével kezdetben Fébé Evangélikus Diakonissza Nőegylet néven. Az egyesület szolgálata az évek során kiterjedt árvaházakra, betegotthonokra és iskolákra, ám a második világháború után az államosítás miatt a diakonisszák civilben folytatták munkájukat. Az istentiszteleten Fabiny Tamás elnök-püspök a 100. zsoltár szavaira építve hirdette az ígét. Kiemelte, a Fébé szolgálatának fontosságát és folytonosságát a történelem viharai között is. Az esemény során az evangélikus egyház vezetői koszorút helyeztek el az egyesület által állított emléktáblánál, majd a közgyűlésen az elmúlt év tevékenységeit ismertették.

★ ★ ★

Pro Caritate díjat kapott Sipos Ilona Magdolna

2024. november 8.

A szociális gondoskodás a közösségért vállalt bátor és aktív segítségnyújtás, a közösségépítés legalapvetőbb szintje – mondta Fülöp Attila, a Belügyminisztérium gondoskodáspolitikáért felelős államtitkára a szociális munka napja alkalmából tartott díjátadón. A november 8-i ünnepi eseményen Pro Caritate díjjal ismerték el Sipos Ilona Magdolnát, a nyíregyházi Élim Evangélikus Szeretotthon intézményvezetőjét. Az államtitkár rámutatott arra is: a szociális gondoskodás eredménye nem-

csak egy ember élethelyzetének változtatásán mérhető, mert az egyéni élethelyzetek sokasága megváltoztatja az utcarész, a falu, a település, a nagyváros lelki tartását is.

★ ★ ★

4.2 Oktatási hírek

Nem csak oktatnak, szociális érzékenységre is nevelnek

Márta mozgalom az evangélikus iskolákban

A 2023/24-es tanévben indult Márta mozgalom célja, hogy felhívja a figyelmet a szeretetszolgálat fontosságára az egyházi iskolákban. Bár a segítő odafordulás önmagában nem tesz valakit kereszténnyé, mégis nélkülözhetetlen része a hiteles egyházas életnek. Az egyházi fenntartású oktatási intézmények számára ezért kiemelten fontos,

hogy a diákokat érzékennyé tegyék a rászorulókat iránt. A mozgalom kezdeményezései révén az evangélikus iskolák tanulói megtapasztalhatják a szolidaritás és a közösségvállalás erejét. A Márta mozgalom célja, hogy a segítségnyújtás ne csak a karácsonyi időszakban jusson eszébe az iskolák diákjainak, hanem az év többi részében is. Például az Aszódi Evangélikus Petőfi Iskolában éppen ezért vált hagyománnyá a karitatív hét, amely idén is sikeresen irányította a figyelmet a nehezebb sorsú embertársainkra.

Dombóvár

Sopron - Líceum

Kiskőrös

Budapest - Fásor

Szarvas - Benka

Albertirsa - Roszák

Deák tér

Győr

Aszód

Marcaltó

Megújult a miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda

A Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda felújítása kapcsán kettős cél megvalósítása volt a feladat. Egyrészt az intézmény energiafelhasználásának csökkentése az épületszerkezetek, az energetikai rendszerek korszerűsítésével, másrészt belső átalakítások, felújítások elvégzése. A projekt konzorciumban valósult meg a Magyarországi Evangélikus Egyházzal. A beruházás magában foglalta az energiatakarékosságot célzó nyílászárók cseréjét, a külső hőszigetelést és az intézmény akadálymentesítését. Az óvoda esetében az akadálymentesítés a fogyatékkal élő emberek közlekedésének megkönnyítését, illetve az óvoda biztonságos

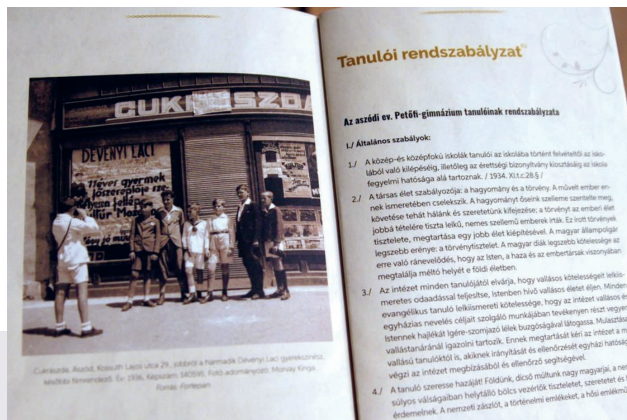

használatának egyszerűsítését is jelentette. A beruházással az intézményben nem kapacitásbővítés, hanem férőhely-felújítás valósult meg. A beruházást követően a gyermekek sokkal jobb körülmények között, a 21. század elvárásainak megfelelő környezetben tölthetik el napjaikat.

Egy erős vár alapjai

Könyv jelent meg az aszódi evangélikus gimnázium történetéről

Az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium elmúlt harmincéves fejlődése nem csupán a létszám növekedésében mutatkozik meg, hanem a minőségi oktatásban is. Az intézmény három évszázados hagyományra épít, és ezt a múltat a jelenben is szem előtt tartja. Ennek ékes bizonyítéka Péterfi Gábor pedagógus, kutatótanár és történész legújabb könyve a *Visszatekintés az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium történetére*. Az intézmény 30. évfordulójára készült emlékfal huszonnégy híres tanár és egykori diák nevét őrzi. A most megjelent könyv ennek az örökségnek állít emléket, rövid életrajzokkal és visszaemlékezésekkel színesítve. A kötet nemcsak az iskola egykori növendékei számára lehet érdekes, hanem mindazoknak, akiket az evangélikus oktatás múltja és fejlődése foglalkoztat. A kiadvány nemcsak a múltat idézi fel, hanem a jelen és a jövő számára is üzenetet hordoz: az evangélikus nevelés hagyományai élnek és továbbadódnak, amint azt a diákok évszázadok óta visszhangzó köszönete is jelzi: „Erős vár a mi Istenünk!”

Kossuthosok a Szélrózsán

„Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” 2Kor 12,9

A 14. Szélrózsza országos evangélikus ifjúsági találkozó a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium diákjait és öregdiákjait is megszólította. Az iskola zene- és énekkarának tagjai a lelki

alkalmakon szolgáltak: csütörtökön az Evangélikus Roma Szakkollégium reggeli áhítatán léptek föl a Luther Márton Kollégium diákjaival és tanáraival karöltve. Az eseményt hosszú, kitartó felkészülés előzte meg. Gimnáziumunk vendégeket is fogadott. Az érdeklődők megismerhették az iskola történetét és jelenkori működését.

„Az Úr érkezése” országos ökumenikus szavalóverseny

„Múlt nélkül nincs jövő, s mennél gazdagabb a múltad, annál több fonálon kapaszkodhatsz a jövőbe.”

Babits Mihály

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium egykori igazgatója, Bánszki István 30 évvel ezelőtt először nyitotta meg Az Úr érkezése elnevezésű országos szavalóversenyt. Egyedülálló kezdeményezés volt ez: istenes versekkel hívta versenyezni a szavalni szerető diákokat. Minden évben sor került azóta a megmérettetésre, még akkor is, amikor az egészségügyi helyzet miatt csupán online lehettek jelen a versenyzők. Vannak kitartó iskolák, akik több évtizede hűségesen jelentkeznek a kiírásra, de mindig vannak újonnan csatlakozók is. Az esemény közel esik a költészet napjához, ezért a szavalóversennyel párhuzamo-

san, a tanítási órák szünetében megzenésített verseket énekelnek a szervező iskola diákjai. Ebben az évben külön örömet jelentett, hogy öregdiákok is visszatértek a diákkórusba.

Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda, Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Művészeti Alap Iskola

Az evangélikus diákkórusok országos találkozója

2024. április 19-én megrendezésre került az evangélikus diákkórusok országos találkozója, melynek Nyíregyháza adott otthont. Az ország második legnagyobb evangélikus templomát 250 diák éneke töltötte meg. A Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda, Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Művészeti Alap Iskola Glória gyermekkórusa Kocsis Barbara karnagy vezetésével a „B” kategóriában arany minősítést kapott.

Túróczy-óvoda

Az intézménynek fontos pillére az óvoda, melynek 15 éves fennállását ünnepelték május 23-án. Ezen a jeles ünnepen Kovácsné Mráz Ágnes intézmény-

egység-vezető felidézte a kezdeteket, az egycsoportos óvodát, mely a gyülekezeti teremben nyitotta meg kapuját 2009-ben. Mára 4 csoportban foglalkoznak a gyermekekkel egy teljesen új épületben, s a nevelés, fejlesztés sok lehetőségét tudja az intézmény felkínálni a családoknak.

Mindenkinek a maga keresztje

A nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégium hallgatói különleges színpadi előadással készültek az idei Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozóra. Az Elég! mottó jegyében megvalósuló produkció nem csupán egy drámai előadás volt, hanem hiteles lenyomata a mai magyarországi roma fiatalok életének. A résztvevők a kirekesztés, a szegénység és a társadalmi előítéletek súlyos problémáira hívták fel a figyelmet. A projekt a Független Színház szakembereinek – Lakatos Lucia, Szegedi Tamás és Balogh Rodrigó – segítségével valósult meg. A tavaszi tréningeken a résztvevők drámapedagógiai módszerekkel hozták felszínre saját élettörténeteiket, a gyermekkorban megélt megaláztatásokat és a társadalmi kirekesztés fájdalmas tapasztalatait. Ezekből az élményekből Illés Márton dramaturg segítségével formáltak egy közös történetet, amely ugyan fikció volt, de mindenki magáénak érezhette. Az előadásra július 11-én, a Szélrózsa fesztivál első teljes napján, a reggeli áhítat keretében került sor. Az előadás sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy meghívást kapott az ország 11 roma szakkollégiumának közös tanévnyitójára, amelyet idén Hajdúböszörményben, a Bocskai téri református templomban rendeztek meg.

5. Konferenciák és lelkipákorlatok

Tegyünk a békéért – Vezetőséget választott a Keresztény-Zsidó Tanács

A Keresztény-Zsidó Tanács közös nyilatkozata
2024. május 22.

A Keresztény-Zsidó Tanács május 22-én tartotta éves közgyűlését, ahol megerősítette elkötelezettségét a béke üzenetének hirdetése mellett. A testület tagjai közös nyilatkozatban hangsúlyozták: felelősségük abból a hitből fakad, hogy az ember Isten képmására teremtetett, és ennek megfelelően kötelességük a társadalomban és egyházi közösségeikben is a béke előmozdítása. A közgyűlés fő napirendi pontja a tisztújítás volt. Az alapszabály értelmében a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) jelöli az elnököt, míg a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (MAZSIHISZ) a társel-

nök személyét. A következő ötéves ciklusra Székely János püspök marad az elnök, míg Radnóti Zoltán főrabbi tölti be a társelnöki tisztséget. Két alelnököt is választottak: Fabiny Tamás evangélikus elnökpüspököt és Szent-Iványi Ilonát, az unitárius egyház jegyzőjét. A testület a nemzetközi helyzettel is foglalkozott, különös tekintettel az Izrael és a Hamász közötti konfliktusra. A tanács tagjai sajnálattal állapították meg, hogy a világ számos pontján dúlnak háborúk. Egyhangúlag kinyilvánították: a gázai háború nem szolgálhat indokként sem az antiszemitizmusra, sem a palesztin nép elleni ellenséges megnyilvánulásokra. Egyúttal imádságban kérték a béke ajándékát, a túsok szabadulását és a civil lakosság védelmét. A tanács tagjai vállalták, hogy egyéni és testületileg is a béke hírnökei lesznek. Nyilatkozatukban arra biztattak minden jóakarátú embert, hogy naponta legalább öt percet szánjanak az imádságra vagy olyan gesztusra, amely elősegíti a békét.

Szeretettel megosztani, amit Isten nekünk adott

Missziói konferenciát tartottak a Béthelben
2024. 06. 30. – 07. 03.

A piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthon adott helyet a missziói- és gyülekezetimunkatárs-képző konferenciának június 30. és július 3. között.

Az eseményt az Evangélikus Missziói Központ nyugdíjba vonult vezetője, Szeverényi János szervezte és utódjával, Győri Gábor Dáviddal közösen irányította. A konferencia célja a gyülekezeti szolgálatban részt vevő hívek megerősítése, és a hitben való elmélyülés volt. Az előadások és igehirdetések a Jézusba vetett bizalmat és a keresztény küldetés felelősségét hangsúlyozták. Az eseményt Szemerei János püspök igei köszöntése nyitotta meg, a konferencia mottója pedig Pál apostol szavai voltak: „Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!” (1Kor 16,14). A résztvevők a keresztény szeretet valódi jelentéséről, az elkötelezett hitről és a közösség erejéről hallhattak tanításokat. Kiemelt figyelmet kapott a kettős szeretetparancs, amely szerint az embernek teljes szívéből szeretnie kell Istent és felebarátját. Az előadók között volt Lupták György és felesége, valamint Szilák-Túri Krisztina, aki a lelki erőforrások – csend, ima, hálaadás – fontosságáról beszélt. A személyes bizonyágtételek különösen megérintették a hallgatóságot. Győri András Timótheus és felesége, valamint Németh Krai Gina artista saját hitbeli megtapasztalásaikat osztották meg, míg Deák László lelkipásztor a Pesti Evangélikus Egyházmegye esperesévé válásának történetéről beszélt. A konferencia zárásaként úrvacsorás istentiszteletre került sor, amelyen Isten kegyelme és a megtérés lehetősége állt a középpontban. A résztvevők megerősödhetnek abban a hitben, hogy Isten mindenkit elhív és átalakít, hogy szolgálatára álljon – bárhol is érkezik.

Jézus a sarokkö

56 Országos evangelizáció a Deák téri evangélikus templomban
2024. október 12.

Október 12-én különleges eseménynek adott otthont a budapesti Deák téri evangélikus templom: itt tartották az idei országos evangelizációt, amelynek mottója Pál apostol szavai voltak: „Más alapot

senki sem vethet.” Az ünnepi alkalmon nemcsak a közösség lelki megerősödése állt a középpontban, hanem egy fontos személycseré is. A Magyarországi Evangélikus Egyház három püspöke jelenlétében köszönték meg a nyugdíjba vonuló Szeverényi János, korábbi országos evangelizációs és missziói lelkész munkáját, egyúttal iktatták be

utódját, Győri Gábor Dávidot. Az esemény Győri Gábor Dávid köszöntőjével és közös énekléssel kezdődött, majd Fabiny Tamás elnök-püspök hirdette Isten ígését a 133. zsoltár alapján. Kiemelte, hogy a testvéri egység Isten áldásának forrása, és hangsúlyozta az egyház összetartozásának fontosságát. „Lehetnek közöttünk teológiai különbségek, de a lényeg az, hogy Krisztusra építünk” – fogalmazott. A missziói lelkési szolgálatot átvevő Győri Gábor Dávid prédikációjában az egyház szilárd alapjára, Jézus Krisztusra helyezte a hangsúlyt. Felhívta a figyelmet arra, hogy a világ változékonyságában is van egy biztos pont, amely stabilitást és szabadságot ad. „Nem a merev ragaszkodás a fontos, hanem a Krisztusban való szabadság, amely megóv minket a világ hullámmásaitól” – mondta. Az ebédszünet után bizonyágtételek és tanúságtételek következtek, köztük Földi-Kovács Andrea újságíró személyes hitvallása. Megindító szavakkal beszélt arról, hogyan tapasztalta meg Isten újjáteremtő erejét az életében. „Ami eltörik, azt Isten nem csupán megjavítja, hanem teljesen újjáalkotja” – osztotta meg a jelenlévőkkel. Az eseményt úrvacsorás istentisztelet zárta, amelyen Szeverényi János még egyszer felhívta a figyelmet az egyház missziói küldetésére: a szolgálat nem zárul le a templom falai között, hanem az emberek közé kell vinni az evangéliumot. Az országos evangelizáció megerősítette az evangélikus közösség hitét és elhívását, rámutatva arra, hogy a legfontosabb küldetés az evangélium tiszta és hiteles hirdetése.

A jövő egyháza – egyházunk jövője

Felügyelők országos konferenciája Révfülöpön

2024. november 8–9.

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelői konferenciáját idén is a révfülői Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban rendezték meg november 8–10. között. A találkozó központi témái az egyházi misszió lehetőségei, a gyülekezeti munkatársak szerepe és a lelkészképzés aktuális kérdései voltak. Az eseményt Pröhle Gergely országos felügyelő nyitotta meg, aki nemcsak az egyházi élet kihívásait vette számba, hanem az aktuális politikai és társadalmi események, így az amerikai elnökválasztás és az Európai Unió budapesti csúcstalálkozójának egyházra gyakorolt hatásairól is beszélt. Kiemelte, hogy a következő hatéves ciklus során az egyház számára különösen fontos lesz a józanság megőrzése és a tiszta igehirdetés fenntartása. Győri Gábor Dávid evangélizációs és missziói lelkész interaktív játékokra hívta a résztvevőket, amely során arra keresték a választ, milyen erőforrásokra építhet a jövő egyháza. Meglepő módon a felügyelők nem az anyagi forrásokat, hanem a hitet, nyitottságot és tradíciót nevezték meg legfontosabb értéknek. A gyülekezeti munkatársak szerepéről Gáncs Péter nyugalmazott püspök adott elő. Elmondta, hogy az egyházban jelenleg hatvan gyülekezet kapcsolódott be az öt éve indított munkatársképzésbe, amely számos területet – gyermekmunka, ifjúsági szolgálat, diakónia, gyülekezetmenedzsment, média és zenei szolgálat – ölel fel. Pángyánszky Ágnes, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektorhelyettese a lelkészképzés jelenlegi helyzetéről és kihívásairól adott tájékoztatást. Kiemelte, hogy a gyakorlati tapasztalatszerzés és a mentorálás egyre hangsúlyosabb szerepet kap az oktatásban. A konferencián a résztvevők közösen keresték a választ arra, hogyan lehet egy gyülekezet befogadóbb, miként szólíthatók meg a családok, és milyen együttműködésre van szükség a

lelkészek és a presbitérium között. A konferencia fontos részét képezte a bemutatkozás is, ahol a három egyházkerületi felügyelő – Mészáros Tamás, Fábri György és Liska András – vezetésével az egyházmegyei és gyülekezeti felügyelők osztották meg tapasztalataikat. A találkozót áhítatok és istentisztelet is kísérte, a záró úrvacsorai alkalmon Hafenscher Károly hirdette Isten igéjét. Az esemény közösségépítő és iránymutató jelentőséggel bírt, hiszen a résztvevők megoszthatták egymással tapasztalataikat, miközben a jövő egyházának építéséről gondolkodtak.

Influenzszerektől a teremtvédelemig

Szakmai konferenciát tartottak gyermek- és ifjúsági vezetőknek

2024. november 16.

November 16-án az ország minden tájáról érkeztek résztvevők Budapestre, hogy részt vegyenek a *Küldetésünk az ifjúságért* című szakmai konferencián. Az eseményen, amelyet a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Bizottsága és az országos iroda gyülekezeti és missziói osztálya közösen szervezett, mintegy kilencven hitoktató, lelkész és gyülekezeti munkatárs vett részt. A megnyitó áhítatot Bányai Tamás lelkész tartotta, aki az apostoli áldás három kulcsszavára – kegyelem, szeretet és közösség – hívta fel a figyelmet. Hangsúlyozta, hogy az ifjúsági szolgálat nem magányos küldetés: a Szentlélek ad erőt és bölcsességet a nehézségek leküzdéséhez. A konferencia főelőadója, Ablonczy Áron református lelkész, Jézust mint „influenzsert” mutatta be. Kiemelte, hogy az online lehetőségek térhódítása nem fenyegetés, hanem lehetőség, amelyet a misszióban is érdemes kihasználni. Délután műhelymunkák és kerekasztal-beszélgetések színesítették a programot. A játékos kedvű résztvevők új ifjúsági társasjátékokat pró-

bálhattak ki, míg mások a teremtésvédelem vagy az ifjúsági vezetés kihívásait vitatták meg. A nap végén mindenki hasznos szakmai anyagokkal és új ötletekkel térhetett haza, várva a jövő évi folytatást.

Mérföldkövek az egyház zarándokútján

Közös a hitünk címmel tartottak ökumenikus konferenciát Budapesten

2024. november 18.

Huszonöt éve, 1999. október 31-én írták alá Augsburgban az evangélikus és katolikus egyház közös nyilatkozatát a megigazulás tanításáról. Az évforduló alkalmából november 18-án Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán tartottak ökumenikus konferenciát. A rendezvényen nemcsak az evangélikus és katolikus egyház képviselői, hanem református és metodista delegáltak is részt vettek. (Ezek a felekezetek később csatlakoztak a dokumentumhoz.) A konferencia egyik szervezője, Gáncs Tamás evangélikus lelkész Nagyapám hitte címmel mondott személyes hangvételű beszédet. Felidézte, hogy családja elkötelezett volt az ökumenikus párbeszédben, és hangsúlyozta, Krisztus keresztyénjénél megszűnnek a felekezeti határok. Martos Levente Balázs segédpüspök a 133. zsoltárt idézve kiemelte: a testvérek egysége nem csupán eszmei cél, hanem hitbeli közösség is. Korányi András, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora rámutatott, hogy minden hitvallás a közös hit és a kinyilatkoztatás közös

megértéséből születik. A résztvevők megtekintették az *Európa hite – Egyedül kegyelemből – Augsburg 1999* című dokumentumfilmet, amely az aláírás történelmi háttérét dolgozza fel. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke aláhúzta, hogy a nyilatkozat egy mérföldkő volt az egység felé vezető úton. Gonda László, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektorhelyettese előadásában kiemelte: bár a dokumentum fontos előrelépés, nem fedi le a megigazulás tanításának teljes spektrumát, ezért a párbeszéd folytatása elengedhetetlen. A kerekasztal-beszélgetés során a nyilatkozat fordításának kihívásairól is szó esett. A cél az volt, hogy a szöveg mind az evangélikusok, mind a katolikusok számára sajátjuknak elfogadható legyen. Khaled A. László metodista szuperintendens rámutatott, hogy a Krisztusba vetett hit és az Isten iránti szeretet erősebb lehet a felekezeti különbségeknél. Pángyánszky Ágnes, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektorhelyettese egy ghánai ökumenikus találkozón szerzett tapasztalatait idézte fel, ahol a teológiai kérdéseket személyes hitvallásokon keresztül közelítették meg. A konferenciát a Lutheránus Világszövetség által összeállított záró liturgia zárta, amelyet Molnár Lilla evangélikus lelkész vezetett, baptista és pünkösdi egyházi képviselők részvételével. Az eseményen Fekete Anikó vezényletével az Evangélikus Hittudományi Egyetem énekkara is közreműködött. A rendezvény méltó megemlékezés volt a negyedszázaddal ezelőtt aláírt nyilatkozatról, és egyértelművé tette, az ökumenikus párbeszéd nem lezárt folyamat, hanem folyamatos közeledés az egység felé.

6. Szemelvények a budavári evangélikus szabadegyetem előadásaiából

A menny muzsikusi és követei

Bősze Ádám zenetörténész a mennyei és földi istentiszteletről

2024. január 11.

Bősze Ádám zenetörténész előadása az angyalok muzsikáját vizsgálta zenei és képi illusztrációk segítségével, bepillantást engedve a régi zene világába. Az estet Fabiny Tamás püspök nyitotta meg, aki a Jelenések könyve alapján a mennyei istentisztelet jelentőségéről beszélt. Bősze személyes vallomással indította előadását: az utóbbi időben különösen foglalkoztatják a zenetörténetben is megjelenő túlvilági lények. A keresztény egyház kezdettől fogva törekedett a mennyei zene földi megjelenítésére. A korai istentiszteleteken – az angyalok mintájára – tánc is jelen volt, a szólisták és kórusok váltakozása pedig szintén ebből a hagyományból ered. Az előadó Michael Praetorius evangélikus zeneszerző művével illusztrálta ezt. Bősze kitért arra is, hogy a liturgikus dallamokat a korabeli felfogás szerint az emberek nem alkották, hanem „kölcsonőzték” a mennyei istentiszteletből. Nagy Szent Gergely pápa például a legenda szerint isteni sugallatra gyűjtötte össze a gregorián énekeket. A 12. századig nem ismerünk név szerint

zeneszerzőket, mert úgy tartották, hogy a dallamokat angyaloktól kapták. Az előadás végén Bősze Ádám egy humoros zenei részlettel könnyítette a hangulatot: Florence Foster Jenkins hírhedt, hamis éneklésével mutatta be, hogy a földi zene nem mindig idézi meg a mennyei harmóniát. A hallgatóság kérdései a szférák zenéjétől a bibliai himnuszokig terjedtek. A beszélgetés közös felismeréssel zárult: bár az angyalok muzsikája az isteni dicsőítés része, a földi ember is törekedhet arra, hogy zenéjével és énekével megidézzék a mennyei harmóniát.

Az élet utolsó napja is lehet ünnep, tehetünk érte

Bodoky György onkológus életről és haláláról
2024. február 12.

„Sokkal többet kellene tudni a mai magyar társadalomban a daganatos betegségekről, és sokkal jobban kellene látni, hogy a betegség, de a halál témája is milyen erősen tabusítottá vált” – kezdte előadását Bodoky György onkológus. A Magyar Klinikai Onkológiai Társaság tiszteletbeli elnöke, a Dél-Pesti Centrumkórház Onkológiai Centrumának vezetője a daganatos betegségek megelőzéséről és a hospice-ellátás fontosságáról is szólt az esten. Áhítatában Fabiny Tamás püspök Márk evangéliumának második fejezete alapján Jézusról mint gyógyítóról, áldott orvoseről beszélt. Bodoky rámutatott, a hetvenöt év alatti lakosság körében igen magas arányban fordulnak elő daganatos megbetegedések. Hazánkban minden negyedik ember érintett, azaz évente hatvankétezen, naponként kilencvenen halnak meg ilyen betegségekben – ami európai viszonylatban a legrosszabb statisztikai eredményt jelenti. A kérdés így módon nem csupán orvosi, hanem társadalmi is, és a mindennapokban is fontos szerepet játszik. Jellemzően itthon meglehetősen előrehaladott stádiumban diagnosztizálják a betegségeket, tehát a megelőzés hatékonyságát tekintve sem biztatók a magyar adatok. A megelőzés terén a rendszeres szűrővizsgálatok fontossága nem elhanyagolható, hiszen igénybevételükkel jelentősen csökkenthető lenne a statisztika. Figyelemre méltó, hogy a társadalmi hovatartozás nagyban meghatározza, hogy kik azok, akik részt vesznek ezeken a vizsgálatokon. Az előadó továbbá azt a kérdést is felvetette, hogy milyen mértékben felelős, és mit tehet a hazai egészségügy és a társadalom a változásért. A legfontosabb a felvilágosítás, a tudatosítás és az egészségtudatos életre való figyelemfelhívás. A kezelés ugyanis ráadásul jelentős anyagi terhet is jelent a gazdaságnak.

Egy ásatás útja a világhírig

*Bánffy Eszter régész a múlt,
a jelen és a jövő kapcsolatáról*
2024. március 11.

Bánffy Eszter régész, az MTA doktora, a British Academy tagja az alsónyéki, európai viszonylatban is jelentős felfedezésről tartott előadást. A 2006–2009 között végzett feltárások kiemelkedően fontos forrásanyagot szolgáltatnak Kelet-Közép-Európa és Délkelet-Európa csatlakozó területeinek újkőkori kutatásához is. Fabiny Tamás püspök, a szabadegyetem házigazdája Mt 13,44 alapján tartott áhítatában arról beszélt, hogy Jézus példázata a szellemi, anyagi és lelki kincseket Isten akaratának megvalósulásával állítja párhuzamba. Bánffy Eszter, aki egykor éppen a budavári evangélikus templomban részesült a keresztség szentségében, előadásának bevezetéseként elmondta, hogy a szakmai szempontokon túl arról is szólni szeretne, ami megmutatja, hogy a régészeti kutatások segítenek megérteni magát az embert. Hazánkban központi kérdésnek számít, hogy kinek a tulajdonát képezi a föld kincse. Az előadó rámutatott, hogy ami a föld alatt megőrződött a múltból, az nemcsak a ma élőké, nemcsak a környéken lakóké, sőt nem is csak a miénk, magyaroké, hanem mindannyiunk közös öröksége. „Az évezredek során itt élő számtalan népcsoport feltárt emlékei sikeres vagy sikertelen megküzdési stratégiákról vallanak, útmutatásul a ma emberének. A régészet tehát nemcsak a múltból, hanem a jelenről és még inkább a jövőről is szól” – fogalmazott a régész.

A Himnusz protestáns gyökerei

Nyáry Krisztián irodalomtörténész a Himnusz útjáról a nemzeti imádsággá válásig

2024. április 15.

Nyáry Krisztián író előadásában a magyar nemzeti himnusz, a Himnusz protestáns imádságként való értelmezése került a középpontba. Hangodi Elemér korábbi megállapítását idézve, miszerint nincs még egy ország, amelynek himnusza büntudattal küzd, az előadó rávilágított a Himnusz különleges hangvételére. A nemzeti himnuszok a nemzetállamok létrejöttével párhuzamosan alakultak ki, kijelölve a közös történelmi közösséget és eredetmítoszt. A himnusz műfaja azonban ősbib, vallási szertartásokon dicsőítő énekként jelent meg. A protestantizmus kiemelkedő szerepet játszott a nemzeti himnuszok világi funkciók felé való elmozdulásában, az anyanyelvű istentiszteletek és zsoltárfordítások révén. Luther Márton Erős vár a mi Istenünk kezdetű éneke a protestáns identitás erősítője lett. Magyarországon is az evangélikusoknak tulajdonítható az első, himnuszként működő vallásos énekek korai megjelenése. Kölcsey Ferenc 1823-ban írt Himnusza formájában himnusz, tartalmában azonban inkább közbenjáró imádság Istenhez. Írója életének személyes mélypontján, depressziós időszakában született, miközben 16-17. századi protestáns verseket olvasott. A vers archaizáló nyelvezete és nemesi perspektívája kezdetben idegenül hatott a kortársakra.

Erkel Ferenc 1844-es megzenésítése, katolikus zenei motívumokat is felhasználva, elősegítette a Himnusz szélesebb körű elfogadását. A Himnusz nem hivatalos állami himnusz volt egészen 1989-ig, népszerűsége alulról, a közösség választásából eredt, ami egyedivé teszi a világ himnusza között.

Lelki utazás

Cserhátiné Szabó Izabella lelkész élete és szolgálata
2024. szeptember 9.

Cserhátiné Szabó Izabella, a budavári gyülekezet új tagja, osztotta meg élettörténetét, és beszélt lelkészi pályájáról a szeptemberi szabadegyetemi alkalmon. Az est kezdetén felhangzott a reményteli üzenet: „egyenesejtek fel, és emeljétek fel fejeteiket, mert közeledik megváltásotok ideje.” A fókuszban a lelkész Fabiny Tamással közösen írt könyve (1989) és annak új kiadása állt. Az első kiadás az első férje halála utáni gyászidőszakhoz kötődik, a megújult második kiadás fényképanyagának összeállítását második férje, Cserhát Péter készítette elő. A beszélgetés érintette Szabó Izabella ózdi gyermekkori ökumenikus neveltetését és a konfirmációja miatti iskolai nehézségeket a Kádár-rendszerben. Később debreceni gimnazistaként megtapasztalta a protestáns közösséget, majd a teológiai tanulmányok felé fordult, ahol kezdetben idegenül érezte magát. Első házassága tragikusan hamar ért véget férje betegsége és halála miatt. A gyász időszakában a kemenesmihályfai gyülekezet szeretete jelentett támaszt. Győrbe költözve talált új otthonra, és kötött házasságot Cserhát Péterrel. A főti gyülekezetben töltött 29 év lelkészi szolgálata meghatározó volt számára. Nyugdíjba vonulása után, most már budavári gyülekezeti tagként szeretne szolgálni, adminisztratív feladatokban segíteni, kórházban és idősok otthonában önkénteskedni, és több időt tölteni unokáival. A beszélgetés áldással és közös imádsággal zárult.

Hova tűntek az emberek?

Závada Pál író előadása

2024. október 14.

Fabiny Tamás püspök, bibliai kérdésekkel indította a beszélgetést: „Ádám, hol vagy?” és „Hol van a te testvéred?” – a Teremtés könyvéből vett idézetek az ember felelősségére és helyére világítottak rá. Závada, aki eredetileg közgazdász és szociológus, a rendszerváltás időszakát a „kiolvadás” korszakaként jellemezte: a diktatúra merevsége fokozatosan oldódott, és napról napra egyre több szabadságot lehetett megtapasztalni. Felmerült a kérdés, hogy a szociológiai háttér miként befolyásolja az írói munkát. Závada Kulákprés című művében saját családjá dokumentumai alapján mutatta be a kuláküldözések történetét. Felidézte, ahogy apjával együtt próbálták megfejteni a megőrzött iratok üzenetét – így vált a családtörténet helytörténetté. Tótkomlói születésüként felnőtt fejjel döbbsen rá a helyi zsidóság eltűnésének súlyára, amelyről gyerekkorában senki sem beszélt.

Egykori ismerőse, Weiss Imre fényképész családjának sorsát kutatva született meg a Természetes fény című regénye. Fabiny püspök rákérdezett, hogyan keveredik nála a fikció és a valóság. Závada elmondta, hogy a valós történeteket írói eszközökkel egészíti ki: a dokumentált eseményekből és interjúkból egy új narratíva épül fel. Legújabb regénye, a Pernye és fű, az ötvenes évek kulákpereit dolgozza fel. Háttérét egy 1989-es filmforgatás dokumentációja adja, amelyet fikciós elemekkel ötvözött.

Ha nekünk nem megy, akkor kinek menjen?

Szabó B. András lelkész egyházzól és párbeszédről

2024. november 14.

Szabó B. András, a Budavári Evangélikus Egyházközség nemrég beiktatott lelkésze adott elő Párbeszéd lehetősége az egyházban és a társadalomban címmel. Fabiny Tamás püspök áhítatában hangsúlyozta az Istennel és egymással folytatott párbeszéd fontosságát. Az előadó interaktív módon vezette be a témát: a hallgatók telefonon válaszoltak arra, mennyire érzik hasonlóknak gondolkodásukat más magyarokhoz és evangélikusokhoz. Az eredmények szerint a nemzeten belüli gondolkodásbeli eltérések nagyobbak, míg az evangélikusok között nagyobb az összetartozás érzése. Szabó B. András egy társadalmi attitűdvizsgálat eredményeit ismertette, amely szerint a magyarok számára a család, a szabadság és az emberi jogok kiemelt értékek, de a vallás kevésbé tartozik ezek közé. Felmerült a kérdés: lehet-e a vallás mégis párbeszédet formáló erő? Az előadó kitért arra, hogy az evangélikus egyházzól sokszor ellentmondásos képet alkotunk: konzervatív és liberális, hagyománytisztelő és haladó egyszerre. Az előadás zárásaként Szabó B. András kiemelte: az egyháznak fontos szerepe lehet a párbeszéd fenntartásában, hiszen a templomokban hétről hétre különböző háttérből érkező emberek találkoznak. A teológiai munka minősége kulcsfontosságú, mert ha a keresztény hit eltűnik, annak értékei is erodálódnak.

Tudjuk egymást gyógyítani!

*Orvos-Tóth Noémi klinikai szakpszichológus
a múlt sebeiről*

2024. december 9.

A tettek következményei nemcsak a személyes életünkre, hanem a következő generációkra is hatással vannak – ez a transzgenerációs trauma jelensége, amelyről Fabiny Tamás püspök beszélgetett Orvos-Tóth Noémi klinikai szakpszichológussal. Fabiny Tamás a Biblia példáit idézte, amelyek szerint a bűnök és a szenvedés összefügghetnek, de a transzgenerációs kegyelem is létezik. A személyes gyógyulás nemcsak egyéni, hanem közösségi folyamat is. Orvos-Tóth Noémi a kötődésméletről beszélt: kapcsolataink gyerekkorunk tapasztala-

taiból fakadnak, és ezek meghatározzák, hogyan értünk meg másokat, mennyire vagyunk empátiikusak.

A szeretet alapja, hogy először mi magunk is szeretve voltunk – nemcsak emberi, hanem isteni kapcsolatainkban is. Ha személyre szabott figyelmet kapunk, az egész életünkre erőforrást jelenthet. Bár ma már tudjuk, hogy az érzelmi gondoskodás ugyanolyan fontos, mint a fizikai, szüleink generációja ennek még nem volt tudatában, így nem hibáztathatók. Személyiségfejlődésünk része, hogy tudatosítsuk sérelmeinket, de az is, hogy emberként lássuk szüleinket – sem idealizálva, sem lebecsülve őket. Gyógyulhatunk mások támogatásával, terápiával is, amely segíthet megérteni viselkedésünk hátterét és egészségesebb működéshez vezethet.

7. Pillanatfelvételek a püspöki szolgálatokból

A Nagydobronyi Református Líceum meglátogatása

2024. január 4.

A Kárpátalján tett látogatás során a Nagydobronyi Református Líceumban Gál Erika igazgató fogadta Fabiny Tamás püspököt és feleségét, és személyesen vezette körbe az épületben. Bár a téli szünet miatt diákokkal nem találkozhattak, a modern és jól felszerelt iskolaépület mély benyomást tett a látogatókra. A háborús helyzet nyomasztó valóságát az is jól mutatta, hogy az iskolában óvóhelyeket kellett kialakítani. Légiriadó esetén a tanulóknak és tanáraiknak ezekben a biztonságos helyiségekben kell tartózkodniuk. A látogatók közös imádságban fogalmazták meg reményüket: mielőbb véget ér a háború, és a gyerekek ismét békés, nyugodt körülmények között tanulhatnak.

Felkészítés rádiós és televíziós szolgálatra

2024. január 12.

Az északi egyházkerület püspöki hivatalának tanácstermében idén is megrendezték a médiaszolgálatra készülő lelkészek felkészítő tréningjét. A program célja, hogy támogatást nyújtson azoknak a lelkipásztoroknak, akik az adott évben rádiós vagy televíziós istentiszteleten hirdetik majd az igét. A nap áhítattal kezdődött, amelyben a szervező, Fabiny Tamás püspök a missziói parancs nyomán az igehirdetés különböző formáiról szólt. Ezt követően Volf-Nagy Tünde, az MTVA szerkesztője, a Protestáns Újságírók Szövetségének elnöke tartott tartalmas előadást a kommunikáció hiteles for-

máiról, különös tekintettel a médiabeli jelenlétre. Végül Bolla Zsuzsa, a közmédia egyházi felelőse ismertette a közvetítések technikai és tartalmi tudnivalóit. Az esemény üzenete Jézus szavaiban foglalható össze: „Amit a sötétségben mondok nektek, azt a világosságban mondjátok el...” (Mt 10,27)

Weöres Sándorra emlékezve

2024. január 22.

A magyar kultúra napján, Weöres Sándor halálának 35. évfordulóján telt ház előtt mutatták be a Szolga csak egy van, az Isten című előadó estet a MOM Kulturális Központ kupolatermében. Az est házigazdái Gryllus Dániel és teológus előadótársa, Fabiny Tamás püspök voltak, akik közösen emlékeztek a költő életművére és szellemi örökségére. Gryllus Dániel megzenésített versekkel idézte meg „Sanyi bácsi” alakját. Elhangzott többek között a Boleró című vers is, melynek elégikus sorai megrendítő módon szóltak az elmúlásról és a közösségi emlékezés erejéről: „Mind elmegyünk, a ringatózó fák alól mind elmegyünk...” A versek között teológiai reflexiók hangzottak el, melyek Weöres spirituális érzékenységét világították meg. Az előadás egyik meghatározó pillanataként Kovács Imre evangélikus lelkész korabeli írását is felolvasták, amelyet a költő halálára írt: „A Kemenesalja búcsúzását írom... Az óhaza elbúcsúzik a fiútól.” A megemlékezés egyszerre volt irodalmi és lelki élmény, méltó tisztelgés a magyar költészet egyik legnagyobb alakja előtt.

Keresztény-zsidó imaóra

2024. január 28.

Budapesten, Terézvárosban, az Avilai Szent Teréz-templomban rendezték meg a zsidó–keresztény imaórát, amelyen zsúfolásig megtelt a templom. A különleges alkalom az ökumenikus imahét részeként valósult meg, s lehetőséget adott arra, hogy a jelenlévők közösen elmélkedjenek a szeretet kettős parancsolatáról és az irgalmas samaritánus példázatáról, ezeket a vallásközi párbeszéd fényében értelmezve. A szertartást Erdő Péter bíboros,

prímás, esztergom-budapesti érsek és Frölich Róbert országos főrabbi vezette, a keresztény felekezetek képviselői pedig közös imádsággal szolgáltak. Az esemény házigazdája, Horváth Zoltán plébános köszöntötte a résztvevőket. Az igényesen összeállított zenei szolgálat tovább mélyítette az imaóra lelkeségét, amely tanúságtétel volt az Isten- és ember-szeretet erejéről. A rendezvény méltó példája volt a vallási párbeszéd béketeremtő szerepének.

Beszélgetés a népszámlálásról

2024. február 28.

Az Országút-estek programsorozat keretében. Sok vagy kevés? – Egyházak a népszámlálás tükrében címmel tartottak izgalmas beszélgetést Budapesten. A vendég ezúttal Rosta Gergely vallásszociológus és Fabiny Tamás püspök volt, akik az egyházak jelenlegi társadalmi helyzetéről, a népszámlálási adatok vallási vonatkozásairól és a vallásosság átalakuló formáiról folytattak eszmecsere-t. A beszélgetést Szerdahelyi Csongor, az Országút magazin főszerkesztője vezette, aki házigazdaként biztosította a nyitott légkört. A rendezvény betekintést nyújtott a vallási élet hazai tendenciáiba, különös tekintettel arra, miként értelmezhetők a statisztikák az egyházak jövője szempontjából. Az est során szó esett a vallási identitás megélésének változásáról is.

Kollégiumi est Sárospatakon

2024. március 7.

Különleges atmoszféra fogadta a látogatót a Sárospataki Református Hittudományi Egyetemen. A kollégiumi esték rendezvénysorozat részeként ezúttal is szép számmal gyűlt össze a hallgatóság a teológiai kérdéseket körüljáró programra. Az eseményt Nagy Károly Zsolt rektorhelyettes moderálta, a beszélgetés középpontjában biblikus témák álltak, különös figyelemmel Júdás alakjára és Fabiny Tamás erről szóló könyvére. A teológiai párbeszédet bensőséges, közösségi hangulat jellemezte, amelyet a programot követő vacsora csak tovább mélyített. Az egyetem tanáraival folytatott testvéri beszélgetések lehetőséget adtak az eszmecserére és a hit közös megélésére. A sárospataki teológia továbbra is inspiráló helyszíne maradt az elmélyült gondolatoknak és a hitbeli közösségnek.

Fabiny Tamás áldást kért a köztársasági elnökre – elhangzott Sulyok Tamás beiktatásán

2024. március 11.

Sulyok Tamás köztársasági elnök ünnepélyes beiktatásán Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke mondott áldást.

Igen Tisztelt Köztársasági Elnök Úr! Kedves Zsuzsanna Asszony!

Most, amikor ünnepélyesen hivatalba lép, hogy elfoglalja a legmagasabb állami tisztséget, arra hívlak Elnök urat és mindnyájunkat, hogy álmódjunk együtt egy olyan országot és olyan Európát, amely egyre több krisztusi vonást mutat, mert a benne élők nem elvont vallási eszméket hangoztatnak, hitüket nem képmutatón és másokat kizáró módon élik meg, hanem hitelesen követik a megfeszített és feltámadott názáreti Jézust.

Álmódjunk együtt egy olyan országot, amelyben béke és egyetértés uralkodik! Ahol nagyvonalú a kormány és méltányos az ellenzék. Ahol nem szá-

kadnak ketté családok és baráti társaságok csak azért, mert különböző pártokat támogatnak.

Ahol romák és nem romák együtt tudnak élni, egyik ember nem kell, hogy féljen a másiktól.

Ahol a mélyszegénységben élők felemelésén fáradoznak azok, akiknek több adatott.

Ahol ugyanazért a munkáért ugyanazt a bért kapja férfi és nő.

Ahol különbséget tudnak tenni menekültek és bevándorlók között.

Álmódjunk együtt olyan közösségeket, amelyek kiállnak a szegények és a peremre szorítottak mellett!

Egy olyan országot, amelyben nem számít érdemnek az adócsalás és az ügyeskedés.

Álmódjunk együtt egy olyan Kárpát-medencét, ahol egymás iránti tisztelettel élnek a népek, és a kisebbségek jogai érvényesülnek határon innen és határon túl!

Ahol védelmet kapnak a családok és mindazok, akik a szeretet összetartó erejét másként élik meg.

Ahol az egyházakat sem túlszeretni, sem diszkriminálni nem akarják.

Ahol nem a trón és az oltár rossz emlékű szövetsége, hanem egyenlő felek párbeszéde és együttműködése valósul meg.

Ahol rangkórság helyett a hivatástudat, uralkodási vágy helyett a szolgálat érvényesül. Ahol természetes értéknek számít a szolidaritás és az önfeláldozás.

Istennek is van álma. Hogy lesüllyednek a hegyek és felemelkednek a völgyek annak érdekében, hogy Isten az emberhez és ember az emberhez megérkezzen. Isten álma, hogy nép a népre kardot nem emel, fegyverkezést többé nem tanul, és hogy ne beszéljünk szent háborúról, csak szent békéről.

Azért imádkozom, hiszem, sokakkal együtt, hogy Köztársasági elnök úr nehéz hivatala ellátása közben sem szűnjön meg Isten álmát álmodni, és az emberek javára cselekedni a köz szolgálatában.

Erre kérek most áldást. Isten békessége, amely minden értelmet meghalad, őrizze meg szívedet és gondolataidat a Krisztus Jézusban!

Budapestre látogatott a Martin-Luther-Bund elnöksége

2024. március 23.

Budapesten tartotta soron következő munkaülését a Martin-Luther-Bund elnöksége, amelynek helyszínéül az Evangélikus Hittudományi Egyetem szolgált. A főként német tagokból álló delegációt különösen érdekelte az intézmény frissen megújult könyvtára, amelyet a tanácskozás szünetében örömmel jártak be. A látogatásnak különös jelentőséget adott, hogy az Erlangen központú segélyszervezet hosszú évek óta ösztöndíjakkal, nyelvtanfolyamokkal, konferenciákkal, könyvadományokkal és folyóirat-előfizetésekkel támogatja az egyetemet. A nap során az elnökség a Lágymányoson működő Luther Otthonba is ellátogatott, ahol kötetlen beszélgetést folytattak az ott élő szakkollégistákkal. Az est zárásaként a Magyarországi Evangélikus Egyház elnöksége fogadást adott az Üllői úti székházban. A vendégek nagy érdeklődéssel tekintették meg Luther Márton kézírásos végrendeletét, valamint az Esterházy Péter és Gitta Könyvtár értékes anyagát.

Látogatás Ferenc pápánál

2024. június 20.

A Lutheránus Világszövetség elnöke, főtitkára és alelnökei hivatalos audiencián vettek részt Ferenc pápánál. A Vatikánban tartott találkozón több fontos témát is érintettek, köztük az Ágostai hitvallás 2030-ban esedékes 500 éves jubileumának előkészületeit. A megbeszélés során hangsúlyozták az ökumenikus párbeszéd fontosságát, valamint azt az elköteleződést, amellyel a lutheránus és katolikus közösségek együtt keresik a kiengesztelődés útjait. A résztvevők kiemelték: a közelgő

évforduló nemcsak az evangélikus örökség ünnepe, hanem lehetőséget kínál arra is, hogy a keresztény egység iránti vágy új lendületet kapjon. A találkozó szívélyes és nyitott légkörben zajlott, megerősítve a felek közötti testvéri kapcsolatot, és újabb lépést jelentett a történelmi sebek gyógyításában.

A zsíros kenyér íze – Találkozás Sztehlo Gábor lányával

2024. szeptember 26.

Megható találkozóra került sor a Sztehlo Gábor Evangélikus Szeretetszolgálat Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthonában. Az eseményen részt vettek Sztehlo Gábor leszármazottai – köztük lánya, Sztehlo Ildikó –, valamint azok a „Sztehlo-gyerek”, akik a vészkorszak idején az evangélikus lelkész segítségével találtak menedéket. A szeretetotthon különös jelentőséggel bír: egykor maga Sztehlo Gábor és családja is itt élt. A találkozón személyes emlékek, történetek és meghitt pillanatok elevenedtek meg. Sztehlo Ildikóval készített interjú és a körbevezetés is különleges betekintést nyújtott a múltba.

Parókusi vizsga az Északi Evangélikus Egyházkerületben

2024. október 15.

Október 15-én tartották az Északi Evangélikus Egyházkerület budapesti székházában a parókusi alkalmassági vizsgát, ahol három beosztott lelkész

– P. Nagy Krisztina (Fancsal–Hernádvécse), Rosenbergerné Babka Anna (Galgagyörk) és Veczán Zoltán (Alberti) – adott számot felkészültségéről. A jelöltek elsőként az előzetesen beadott írásos munkáik alapján számoltak be teológiai gondolkodásukról és gyakorlati tapasztalataikról, majd a vizsgabizottság kérdéseire válaszoltak. Ezt követően a gyülekezeti élet mindennapjaiból vett helyzetek megoldását kellett ismertetniük, ezzel is bizonyítva egyházismeretüket, liturgiai jártasságukat és lelkipásztori rátermettségüket. A vizsgabizottság – élén Fabiny Tamás püspökkel és Fábri György egyházkerületi felügyelővel – mindhárom lelkész munkáját sikeresnek ítélte. A jelöltek ezzel megkapták a lehetőséget, hogy párókus lelkézi szolgálatra választhatók legyenek.

Ökumenikus küldöttség Konstantinápolyban – Bartholomaiosz pátriárka fogadta a magyar vendégeket

2024. december 6.

Bartholomaiosz konstantinápolyi pátriárka meghívására magyar ökumenikus küldöttség tett látogatást az ortodox egyház központjában, András apostol – a konstantinápolyi egyház védőszentje – ünnepe alkalmából. A delegáció tagjai között ott

volt Hortobágyi Cirill pannonhalmi főapát, Fekete Károly debreceni református püspök, Fabiny Tamás evangélikus püspök, valamint a hazai közélet több jeles képviselője is. A pátriárka, aki elkötelezett az ökumené, a béke és a környezetvédelem ügye mellett, meleg szavakkal és őszinte örömmel fogadta a magyar vendégeket, felelevenítve pannonhalmi és budapesti látogatásainak emlékét. A program során a résztvevők ünnepi istentiszteleteken vettek részt, és meghallgatták a Budapest Fesztiválzenekar által adott békekoncertet, amelyet a pátriárka tiszteletére rendeztek. A látogatás mélyítette a keresztyén felekezetek közötti testvéri kapcsolatokat, és fontos üzenetet hordozott a közös jövő reményéről.

Emlékezés Könyves Györgyre, az első magyar evangélikus mártírra

2024. december 8.

Méltóságteljes istentisztelet keretében emlékeztek meg Könyves György könyvkereskedőről, az első magyarországi evangélikus mártírról halálának 500. évfordulóján Budapesten, a kelenföldi evangélikus templomban. A megemlékezésen felidéztek azt a hitbéli bátorságot, amely Könyves Györgyöt jellemezte, amikor az evangéliumi tanítások terjesztéséért életét áldozta. Luther Márton egy 1524-ben írt levelében is említést tett róla, amikor így írt: „Ugyanez történt a magyarországi Budán egy Georg nevű könyvvarussal, akit maga köré feltornyozott könyveivel együtt égettek meg, igen bátran szenvedett az Úrért.” Az istentiszteleten egy különleges, fiktív levél is elhangzott Fabiny Tamás püspök tollából Könyves György nevében, amelynek címzettje Cordatus Konrád, Luther barátja volt. A szöveg segített közelebb hozni a reformáció hőseinek lelkiségét és áldozatát a mai gyülekezet számára.

8. Egyházkerületi közgyűlések és éves jelentések

8.1 Kerületi közgyűlések 2024

Megtapasztalt kegyelem, meglett testvérek

Közgyűlés az Északi Evangélikus Egyházkerületben
2024. március 8.

Március 8-án tartották az Északi Evangélikus Egyházkerület tavaszi közgyűlését a püspöki hivatalban. Az alkalmat Fabiny Tamás püspök nyitó áhítata vezette be, amelyben az Apostolok cselekedeteiből vett idézet: „Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek” – adott iránymutatást. Beszédében kiemelte, hogy ez az ige sokakat erősített már nehéz időkben, például Bonhoeffert és Ordass Lajost is.

A püspöki jelentés központi gondolata a hitbeli megerősödés és az egyházépítés volt. Fabiny hangsúlyozta a lelki és fizikai értelemben vett növekedés fontosságát, és szólt a lelkészutánpótlás kihívásairól is. A népszámlálási adatok kapcsán felhívta a figyelmet arra, hogy az egyház felelőssége megszólítani azokat, akik nem nyilatkoztak vallási hovatartozásukról.

Fábr György egyházkerületi felügyelő, az elmúlt hat év tapasztalatait összegezte. Kiemelte, hogy Isten gondviselésének köszönhetően a gyülekezetek gazdasági helyzete stabilizálódott, és az adakozókedv is növekedett. Fontos eseményként említette a csömöri Találkozó Veledegyházkerületi napot, amelynek közösségformáló erejét hangsúlyozta.

A közgyűlésen szó esett az egyházkerületi missziókról is. Szlauskó-Bobál Orsolya missziói lelkész beszámolt a gyülekezetplántálási tervekről, ame-

lyeket budafoki, budaörsi és herceghalmi lelkészek is ismertettek. A közelgő tisztújítás kapcsán az esperesek beszámoltak az egyházmegyei választások menetéről, külön tárgyalva a Borsod-Hevesi Evangélikus Egyházmegye helyzetét.

A május 25-én, Miskolcon megrendezendő egyházkerületi nap szervezése is napirendre került, amelyről Ittész-Venásch Eszter adott tájékoztatást. A közgyűlés végén bemutatkozott az egyházkerület új ügyésze, Petri Dávid. Az ülést Fabiny Tamás püspök zárta imádsággal és áldással.

Két jelölt az egyházkerületi felügyelői posztra

Közgyűlés az Északi Evangélikus Egyházkerületben
2024. május 3.

Május 3-án rendkívüli online közgyűlést tartott az Északi Evangélikus Egyházkerület, amelynek fő napirendi pontja az egyházkerületi felügyelőjelöltek véglegesítése volt. A tavaszi rendes közgyűlés határozata alapján a jelöltlista összeállítására külön alkalmat hívtak össze.

A jelölési folyamat során három személy neve merült fel: Cserhádi Péter, Fábri György és Ittész András. Mivel közülük Fábri György és Ittész András fogadta el a jelölést, a jelölőbizottság – Horváth-Hegyí Olivér szentendrei lelkész vezetésével – ezt a két nevet terjesztette a közgyűlés elé. A testület további jelölteket nem állított, így a küldöttek egyhangúlag elfogadták a végleges listát.

A közgyűlésen Petri Dávid egyházkerületi ügyész fegyelmi ügyekről tájékoztatta a résztvevőket, majd építő, testvéri beszélgetés zajlott. Heinzcinger Orsolya, a püspöki hivatal irodavezetője ismertette a május 25-én Miskolcon megrendezendő Találkozó Veled egyházkerületi nap programját. Az esemény imádsággal zárult.

„Krisztust kell állítanunk, határozunk, ragozunk”

Beiktatták tisztségébe Fábri György egyházkerületi felügyelőt

2024. szeptember 24.

Ünnepélyes keretek között iktatták be szeptember 24-én Fábri Györgyöt az Északi Evangélikus Egyházkerület felügyelőjévé. A harmadszor is megválasztott tisztségviselő a csömöri evangélikus templomban adott hálát az elmúlt évekért, és kérte Isten vezetését a jövő kihívásaihoz.

Az istentiszteleten Fabiny Tamás püspök hirdette az ígét, János evangéliumának ikonikus szakasza alapján, amelyben Jézus háromszor kérdezi Pétert: „Szeretsz-e engem?” A püspök párhuzamba állította ezt Fábri György háromszori megválasztásával, hangsúlyozva a rá háruló felelősséget, különösen az egyházkerületi püspökválasztás előkészítésében.

Fábri György székfoglaló beszédében háláját fejezte ki gyülekezetének, amely végig támogatta szolgálatát. Kiemelte, Krisztusra fókuszáló egyházra van szükség, és közös gondolkodással kell megtalálni a jövő megfelelő püspökét. A beiktatás után a közgyűlés megtartotta tisztújító ülését is.

Tisztségviselők iktatása az Északi Evangélikus Egyházkerületben

Budahegyvidék – 2024. október 21.

Október 19-én ünnepi istentiszteleten iktatták be Budahegyvidéken az Északi Evangélikus Egyházkerület új tisztségviselőit. Az alkalmon Fabiny Tamás püspök hirdette az ígét Mikeás próféta szavai alapján: „Élj törvény szerint, törekedj szeretetre, és légy alázatos Istennel szemben!” Prédikációjában kiemelte, hogy e három parancs irányítúként szolgálhat mindennapi életünkben és egyházi szolgálatunkban egyaránt. A tisztségviselők, köztük a püspökhelyettesi pozícióba választott Keczkó Pál budahegyvidéki igazgató lelkész, eskütételük után áldással és kézfogással léptek hivatalba. Az istentisztelet liturgiájában Hokker Zsolt lelkész szolgált, kántorként Németh Sándor működött közre.

Az esemény után a közgyűlés pótagokat választott, lezárva ezzel a 2024–2030-as ciklus tisztújítását.

Zsinati lelkészi pótag: Horváth-Hegyi Áron, Lindákné János Zuzsanna, Lőrincz Csaba, Réz-Nagy Zoltán, Rosenberger Tamás, dr. Sárík Eszter

Zsinati nem lelkészi pótag: Balogh Márta, Bognár Attila, Lőrinczné Kasnyik Beáta, Perédi Győző, Pesti Fruzsina, Sággy András

Országos presbitérium lelkészi pótag: Kende K. Péter

Országos presbitérium nem lelkészi pótag: Heinczinger Orsolya

Az Északi Evangélikus Egyházkerület 2024. december 6-i közgyűlésének választási eredménye

Közlemény az Északi Evangélikus Egyházkerület 2024. december 6-i közgyűlésének választási eredményéről

Az Északi Evangélikus Egyházkerület decemberi közgyűlésén az országos bizottságok kerületi jelöltjeinek megválasztása volt a fő napirendi pont. A jelöltlistára adott szavazatok számlálása alatt a közgyűlés tájékoztatást kapott az egyházkerület gazdasági helyzetéről, a 2025. évi üdülési támogatásról és a lezárult év GAS-munkájáról. Valamint az egyházkerületi missziói lelkész a Találkozó Vele 2025-ös alkalmáról beszélt. Végül az új ciklus indulásához kapcsolódóan fórumbeszélgetés volt.

★ ★ ★

8.2 Püspöki jelentés a 2024-es évről

FABINY TAMÁS

Ifjúság és elköteleződés

Az év tematikája az ifjúság és elköteleződés volt. Törekszem ennek az évnek az apropóján is felhívni a figyelmet arra, igen kíváncs voltam, hogy a gyülekezeti presbitériumoktól a zsinatig nagyobb szerepet kapjanak a fiatalok az egyházi közéletben. Bennük ne a jövő egyházát lássuk, hanem már a jelenét is. Miként a tematikus év címében a választásoknál is nemcsak az ifjúságnak, hanem az elköteleződésnek is hangsúlyosnak kell lennie. Ezért érzem fontosnak a gyülekezeti, egyházmegyei ifjúságok, valamint az egyházi iskolákban folyó munka megerősítését. Ennek jegyében számos olyan alkalmunk volt minden szinten, ahol a fiatalok ügye került a középpontba (Szélrózsa találkozót éppen a mi egyházkerületünkben, Nyíregyházán rendezték meg, de gondolhatunk a konfirmandus találkozóra vagy a hittanversenyre is stb.) Miként az elköteleződést erősíthette a 2024 májusában a Miskolcon megrendezett Találkozó Veled egyházkerületi napunk is. Ezek az események mind hatással lehetnek a gyülekezeti munkatársak és teológusok rekrutációjára is. Az egyházközségekben zajló elkötelezett hitoktatás, a konfirmáció komolyan vétele, és a rendszeres ifjúsági alkalmak mindenképpen előfeltételei annak, hogy egyáltalán jelentkezzenek érdeklődők a teológiára.

Lelkészutánpótlás

A lelkészképzést mindig prioritásnak kell tekinteni. Örülök annak, hogy immár beérik a másoddiplomásokkal kapcsolatos munka gyümölcse is. Gondolkoznunk kell továbbá olyan egyéb képzési formákon, amelyek elvégzése után világiak is gyülekezeti, igehirdetői szolgálatot végezhetnek majd. Örülök, hogy az EHE-n érdemben foglalkoznak a korábban megkezdett tantervreformmal, és kíváncsún látom az oktatók gyülekezeti, közegyházi elköteleződésének megerősítését, valamint a hallgatók intenzívebb bekapcsolódását az egyházkerületek életébe. Egyházkerületi és zsinati szinten is elkezdtünk foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy mit tehetnénk a gyakran jelentkező bajok (pl. lemorzsolódás, bizonytalan elköteleződés, elhúzódo tanulmányok stb.) orvoslásáért. Övnek attól, hogy a felelősség tekintetében az érintettek egymásra mutogassanak, inkább azt nézzük meg, hogy közös

összefogással mit tehetnénk! Az EHE-n folyó munka és a lém által biztosított keretek csak a jéghegy csúcsát jelentik. Az egyetemen tanulók hivatástudatban való elköteleződése sem csak az ott oktatók munkájával függ össze, hanem a küldő lelkipásztorok vagy iskolalelkészek felelőssége is. Ismételten szorgalmazom, hogy az egyes egyházmegyéek folyamatosan tartsák számon a maguk teológushallgatóit, valamint változatlanul töreksem arra, hogy az egyházkerület is az első pillanattól fogva magáénak tekintse őket. Ezért korántsem csak hivatalos kapcsolatot ápolok velük, hanem a nekik szervezett, immár hagyományos augusztus végi lelki napokkal, folyamatos kísérésükkel, személyes kapcsolattartással vagy például a gyakornoki programmal igyekszem szorosabbra fűzni az egyházkerülethez kötődő szálakat. Ugyanígy töreksem az egyetemi oktatókkal való érdemi kapcsolattartásra.

A gyülekezetek és intézmények élete

A jelentés mellékletében olvasható, hogy 2024-ben mely gyülekezeteket és intézményeket látogattam meg, illetve, hogy idehaza és külföldön milyen szolgálataim voltak. Püspöki szolálatom talán legnagyobb örömét a gyülekezetek látogatása jelenti. Töreksem arra, hogy ne csak ünnepi, pláne ne csak protokolláris alkalmakon vegyek részt, hanem találkozzam a lelkész családjával és a presbitériummal is. Legalább egyszer minden lelkészi munkaközösséget meglátogattam, illetve részt vettem – többnyire előadóként is – lelkész- és más szakmai konferenciákon.

Az elmúlt évben három lelkészt szenteltem: egy nappali szakon végzett házaspárt, akik a budavári gyülekezetben, illetve a püspöki hivatalban közvetlen munkatársaim is lettek (Szikra-Jeszencsák Lilla, Szikra Benedek), illetve egy másoddiplomás lelkészünket (dr. Sárík Eszter). Hárman állták meg a parókusi alkalmassági vizsgát (P. Nagy Krisztina, Rosenbergné Babka Anna és Veczán Zoltán).

Örülök annak, hogy a budavári gyülekezet egyik parókusaként otthon lehetek ebben a gyülekezetben. Szívesen szolgálom mind a Bécsi kapu téren, mind a Budagyöngyén. Fontos visszajelzés

számomra, hogy a budavári evangélikus szabad-egyetem országos hírű lett.

A sok gyülekezeti szolgálat közül egyháztörténeti jelentősége miatt azt a kelenföldi istentiszteletet emelem most ki, amelyen megemlékeztünk a reformáció első hazai mártírjáról: arról a Könyves (Baumgartner) György budai könyvárustról, akit 500 évvel ezelőtt, 1524 őszén égettek meg Budán. Vele kapcsolatban ezt írja Luther egy Nicolaus Hausmann-nak írt 1524. november 17-ei levelében: „Azt hiszem, láttad Kaspar Tauber históriáját, az új bécsi vértanút, akiről azt írják, hogy Isten igéjéért lefejezték és megégették. Ugyanez történt a magyarországi Budán egy Georg nevű könyvárussal, akit maga köré feltornyozott könyveivel együtt égettek meg, igen bátran szenvedett az Úrért.” (LVM 7: 397. o.) Mártírjaink öröksége is arra kötelez minket, hogy hitvalló egyház legyünk.

Ökumenikus és külkapcsolatok

2023-24 fordulóját Kárpátalján töltöttem. Fontosnak éreztem, hogy a háború miatt komoly fenyegetettségnek kitett testvéreinket a maguk közösségében meglátogassam, közöttük hirdessem több alkalommal is Isten igéjét.

A határon túli és a diaszpórában élő hittestvéreink ernyőszervezete a Magyar Evangélikusok Tanácskozó Testülete, amelynek ülését az elmúlt évben a Muravidéken tartottuk. Itt testvéri módon át tudtuk beszélni a külföldi magyar közösségeink helyzetét.

Az elmúlt év külügyi kapcsolatai közül két látogatást emelek ki. A Lutheránus Világszövetség vezetői nevében a Vatikánban fogadott Ferenc pápa, majd egy ökumenikus küldöttséggel Bartolomaiosz konstantinápolyi pátriárkánál járhattam. Ezekén kívül Kevin Jones püspök vezetésével 8 tagú küldöttség járt nálunk a nyáron az északkelet-iowai testvéregyházkerületünkből. Norvégiai testvéregyházkerületünkből, Moldéból pedig egy ifjúsági csoport vett részt a Szélrózsán, velük itt tartózkodásuk alatt többször volt alkalmam találkozni. Ebben az évben emlékeztünk meg a finn-magyar evangélikus kapcsolatok 100. évfordulójáról, illetve mindkét egyház zsinata megerősítette a bajor és a magyar evangélikusok immár három évtizedes partnerszerződését. Ötödik éve elnöke vagyok az Erlangen központú Martin Luther Bundnak. 2024 tavaszán Budapesten ülésezett e szervezet elnöksége.

Örülök annak, hogy nemzetközi ökumenikus kapcsolataink széles bázison nyugosznak: abban számos gyülekezetünk, oktatási és diakóniai intézményünk is részt vesz.

Egy igehirdetés tanulságos utóélete

Az elmúlt évben egyházon belül és kívül egyaránt nagy figyelem irányult egy lelkészünk Jeruzsálem pusztulásának emléknapiján elmondott prédikációjára. Lelkipásztori felelősségemből adódóan az illetővel testvéri keretek között, négy szemközt is igyekeztem megvitatni az igehirdetés néhány vitatott gondolatát. Teológiai látásom szerint ő a – kétségtől nagyon nehéz – bibliai ígét néhány helyen úgy magyarázta, amit tévesnek kellett minősítenem. Az igemagyarázat egyes részeit ugyanis úgy lehetett értelmezni, mintha a holokauszot Isten a Jézust elutasító zsidó csoportok magatartása és szavai miatt engedte volna megtörténni. Jézus Krisztus keresztre feszítéséért sújtotta a zsidókat későbbi évszázadok és évezredek megannyi csapása? Szeretném most is világossá tenni: ez az értelmezés az evangélikus egyház biblikus tanításával szöges ellentétben áll. Ezért is javasoltam, hogy 2025-ben a lelkészi munkaközösségekben is foglalkozzunk a kérdés bibliai-teológiai és történelmi-társadalmi összefüggésével. Javaslatomra lefordítjuk és megjelentetjük a Lutheránus Világszövetség ilyen témában kiadott fontos füzetét. Remélem, ezek a lépések hozzájárulnak e nehéz örökséget is hordozó kérdés tisztázásához, valamint ahhoz, hogy lelkészeink és más egyházi szolgálok megnyilatkozásai a jövőben ne okozzanak ilyen viharokat.

Ennek az esetnek vannak azonban további tanulságai. Egyrészt a lelkipásztorok lelkipásztorként teljességgel elfogadhatatlannak tartom, hogy lelkész kollegámat és családtagjait minősíthetetlen verbális támadások és fenyegetések érték. Ezért kértem és kérek mindenkit, hogy se az egyházi, se a világi közéletben, beleértve a média világát is, ne engedjen teret a gyűlöletnek.

Másrészt nem tartom helyesnek azt a reakciót, hogy gyülekezetek az ilyen és hasonló visszajelzések, belső egyházi és/vagy világi kritikák miatt megszüntetik az istentiszteletek nyilvános közvetítését. Homokba dugja a fejét, és a missziói paranccsal megyszembe az a gyülekezet, amely a nyilvánosság ilyen kizárásával próbálja a maga álláspontját képviselni, elzárkózva a teológiai és egyéb vitáktól és a felelős közös gondolkodástól.

Nyilvános szolgálat

Püspökként, lelkészként teológusként primér feladatunknak az igehirdetést, Isten országának építését, az evangélizációt tartom. Egészen személyesen hadd mondjam: legfontosabb közegem a szószék, ott vagyok igazán otthon. Ezért is remélem, hogy

igehirdetői szolgálatomat még – ha Isten erőt és egészséget ad – sokáig folytathatom. Olykor szükség van egyéb megszólalásokra is különböző körökben. Gondolok itt elsőként az egyházon belüli megnyilvánulásokkal, jelentésekkel, publikációkkal. Adódnak aztán a világi médiában is megszólalási lehetőségek: egyrészt direkt evangélizáció (pl. a napi imák és a Lélektől lélekig rovat a Kossuth rádióban), másrészt alapjában világi tárgyú és világi közegben való megszólalásaim. Azért szólok ezekről is, mert olykor ezek feltűnést keltettek, nem mindig találkoztak mindenki egyetértésével, ám az idő talán igazolta azokat.

Utalok itt a kegyelmi ügyben megfogalmazott nyilvános véleményemre, ahol lelkiismeretemre hallgatva mások helyett is bocsánatot kértem az abuzált gyermekektől. Ebben az esetben is tapasztalom, hogy sokan, akik akkor nem értettek egyet szavaimmal, ma elismerik, hogy egy ilyen – nem hivatalos egyházi, de lelkipásztori – megszólalásra szükség volt.

De gondolok az új államfő, Sulyok Tamás beiktatása alkalmából elmondott köszöntésemre is, melynek szövege a püspöki szolgálattal foglalkozó résznél olvasható.

Egyház és közélet

A jelentésem tárgyát képező 2024-es év novemberében szűnt meg elnök-püspöki megbízatásom. A november 22–23-i zsinati ülésen adott jelentésemből most az egyház és közélet néhány kérdésére térek ki, hiszen az az egyházkerületben végzett munkámat is érinti. 2024 februárja, az úgynevezett kegyelmi ügy kirobbanása óta már sokan hangsúlyozzák azt: nem jó, nem kívánatos, ha egy egyház vagy annak bármelyik vezetője túlságosan közel kerül a politikai hatalomhoz, vagy adott esetben össze is fonódik azzal. Többször hallottam – direkt vagy indirekt módon – azt a vélekedést, hogy a kormányzattal való jobb együttműködéssel a mi egyházunk is lényegesen nagyobb állami támogatást, fejlesztési pénzeket kaphatott volna. Ezzel kapcsolatban két dolgot is meg kívánok jegyezni.

Az egyik: a magam részéről mindig igyekeztem a korrekt együttműködésre, még ha olykor annak a kritikus szolidaritásnak a jegyében is, amely egyrészt az egyház társadalmi szerepétől, prófétai szolgálatától elválaszthatatlan, másrészt amire minden többségnek szüksége van annak érdekében, hogy a hatalom ne torzítsa el. A másik megjegyzésem: az alaptörvény és különféle megállapodások értelmében megvan az egyházfinanszírozás rendje, amelynek lényege a transzparencia. Kivételes esetben el tudok képzelni egyedi támogatásokat is, az a gyakorlat azonban, amely milliárdos összegeket vagy éppen ingatlanokat juttat rendkívüli döntésekkel egyháznak vagy más szervezeteknek, nemcsak méltánytalan más egyházakra és szervezetekre nézve, de a közbizalmat is rombolja. Úgy gondolom, evangélikus egyházunkban ma egyetértés van abban, hogy az egyházvezetés jó úton járt, amikor a politikától való viszonylagos távolságtartásra törekedett, még ha rövid távon úgy tűnhetett, hogy ez anyagi hátránnyal jár is. Azt mondanom sem kell, hogy ugyanez a távolságtartás kell, hogy jellemezze az ellenzékhez való viszonyt is. A párbeszéd nagyon fontos, a kormányzattal való együttműködésnek a kanalizált formája abszolút kívánatos, de az egyház nem a kormánypárti vagy ellenzéki szerepben jelenik meg, hanem egészen más mezőben mozog. Örülök, ha ennek tudatosításához hozzájárulhattam.

Köszönetmondás

Ezúton is köszönöm meg a püspöki hivatal minden munkatársának, továbbá Fábri György egyházkerületi felügyelőnek és Cserhátiné Szabó Izabella és Keczkó Pál püspökhelyettesnek a sok megtapasztalt támogatást és a jó együttműködést.

Budapest, 2025. 04. 25.

Fabiny Tamás püspök

8.3 Kerületi püspöki szolgálatok 2024-ben

Alkalmak száma	
Kazuálék	10
Igei szolgálatok	72
Külügy	54
Elnökségi megbeszélés	45
Egyházkerületi megbeszélés	81
Közélet, kultúra	77
Személyes beszélgetések	134
Áhítat, imádságok a médiában	61
Egyéb	25
összes	559

Meglátogatott gyülekezetek (33)					
Miskolc	Salgótarján	Vác	Piliscsaba	Iklad	Pápa
Kelenföld	Budahegyvidék	Kétfodony	Pilis	Fót	Balatonszárszó
Budafok	Leányfalu	Budahegyvidék	Acsa	Budapest - Deák tér	Alberti
Budavár	Cinkota	Győr	Gödöllő	Szentendre	
Tállya	Szentendre	Tornalja	Nyíregyháza	Csömör	
Eger	Kőszeg	Kőbánya	Szolnok	Arnót	

Külföldi utak (időrendi sorrend)
Gyülekezeti és diakóniai szolgálatok – Nagydobrony (Kárpátalja, Ukrajna)
A VELKD püspöki konferenciája --Drezda (Németország)
Felvidéki missziós megbeszélés – Tornalja (Szlovákia)
Három új észt püspök szentelése – Tallin (Észtország)
Olaszországi Evangélikus Egyház (ELKI) zsinata – Róma (Olaszország)
Közép-Európai Egyházi Találkozó – Frankfurt/Oder (Németország)
LVSZ Végrehajtó Bizottság és Tanács ülése – Genf (Svájc)
Találkozó Ferenc pápával – Róma (Olaszország)
Bajor–magyar testvéregyházi találkozó – Würzburg (Németország)
Az LVSZ wittenbergi központjának elnökségi ülése – Wittenberg (Németország)
LVSZ európai találkozó – Prága (Csehország)
Martin Luther Bund éves nagygyűlése – Neuendettelsau (Németország)
LVSZ Végrehajtó Bizottság ülése – Tallin (Észtország)
Látogatás Bartholomaios konstantinápolyi pátriárkánál – Isztambul (Törökország)
Bugány Miklós Központ felszentelése – Tornalja (Felvidék, Szlovákia)

Meglátogatott intézmények (14)	
Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ	Evangélikus Hittudományi Egyetem
Luther Otthon	Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium
Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium	Béthel Evangélikus Missziói Otthon
Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Ált., Gim. (Nyíregyháza)	Evangélikus Országos Múzeum
SAREPTA, Budai Ev. Szeretotthon	Evangélikus Konferencia és Missziói Központ
Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Ált., Gim. és Pedagógiai Szakgimnázium (Miskolc)	Evangélikus Középiskolai Kollégium
Dévai Fogadó	Kőszegi Evangélikus Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

★ ★ ★

8.4 Fabiny Tamás 2024. évi publikációi

I. Saját írások

Evangélikus Élet Égtájéoló

FABINY Tamás: Már negyven esztendeje... *Evangélikus Élet*. 2024.33–34. sz. 11. o.

FABINY Tamás: Százéves magyar–finn testvériség. *Evangélikus Élet*. 2024. 45–46. 13. o.

Lelkipásztor

FABINY Tamás: A Jézus-hiány szomorúságától a Vigasztaló igazságra vezetéséig. *Lelkipásztor*. 2024. 4. sz. 223–226. o.

FABINY Tamás: Júdás, az elveszett tanítvány. *Lelkipásztor*. 8–9. sz. 487–491. o.

FABINY Tamás: Emlékezzetek, figyeljetek! *Lelkipásztor*. 6.sz. 343–345. o.

FABINY Tamás: Igehirdetés Kovács Etelka (1937–2024) temetésén. . 12.sz. 695–696. o.

Könyvrészletek, tanulmányok, cikkek

FABINY Tamás: Feltétel nélküli szeretettel mentett és emelt fel. *Credo*. 2024. 2. sz. 1–2. o.

FABINY Tamás: „A szépség Egy-Isten nevében”. *Theológiai Szemle*. 2024. 3. sz. 131. o.

FABINY Tamás In: *Európa 1 percben*. Szerk.: dr. Máthé Zsuzsa. Budapest. Szent István Intézet. 2024. 36. o.

FABINY Tamás: 2025. 01. 15., 2025. 05. 17., 2025. 09. 16., In.: Lelkesítő. Lelki útravaló az év minden napjára. Szerk.: Galambos Ádám. Luther Kiadó, Budapest, 2024. 28–29., 211–212., 393–394. o.

FABINY Tamás: Egymásnak létrafokai lehetnének. Sopronbánfalva. Sopronbánfalva 1968. Tóbiás

keresi a helyét. In.: Megörökített Hűség. Hithez, hazához, hitveshez, hivatáshoz. A Protestáns Újságírók 20 éves Szövetségében. 2004–2024. Válogatás a Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz) tagjainak írásaiból. Protestáns Újságírók Szövetsége. Budapest. 2024. 40–46. o.

FABINY Tamás: Magnificat. Légy hű. Pápai Evangélikus Egyházközség karácsonyi hírlevele 2024. 1. o.

FABINY Tamás: λόγος ψευδής εικονίζων ἀλήθειαν – a parafrázisok szerepe a biblikus hagyományban. In.: A fordítástól a parafrázisig. Von der Übersetzung bis zur Paraphrase. Szegedi Nemzetközi Biblikus Konferencia Aláírtvány. Szeged. 2024. 189–198. o.

FABINY Tamás: Pillanatképek. In.: Apánk könyve. Szerk.: Fabiny Tibor. Magánkiadás, 2024, Budapest. 17–19. o.

FABINY Tamás: *Gedanken aus Ungarn zur Statement der 30 jährigen Frauenordination in der der Evangelischen Kirche in Rumänien*. In.: Wege entstehen im Gehen. Hg.: Dörr, Elfriede. Editura Curs, 2024.

Könyv

FABINY Tamás – SZABÓ Izabella: *Nézz föl!* Északi Evangélikus Egyházkerület, 2024, Budapest.

Evangélikus.hu-ról

FABINY Tamás: Az igehirdetők felelősségéről – Fabiny Tamás püspök nyilatkozata <https://www.evangelikus.hu/hireink/kozlemeny/az-igehirdetok-felelossegerol-fabiny-tamas-puspok-nyilatkozata> Letöltve: 2025. 05. 13.

FABINY Tamás: Száz éves a finn–magyar testvériség. <https://www.evangelikus.hu/hireink/publicisztika/szaz-eves-feri-magyar-testveriseg-fabiny-tamas-irasa> letöltve: 2024. 12. 02.

II. Interjúk

Minden téren legyünk önazonos keresztények! Interjú Fabiny Tamás püspökkel. <https://www.evangelikus.hu/hireink/interju/minden-teren-legyunk-onazonos-keresztenyek> letöltve: 2024. 01. 08. Evangélikus Élet, 2024/1–2. 11. o.

FABINY Tamás: Surmonter les préjugés pour Europe unie. *Réforme*. 2024. június 6. 4046 sz. 6.o.

FABINY Tamás – TAR Hajnalka: *Jézus történetének sokkal fontosabb üzenete van a mai kor emberének, mint gondolnánk.* <https://magyarnemzet.hu/belfold/2024/04/jezus-tortenetenek-sokkal-fontosabb-uzenete-van-a-mai-kor-emberenek-mint-gondolnank-fabiny-tamas-evangelikus-puspok-husvet> letöltve: 2025. 05. 13.

FABINY Tamás – Vermes Nikolett: Fabiny Tamás: Jézus irgalma még Júdáson is kegyelmezhet. <https://szemlelek.net/fabiny-tamas-jezus-irgalma-meg-judas-on-is-kegyelmezhet/> letöltve: 2024. 07. 17.

FABINY Tamás: Jézus végtelen szeretetét és irgalmát szeretném hangsúlyozni a mai világban. <https://www.villagutta.sk/hu/interju/2024/06/16/jezus->

vegtelen-szeretetet-es-irgalmat-szeretnem-hangsulyozni-a-mai-vilagban

FABINY Tamás – BODACZ Péter: Legyünk nyitottabbak és elfogadóbbak! Magyar Hang. 2024. december 20. – 2025. január 2. 36–37. o.

FABINY Tamás – BALÁZS Barnabás: „Ne válogassunk, segítsünk mindenkit!” Blikk. 2025. január 4. 14. o.

III. Egyéb

FABINY Tamás: Az ifjúság (negyvenöt) éve. *Budavári Hírmondó*. XXIX. évf. 1. sz. 2.o.

FABINY Tamás: Köszöntő. In: Rácz Zoltán (szerk.): *Jubileumi évkönyv. 1994–2024.* Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, Aszód, 2024. 6–7. o.

FABINY Tamás: Reformáció és misszió. In.: Kocsev Miklós – Lucski Márta – Németh Tamásné Schédl Tímea (szerk.): *Mily drága a te szereteted, Istenem! Tanulmányok a 60 éves Steinbach József tiszteletére.* PRTA. 2024. Pápa. 86–88. o.

FABINY Tamás: Testvéreim. In: „Mindig rohantam az uccán”. Radnóti Miklós Budapestja. POKET Publishing. 2024. 202–207.

FABINY TAMÁS: „Elhatárolódom” – Fabiny püspök a zsidó árulást emlegető lelkész gondolatairól. <https://www.valaszonline.hu/2024/08/09/zsidok-keresztenyseg-evangelikus-lelkesz-fabinyi-tamas-labossa-peter-erd/> Letöltve: 2025. 05. 13.

★ ★ ★

8.5 Felügyelői jelentés 2024

Új kezdet után / közben / előtt

FÁBRI GYÖRGY EGYHÁZKERÜLETI FELÜGYELŐ

Egyházunk rendje szerint hatévente mód nyílik arra, hogy a gyülekezetek, testületek és maguk a szolgálattevők is végig gondolják a véget érő időszak tapasztalatait, tanulságait, eredményeit és hiányosságait, s ebből startégiát, feladatokat fogalmazzanak meg a következő időszakra – s mindehhez bizalmat szavazzanak azoknak, akiknek elhívásuk lehet a megvalósításra. Jelentésem kérését is ezek a folyamatok adják.

1. Választásaink

A tisztújítás tavalyi kezdetén arra bízattam a testvéreket, hogy mindenekelőtt imádsággal erősítsük

meg odaszánásunkat s leginkább azt a rászorultságunkat, hogy a Szentlélek vezesse gyülekezeteinket és egész egyházunkat is ezen az úton. Az új indulások nyomán formálódó gyülekezeti-egyházi életünk missziós és közösségi hatékonysága hosszabb távon méretődik meg, de annyi már most elmondható, hogy döntő többségében a jó rend szerint, feszültségek nélkül vitte ezt végig az Északi Evangélikus Egyházkerület népe.

A gyülekezeti presbitériumok megújulása folyamatos, ami többnyire a folytonosság egészséges mértékű megőrzésével történt. A beszámolók alapján a gyülekezeteink többségében nem jelent gon-

dot, hogy hiány lenne presbiteri szolgálatra jelentkezőkből (másutt ez nagyobb gond), azonban a fiatalok bevonása nehezebb, ami tükrözi a gyülekezetek tagjainak általános korösszetételét. Viszont a nők egyre inkább a gyülekezeti aktivitásuknak megfelelően vannak képviselve a presbitériumokban. A választások rendben, jogorvoslati eljárások nélkül lezajlottak. Kivételt a Miskolc-Belvárosi Evangélikus Egyházközség jelentett, amire később még visszatérek.

Az egyházmegyei döntési szinten folyamatoságot tapasztaltunk. Három egyházmegyében (Borsod-Heves, Észak-Pest, Buda) új megyei felügyelő, kettőben (Borsod-Heves, Észak-Pest) új esperes kapott bizalmat. A váltások mindegyike vagy nyugdíjba vonulás (Észak-Pest – itt már a ciklus félidejében elindult a váltás) vagy az egyházmegyei szolgálat nem folytatása (Buda, Borsod-Heves) okán történt, ami megalapozta, hogy rendben, békességben történjen a hivatalátadás. Ezúton is kifejezem hálámat és köszönetemet az érintett testvéreknek, Mekis Ádámnak, Buday Barnabásnak, Dobó Györgynek, Roncz Bélának és Barcsák Pálnénak szolgálatukért. Babka László esperesi, Mórítz Péter felügyelői (Észak-Pest), Homoki Olga felügyelői (Buda), Szepesi Ibolya felügyelői és Gerlai Pál esperesi (Borsod-Heves) szolgálatára imádsággal kérjük Isten áldását!

Az egyházkerületi vezetés összetételének átalakulása is már az általános tisztújítás előtt elindult, hiszen Nagy Norbert testvérünk visszalépése nyomán új egyházkerületi ügyészt, Cserhátiné Szabó Izabella nyugállományba kerülése után új püspökhelyettest választottunk. Nagy Norbert nehéz helyzetekben következetesen képviselte a törvényességet, köszönet munkájáért. Cserhátiné Szabó Izabella több évtizedes lelkeszi szolgálata gyülekezetépítésben és lelkiségben egyaránt példaadóan meghatározó volt egyházunkban, püspökhelyetesként pedig a tiszta teológiát, értékvilágot és hűséget képviselve volt részese a került vezetésének. Istennek hála munkájukért, és áldás legyen rajtuk a továbbiakban is! Petri Dávid dunakeszi testvérünk egyházkerületi ügyészi, Keczkó Pál budahegyvidéki lelkészünk, budai egyházmegyei espere-sünk püspökhelyettesi megválasztása rendben megtörtént.

Mindebben a folyamatban az egyházkerület vezetése igyekezett biztosítani a szükséges szakmai háttérrel, figyelemmel kísértük a folyamatokat, információkkal és konzultációkkal támogattuk a gyülekezeteket, a hozzánk forduló testvéreket.

A tisztújítás keretében került sor az egyházkerületi felügyelői státusz betöltésére is. A hat évvel korábbihoz képest jelentős változást hozott, hogy két jelöltet is állítottak az egyházmegyéik. A jelöltek

programjai és az azokat bemutató nyilvános beszélgetések alkalmat adtak a gyülekezeteknek, hogy számot vessenek az egyházkerület jövőképeivel, teendőivel. Személy szerint köszönöm Ittész András kelenföldi testvéremnek, hogy hosszú ideje tartó gyülekezeti-zsinati szolgálatának tapasztalataira támaszkodva megfogalmazta elgondolásait, és azt is, hogy a választási időszak rendben, a kölcsönös tisztelet jegyében zajlott le. A gyülekezeteknek pedig köszönöm a bizalmat, amivel újabb hatéves időszakra alkalmasnak találtak erre a szolgálatra, amire a Szentlélek iránymutatásával igyekeztem vállalkozni.

Az országos egyházi testületekbe történő választásokban a jelölésekhez szükséges egyeztetésekkel és megszólításokkal támogattuk a testületeket. Az országos presbitériumba a kerületet illető két választott tisztségre közgyűlési döntésünk alapján új delegáltként került Győri Péter Benjámin és Pampuch Zoltán testvérünk. Egyházkerületünk magas szintű képviselője az új összetételű vezetéseken nem csupán megmaradt, hanem bővült is, ami mutatja a nálunk folyó egyházépítési munka elismertségét. Csak a kiemelt tisztségeket említve egyházkerületünkben kerül ki: a zsinat nem lelkeszi elnöke (Ittész András), mindkét alelnöke (Gerlai Pál és Dobrovolni Máté), a bizottsági elnökök közül a törvényelőkészítő (Tengölics Márta), az oktatási és nevelési (Víg Roland), a diakóniai (Gegersen-Labossa György), az építési (Pötzner Ádám), a gyermek-és ifjúsági (Keczkó Szilvia) és a teológiai (Ittész Gábor) bizottságé. Az elnök-püspöki munkáját nyugállományba vonulása miatt befejezte Fabiny Tamás püspökünk, országos felügyelőnek pedig újra egyházkerületünk tagját, Pröhle Gergelyt választotta meg a zsinat. Kísérje áldás mindannyiuk és az itt nem nevesített testvéreink szolgálatát is!

Azért tartottam fontosnak ezt a felsorolást megtenni, mert egyfelől tavalyi felügyelői tevékenységem nem kis részét a folyamatban való közreműködés tette ki, azaz egyházkerületi vezetői közreműködéssel és számos egyeztetéssel készítettem elő ezeket a választásokat. Másfelől nagy hangsúllyal akarom jelezni mindannyiunk számára, hogy a választott tisztségekbe került testvérek munkáját szükséges az eddigiekhez képest még nagyobb figyelemmel kísérni, számukra impulzusokat és visszajelzéseket adni. Ennek érdekében, ahogyan azt az őszi országos felügyelői találkozón is tettük, rendszeres konzultációkat kezdeményezek az egyházi testületek munkájáról.

Szólnom kell az új zsinati időszak korai tapasztalatairól is. Nagy tisztelettel szólhatok csak Hafenschér Károly és Abaffy Zoltán testvéreink két ciklusnyi zsinati elnöki munkálkodásáról, ami a

lelkiséget, békességet, hatékonyságot és minőséget egyszerre igyekezett érvényesíteni. Úgy látom, az egyházkerületi testületekben továbbra is ezeket az elvárásokat igyekszünk érvényesíteni. Reménység szerint a részben kicserélődött zsinatban ez a közszellem lesz a meghatározó, és azok a kezdeti disszonáns hangok, melyek a szembenállásokat, különösen pedig az elvi-tartalmi alternatívákat csak nyomokban tartalmazó pozicionális aspirációkat sejtetik, elhalkulnak.

2. Számaink

Az elmúlt évben folytatódott mind a pozitív gazdálkodási, mind a negatív népmozgalmi folyamatok egyházkerületünkben is.

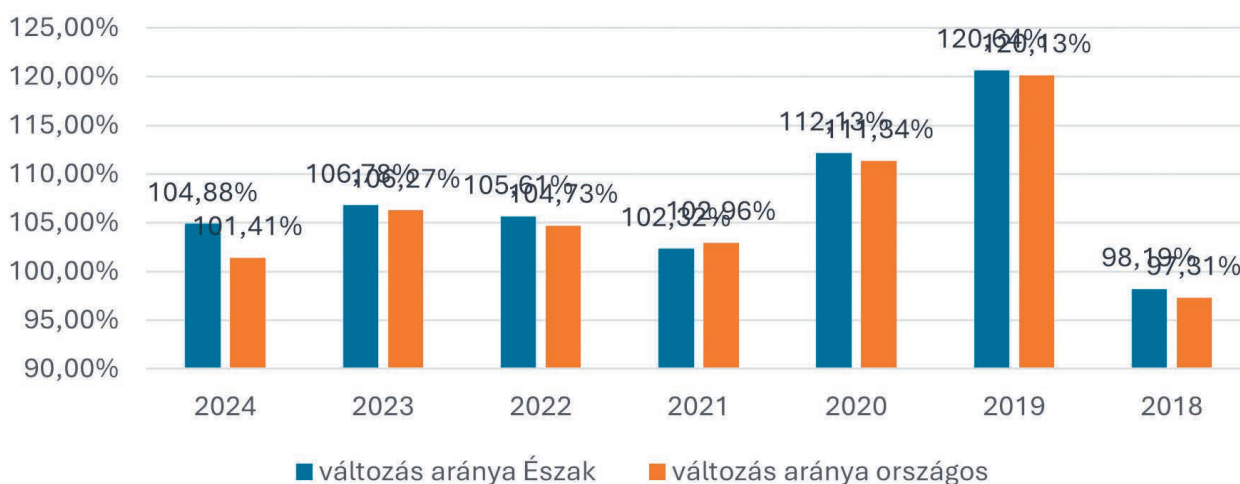
A választói névjegyzékben szereplők száma tizedével nőtt, ami összefügg a tisztújítás lendületével. A gyermekkeresztelek száma viszont 12%-kal csökkent, hasonlóan a fiatalokéhoz, ami 22,7%-kal lett kevesebb. A felnőtteknél tapasztalat kismértékű növekedéssel együtt ez azt jelentette, hogy 883 keresztelest tartottunk egyházkerületünkben, ami 11,4%-kal, azaz 113 fővel kevesebb, mint az előző évben. A konfirmációk száma lényegében szinten maradt (597 fő, ebből 508 fiatal),

míg az esküvők száma a 2023-as mélypont után nőtt, hasonlóan a temetések kismértékű emelkedéséhez

Az önfelelősségre törekvés egyértelműen kiemelt programjává vált gyülekezeteinknek. Mi sem mutatja ezt jobban, minthogy egyházkerületünkben 2018-hoz képest 83%-kal, azaz több mint másfélszeresére emelkedett az egyháztagok közvetlen befizetéseinek összege. Összességében 84%-kal nőttek e bevételek, miközben a működési-hitéleti kiadások 44%-kal, ebből következik, hogy jelentősen javult az önfinanszírozó képessége a gyülekezeteknek.

Közvetlenül gazdasági adat, de közvetve társadalmi jelenlétünket is mutatja a személyi jövedelemadó 1%-a felajánlási számainak változása. Itt azt látjuk, hogy az emelkedés tovább folytatódott 2024-ben, és az Északi Evangélikus Egyházkerületben lényegesen magasabb volt arányait tekintve, mint országosan a felajánlók számának növekedése (Észak: 2024: 37.614, 2023: 35.865, országosan: 2024: 93.895 2023: 92.594). Azt is hozzá kell ehhez tennünk, hogy a katolikus és református felekezet esetében viszont csökkenést láthatunk (3,5, illetve 5,7%-nyit).

1%-os felajánlások növekedésének mértéke az előző évhez képest

Arról is tájékoztatom a közgyűlést, hogy zsinatunk előterjesztésem alapján munkacsoportot hozott létre a népszámlálási és népmozgalmi adataink gyülekezetépítési szempontú feldolgozására. Ennek vezetőjeként lelkész és felügyelő testvérekkel közösen készítek előterjesztést az őszi zsinatra.

3. Ügyeink

Missziós és társadalmi jelenlétünknek közvetlen formáját a továbbra is változatlanul megnyomori-

tóan folytatódó ukrajnai háború keretezte. A menekültek segítségével is megmaradt a testvéri segítség, amit egyháztagjaink és gyülekezeteink nyújtottak, itt külön köszönet illeti a Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházme gyét és a diakóniai munkáágunk intézményeit.

Az év során számos gyülekezetünktől, illetve egyházkerületi testvérünktől érkezett jelzés, és országos képviseleti munkánkban mi is megtapasztaltuk, hogy milyen károkat okozott az egyházak

magyarországi megítélésének a református testvéreinket érintő úgynevezett „kegyelmi ügy”. A negatív hatást erősítette, hogy a katolikus testvéreknél évek óta felbukkanó abuzálási ügyek és azok kezelése már az egyházakra vonatkozó negatív társadalmi toposzt rögzítettek.

Természetesen egyházunkban továbbra is vaszigor van érvényben, zéró tolerancia minden hasonló visszaéléssel szemben, és ezt a társadalmi megítélésünk is visszaigazolja. Azonban szem előtt kell tartanunk, hogy az egyházaktól kicsit is távolabbról szemlélő közvéleményben (vagyis az ország lakosságának többségében) a mi felekezeti különállásunk kevésbé értelmezhető, egyházat, papot, püspököt látnak. Ezért nem csupán az áldozatok iránti szolidaritással kell viszonyulnunk ezekhez az ügyekhez, amit Tamás püspök igazán méltó módon nyilvánosan is kifejezett, hanem az általános keresztény és egyházi felelősséget sem háríthatjuk el.

A nyilvános megszólalások súlya ebben a felhevült és medializált társadalmi közegben amúgy is egyre erősebb. Első helyen püspökünk pásztorolási, tanítói és képviseleti felelősségi köre, mikor látja szükségesnek és helyénvalónak ezt. Tamás püspök jelentése szólt azokról a konkrét ügyekről is, amiben fontosnak tartotta szélesebb körben is megnyilatkozni. Nyilván a megfogalmazások ritmusa és mikéntje az ő judíciumán nyugszik, de szeretném egyértelművé tenni, hogy az egyházkerületi vezetés teljesen egységes azok tartalmát illetően, jómagam maximálisan osztom álláspontját – ő pedig többször megtisztelt azzal, hogy véleményemet kérte egy-egy esetben.

Ebben az egységben folytattuk annak a belső intézkedési sornak a továbbvitelét is, ami a Miskolc-Belvárosi gyülekezet válásának megoldását célozta. Többször találkoztunk a gyülekezet tagjaival, egy széleskörű nyilvános fórumot is tartottunk a gyülekezeti teremükben. Kénytelenek voltunk fegyelmi eljárást kezdeményezni, amit törvényeinknek megfelelően nem a kerületi vezetés, hanem a tőlünk független fegyelmi tanács folytatott le. A fegyelmi testület döntését, miszerint a gyülekezet másodlelkészét lelkészi szolgálatból elbocsátotta, és a presbiterek egy részének választhatóságát megszüntette, a fellebbviteli fórumok megerősítet-

ték, ami nem csökkentette az ügy fájdalmasságát. Ezt követően Tamás püspök kiküldte helyettesíteni Mekis Ádám nyugállományban lévő esperes testvérünket, akinek határozott és bölcs vezetésével elkezdtek rendeződni a gyülekezet ügyei. Külön köszönet illeti Petri Dávid kerületi ügyészünket, aki következetes és szakszerű közreműködéssel vett részt mindebben. Imádkozzunk a gyülekezet további megújulásáért!

Amint az látható volt, ebben az időszakban a szervezeti ügyek jelentős részben kitöltötték felügyelői működésemet. Ezenközben nem hanyagoltam el azt az elemző munkát, amit megszokhattatok tőlem. Reménység szerint ennek eredményét rövidesen célzott elemzéseket tartalmazó átfogó kötet formájában is olvashatjátok. Felügyelői szolgálatomat az egyházmegyék felügyelői támogatták, köszönet érte. Sok biztatást, segítő közreműködést és nagyon is jóttevő kritikát kaptam, gyülekezeti tagjainktól, lelkészeinktől, ezeket is köszönöm. A püspöki hivatal mindenben segítette munkámat, és igyekezett a szervezeti rendben megtartani, hálás vagyok érte.

Külön és nagyon röviden szólok csak arról az együttműködésről, közös szolgálatról, ami az elmúlt évben is tiszteletteljes, támogató és számomra minden tekintetben segítő volt, amit Tamás püspöktől kaptam. Ez az utolsó olyan jelentés, ami egy teljes közös időszakunkról szól, ezért is kiemelten szeretném ezt megköszönni. És egyben jelzem, hogy nem csupán az ő püspöki szolgálata előtti tisztelgés, hanem saját magunkkal való számvetés miatt is szükségesnek tartom, hogy a kellő formában és időben és kellő súllyal tekintsünk majd együtt vissza majd két évtizednyi püspöki szolgálatára.

Mindezek alapján kérem a tisztelt közgyűlési tagoktól jelentésem elfogadását.

Erős vár a mi Istenünk!

Csömör, 2025. április 11.

Fábri György egyházkerületi felügyelő

9. Személyi hírek az Északi Evangélikus Egyházkerületből

9.1. Személyi változások

Ordinációt követő kiküldések

Fabiny Tamás püspök lelkésszé szentelte: Szikra-Jeszencsák Lillát, Szikra Benedeket és Sárik Esztert.

- Szikra-Jeszencsák Lilla: 2024. július 15-től visszavonásig a Budavári Evangélikus Egyházközség gyülekezeti beosztott lelkészeként küldte ki.
- Szikra Benedek: 2024. július 15-től visszavonásig az északi püspöki hivatal titkáráként, egyidejűleg a Budavári Evangélikus Egyházközség beosztott lelkészeként küldte ki.
- Sárik Eszter: 2024. január 7-től félállású beosztott lelkeszi szolgálatra visszavonásig kiküldte a Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközségbe.

További kiküldések

- Rosenbergné Babka Anna: 2024. szeptember 1-től határozott időre 2025. augusztus 31-ig meghosszabbított gyülekezeti beosztott lelkeszi szolgálatra a Galgagyörki Evangélikus Egyházközségbe.
- Wächter Baldó: 2025. augusztus 31-ig meghosszabbított teljes állású iskolalelkészi szolgálatra a miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Áltá-

lános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium intézményben.

- Buday Barnabás: 2024. június 1-től 2024. november 2-ig helyettes lelkeszi szolgálatra a Miskolc-Belvárosi Evangélikus Egyházközségbe.
- Kocsár-Kozma Anett: 2024. június 1-től visszavonásig félállású iskolalelkészi szolgálatra a nyíregyházi Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola intézményben, valamint félállásban helyettes gyülekezeti szolgálatra a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközségbe.
- Szlauskó-Bobál Orsolya: ceglédi parókus lelkeszi szolgálata mellett 2024. augusztus 15-től egy évre félállásban intézményi lelkeszi szolgálatra a Sztéhló Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium intézményébe.
- Sárik Eszter: 2024. augusztus 15-től visszavonásig beosztott lelkeszi szolgálatra a Budapest-Kelenföldi Evangélikus Gyülekezetbe.
- Balázs Tibor: 2025. augusztus 31-ig helyettes lelkeszi szolgálatra a Sajókazai Evangélikus Egyházközségben.

- Matisz Jánosné Széll Éva Anna: 2024. augusztus 1-től 2025. július 31-ig félállásban helyettes lelkészi szolgálatra a Mendei Evangélikus Egyházközségbe.
- Mekis Ádám: 2024. november 3-tól visszavonásig helyettes lelkészi szolgálatra a Miskolc-Belvárosi Evangélikus Egyházközségbe.
- Veczán Zoltán: 2024. október 16-tól visszavonásig gyülekezeti helyettes lelkészi szolgálatra az Alberti Evangélikus Egyházközségbe.
- Gregersen-Labossa György: 2024. december 1-től 2025. augusztus 31-ig a Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány, Protestáns Felsőoktatási Szakkollégium evangélikus egyetemi lelkészi szolgálatra

Lelkészválasztások

- A Fóti Evangélikus Egyházközség László Lajost parókus lelkésznek választotta 2024. augusztus 15-től.
- A Budavári Evangélikus Egyházközség Szabó B. Andrást parókus lelkésznek választotta 2024. augusztus 15-től.
- A Péteri Evangélikus Egyházközség Sztyéhlik Csabát parókus lelkésznek választotta 2024. augusztustól 15-től.
- A Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség Kovács Erzsébetet igazgató lelkésznek választotta 2024. január 1-től.

Esperesek és egyházmegyei felügyelők iktatása

- A Borsod-Hevesi Evangélikus Egyházmegyében 2024. június 1-jén beiktatták esperesi szolgálatába Gerlai Pált és egyházmegyei felügyelői tisztségébe Szepesi Ibolya Évát.
- A Budai Evangélikus Egyházmegyében 2024. május 26-án beiktatták esperesi szolgálatába Keczkó Pált és egyházmegyei felügyelői tisztségébe Homoki Olgát.
- A Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegyében 2024. június 15-én beiktatták esperesi szolgálatába Győri Péter Benjámint és egyházmegyei felügyelői tisztségébe Bárdossy Tamást.
- A Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegyében 2024. június 16-án beiktatták esperesi szolgálatába Zsarnai Krisztiánt és egyházmegyei felügyelői tisztségébe Veczán Lászlót.
- Az Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegyében 2024. június 2-án beiktatták esperesi szolgálatába Babka Lászlót és egyházmegyei felügyelői tisztségébe Mórítz Pétert.

- A Nógrádi Evangélikus Egyházmegyében 2024. június 1-én beiktatták esperesi szolgálatába Szabó Andrást és egyházmegyei felügyelői tisztségébe Koncz István.

Lemondás, felmentés

- Nagy Ádám Budavári Evangélikus Egyházközség beosztott lelkészi kiküldése 2024. január 1-jétől visszavonásra került. 2024. április 1-jétől az Északi Evangélikus püspöki hivatal titkári munkáját is befejezte.
- Óvári Péter 2024. július 31-től befejezte gyülekezeti lelkészi szolgálatát a Péteri Evangélikus Egyházközségben.
- Sztyéhlik Csaba 2024. július 31-től befejezte gyülekezeti lelkészi szolgálatát a Sámsonházai Evangélikus Egyházközségben.
- Molnár Lilla 2024. július 31-től befejezte helyettes lelkészi szolgálatát a Mendei Evangélikus Egyházközségben.
- Buday Barnabás a Miskolci Evangélikus Egyházközségbe történt helyettes lelkészi kiküldése 2024. november 3-i dátummal visszavonásra került.
- Sándorné Povazsanyecz Gyöngyinek, a Miskolci Evangélikus Egyházközség másodlelkészének hivatalvesztés fegyelmi büntetése 2024. október 11. naptól hatályba lépett. A hivatalvesztés a lelkészi jogállástól, minőségtől való megfosztás, mely a lelkészi nyilvántartásból való törléssel valósult meg.

Nyugdíjba vonulás

- Laborczi Géza, a Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség parókus lelkésze 2024. április 14-től vonult nyugdíjba.
- Bencéné Szabó Márta, a Budavári Evangélikus Egyházközség másodlelkésze 2024. május 28-tól nyugdíjba vonult.
- Bence Imre, a Budavári Evangélikus Egyházközség parókus lelkésze 2024. május 31-től nyugdíjba vonult.
- Cserhátiné Szabó Izabella, a Fóti Evangélikus Egyházközség parókus lelkésze, 2024. augusztus 15-től nyugdíjba vonult.

Gyermekszületés

- Sánta József és Sánta-Csizmadia Anna gyermeke Sánta József 2024.02.13-án megszületett.

Elhalálozás

- Széchezy Béla 2024. január 23-án elhunyt.
- Donáth László 2024. július 11-én elhunyt.
- Lehoczky Endre 2024. október 9-én elhunyt.
- Keveházi László 2024. november 13-án elhunyt.

- Verasztó Sándor 2024. november 26-án elhunyt.
- Bencéné Szabó Márta 2024. december 6-án elhunyt.
- Szita Istvánné Bérczi Margit 2024. december 19-én elhunyt.

9.2. Az Északi Evangélikus Egyházkerületben 2024-ben felszentelt lelkészek bemutatása

Isten iskolájába jártak és járnak

Szikra Benedek és Szikra-Jeszencsák Lilla ordinációja Budafokon

Csordultig megtelt július 7-én, vasárnap délután a Budafoki Evangélikus Egyházközség temploma, ahol Szikra-Jeszencsák Lilla és Szikra Benedek ordinációját tartották. Az ünnepi alkalmon Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke prédikált, a liturgiában részt vett Gáncs Tamás, az Evangélikus Hittudományi Egyetem adjunktusa (kelenföldi lelkész), Benedek egykori mentora, valamint a házigazda – és egyben a Benedeket kiküldő – gyülekezet lelkésze, Hokker Zsolt.

„Bizony, őtőle, őáltala és őreá nézve van minden: övé a dicsőség mindörökké” – ezt az igeverset (Róm 11,36) választotta Szikra-Jeszencsák Lilla és Szikra Benedek a lelkézszenelési istentiszteletükre, és Fabiny Tamás is erről az ígéről prédikált.

Igehirdetésében a püspök felidézte: Lilla Csurgóról, Benedek Diószdról indult, majd két egyházi iskolából, a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumból és a soproni Berzsenyi Dániel evangélikus líceumból jutottak el az Evangélikus Hittudományi Egyetemre. Olyan hat évet tudhatnak maguk mögött, amelyet a koronavírus-járvány is megnehezített, de ők kitartottak, közben egymásra is rátaláltak, és megházasodtak. „Mindketten együttal Isten is-

kolájába is jártak, egy nem regisztrált iskolába, ahova csak önként lehet beiratkozni, de ahol a legtöbbet lehet tanulni” – emelte ki Fabiny Tamás. Gondolatait azzal zárta: mi, emberek csak eszközök vagyunk, senki és semmi nem kerülhet Isten igéje elé. „Ti eszközök lehettek sokak számára, fiatalok, idősek, barátok, új barátok számára, hogy tanúskodjatok arról az Úrról, akitől, aki által és akire nézve van minden, örökkön örökké.”

Az ünnepi, úrvacsorás istentisztelet – amelyen a frissen ordinált lelkész házaspár szolgáltatta ki a szentséget – a köszöntések sorával folytatódott. A hittudományi egyetem képviselőjében Pángyánszky Ágnes tanszékvezető docens, megválasztott rektorhelyettes arról szólt, hogy az említett „turbulens idők” ellenére a két fiatalnak mindig helyén volt a szíve, majd megköszönte Lillának és Benedeknek a teológián végzett hűséges önkéntes munkát, az építő kritikákat, az elkötelezettséget.

A Budai Evangélikus Egyházmegye nevében Keczkó Pál esperes az elvégzett ifjúsági szolgálattért mondott köszönetet. A Lillát küldő Csurgói Evangélikus Egyházközség nevében Somogyvári Flóra beosztott lelkész és Papp Ilona felügyelő szólt, bemutatva Lilla hitre jutását, a gyülekezetben való elköteleződésének lépéseit.

Sárik Eszter beosztott lelkész a Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség nevében gratulált a két „komoly gondolkodású, vidám alaptermészetű és rendkívül kreatív” fiatalnak; Benedek a hatodéve alatt a gyülekezet vezetésétől a „Bond” becenevet is kiérdemelte.

Péter Zoltán igazgató lelkészként, Heiczinger Orsolya felügyelőként szólt a befogadó budavári evangélikus gyülekezet nevében. Ők a fiatal lel-

készekről hallott sok jó véleményt, az őket megelőző jó hírüket emelték ki, majd a közös munkára kértek áldást.

Az Északi Evangélikus Egyházkerület nevében Fábri György felügyelő azt helyezte a két lelkész szívére, hogy merjenek „kellőképpen nem paposak, de ugyanakkor paposak is lenni”. Kiemelte a szolgálatban a személyes megszólítások fontosságát, a válaszkeresésekben való segítségnyújtást, de együtt adott teendők egy részének átadását is.

A köszöntők sorát Benczúr László tiszteletbeli felügyelő folytatta személyes gondolataival, majd Fabiny Tamás püspök hangsúlyozta, két új munkatársához fordulva: „Jó veletek dolgozni!” Végezetül a házigazda és a Benedeket kiküldő gyülekezet nevében a Budafoki Evangélikus Egyházközség felügyelője, Bujdosóné Sztruhár Szilvia sorolta fel Lilla és Benedek munkáit, amellyel a budafoki gyülekezetben kreatív és aktív segítséget nyújtottak, kezdve a gitáros ifjúsági istentisztelektől az újraindított baba-mama klubig vagy a szárszói hétvégén játszott társasig és a régi Evangélikus Élet magazinból készült legyezőig. A felügyelő mindezért a gyülekezet hálijának és büszkeségének adott hangot. Ezek után Homoki Olga egyházmegyei felügyelő és gyülekezeti tag, Hokker Zsolt lelkész és Bujdosóné Sztruhár Szilvia gyülekezeti felügyelő közös énekkel köszöntötték a fiatal lelkész házaspárt.

Szikra-Jeszencsák Lilla és Szikra Benedek az ünnepi alkalom végén köszönetet mondtak minden támogatónak és szervezőnek, és Ady Endre Köszönöm, köszönöm, köszönöm című versét helyezték az ünneplő gyülekezet szívére útravalóul.

„Add át ajándékaidat Jézusnak!”

Dr. Sárik Eszter lelkésszentelése Budavárban

Vízkereszt ünnepén zsúfolásig telt a budavári evangélikus templom, ahol a karácsonyi ünnepkör fényében került sor dr. Sárik Eszter másoddiplomás lelkészjelölt ordinációjára.

Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke Lk 12,6–7 alapján tartott igehirdetésében a legkisebbeket is számontartó Istenről szólt. „Nagy hajszálynylvántartó hírében áll” – idézte Visky András Kitelepítés című regényét, majd párhuzamot vont a napkeleti bölcsek története és a lelkészjelölt életútja között. A bölcsek a királyi Gyermekek előtt hódolva adták át drága ajándékaikat. „Te is Jézust akartad látni. Milyen aján-

déket tudsz elővenni a ládából?” – tette fel a kérdést a püspök, majd meg is válaszolta: „A bizodalmas hit (*fidutia*), a bölcs belátás (*sapientia*) és a szeretet (*caritas*) ajándékát.”

Sárik Eszter bűnüldözés-tudományi munkáiból idézve megállapította, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyháznak szüksége van olyan lelkészekre, akik egyszerre képviselik a bízó hitet és a tudományos jártasságot, ezáltal aktívan részt vesznek környezetük és a társadalom formálásában, elkerülve a mindenkori bölcseket instrumentalizálni kívánó Heródesek kísértését. Feladatuk, hogy a 2024. év igéje által is kiemelt szeretet és együttérzés (*compassio*) jegyében hirdessék a kegyelem igéjét a bűn rabságában élőknek, a háborúk és a katasztrófa áldozatainak: mert „*ahol*

megnövekedett a bűn, ott még bőségesebben kiáradt a kegyelem” (Róm 5,20). „Nyisd meg kincsesládád, és add át Krisztusnak és Krisztus egyházának gazdag ajándékaidat!” – zárta szavait az egyházkerület lelkészi vezetője.

A szentelés szolgálatát végző püspök mellett a küldő budavári gyülekezet részéről Bence Imre parókus lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem képviselőjében pedig Pángyánszky Ágnes tanszékvezető egyetemi docens vett részt a liturgia szolgálatában. Az úrvacsorai liturgiában Péter Zoltán budavári igazgató lelkész, valamint a kelenföldi befogadó gyülekezet lelkészei szolgáltak együtt frissen ordinált társukkal.

A népes ünneplő gyülekezetben a családi, baráti kör és a teológustársak mellett a két gyülekezet tagjai, valamint harmincfős lelkészi kar erősítette az útjára induló lelkészt. A köszöntések sorában Pángyánszky Ágnes az egyetemi, Bencéné Szabó Márta a budavári, Blázy Árpád a kelenföldi közösség áldáskívánását tolmácsolta. Fabiny Tamás püspök zárásként két elnöktársával, Fábri György egyházkerületi és Prőhle Gergely országos felügyelővel közösen köszöntötte az egyház családis közösségében Sárik Esztert.

Sárik Eszter a budapest–kelenföldi gyülekezetben folytatja 2023 augusztus közepén félállású megbízással megkezdett szolgálatát.

★ ★ ★

Veni, creator Spiritus,
pasce pastorem,
duc ducem,
da daturo,
aperi aperturo,
emittis Spiritum tuum,
et creabuntur,
et renovabis faciem terrae.

Jöjj, teremtvő Szentlélek,
pásztorold a pásztort,
vezesd a vezetőt,
adj az adni készülőnek,
szólj a megszólalóhoz,
áraszd ki Lelkedet,
és élet támad,
és megújítod a föld színét.

★ ★ ★

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének kiadványa.
Budapest, 2025.

Felelős kiadó: dr. Fabiny Tamás
Szerkesztette: Szikra Benedek, Gregersen-Labossa Mátyás, Sebesi Julianna
Olvasószerkesztő: Venásch Eszter

Nyomdai előkészítés: Ecsedi Klára
Nyomdai kivitelezés: Vareg Hungary Kft.
Felelős vezető: Egyed Márton

Megjelent 700 példányban.

Hét és fél deka kenyér

Bagár Iván ostromnaplója

Budavár ostroma alatt, 1944 karácsonyán, több tucat ember húzódott meg a Bécsi kapu téri evangélikus templom óvóhelyén. Bagár Iván segédlelkész naplója a hitről, összefogásról és túlélésről szól. Ő már nem térhetett vissza családjához – de története velünk maradt.

Megjelenés:
2025. június

Előrendelhető a
Luther Kiadó
weboldalán

